

Rapport

Forskningskortlægning og vidensspredning inden for ungdomsuddannelserne

Peter Koudahl, Kira Solveig Larsen, Bente Bjørnholt & Katrine Nørh

Forskningskortlægning og vidensspredning inden for ungdomsuddannelserne

© VIVE og forfatterne, 2018

e-ISBN: 978-87-7119-540-8

Projekt: 11531

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVE blev etableret den 1. juli 2017 efter en fusion mellem KORA og SFI. Centeret er en uafhængig statslig institution, som skal levere viden, der bidrager til at udvikle velfærdssamfundet og den offentlige sektor. VIVE beskæftiger sig med de samme emneområder og typer af opgaver som de to hidtidige organisationer.

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

Den forelæggende kortlægning og analyse af vidensspredning inden for ungdomsuddannelserne (i det følgende 'opgaven') er gennemført af VIVE, Det Nationale Forsknings og Analysecenter for Vel-færd, på et opdrag fra Undervisningsministeriet, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK).

Denne undersøgelse har fokus på, hvilke institutioner der producerer viden, der kan være relevant for den pædagogiske praksis på ungdomsuddannelserne i Danmark. Endvidere har den fokus på, hvordan den eksisterende viden bliver anvendt i praksis, og hvordan den bliver medieret mellem producenter og den pædagogiske praksis, eksempelvis i publikationer, elektroniske platforme (fx EMU.dk) m.v.

Opgaven har således fokus på tre forskellige aktører/niveauer i det, man kunne beskrive som en fødekæde:

- Vidensproducenter (eksempelvis universiteter, forskningsinstitutioner, professionshøjskoler m.fl.)
- Katalysatorer eller formidlere (eksempelvis forlag, tidsskrifter, konferencer, elektroniske platforme (fx EMU.dk))
- Brugere (undervisere ved ungdomsuddannelsesinstitutionerne).

Der er et særligt fokus på at identificere, hvad der virker i vidensspredningen, og på hvilke barrierer der eventuelt kan forhindre delingen mellem producenter, katalysatorer/formidlere og brugere. Ungdomsuddannelserne omfatter i denne sammenhæng de gymnasiale uddannelser (STX, HTX, HHX), HF samt erhvervsuddannelserne.

Baggrunden for projektet er, at der tidligere er gennemført lignende projekter i relation til andre dele af uddannelsessystemet og i relation til dagtilbud.

I 2014 kom Damvads rapport om kortlægning af dansk uddannelsesforskning inden for dagtilbud, grundskolen og overgange til ungdomsuddannelserne. Her blev det kortlagt, hvorfra forskningen finansieres, hvem der producerer den, og hvad der forskes i.

I 2015 kom Rambøll Management Consulting med en rapport, der undersøgte spredningen af forsknings- og udviklingsviden med relevans for folkeskolens praksis.

Inden for ungdomsuddannelsernes praksis er lignende undersøgelser ikke blevet gennemført tidligere. Der findes derfor ikke et overblik over dansk uddannelsesforskning inden for ungdomsuddannelserne, ligesom det heller ikke vides, hvorledes praksisrettet og anvendelsesorienteret forsknings- og udviklingsviden spredes inden for ungdomsuddannelsernes praksis, eller hvilke eventuelle barrierer der kunne forhindre, at denne spredning sker. Dette skal denne rapport medvirke til at råde bod på.

Mads Leth Jakobsen

Forsknings- og analysechef for VIVE Uddannelse

2018

Indhold

Indledning	5
Sammenfatning	6
1 Læsevejledning	8
2 Metodisk design	9
3 Forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.....	11
3.1 Typen af forskningsbaseret viden.....	11
3.2 Producenter og videreformidlere	14
4 Resultater fra survey- og interviewundersøgelse	18
4.1 Hvor og hvordan opsøger/modtager underviserne viden?	18
4.2 Undervisernes efterspørgsel efter viden	24
4.3 Fra viden til praksis	28
4.4 Skolens rolle	34
Litteratur	41
Bilag 1 Metodebilag	42
Bilag 2 Kortlægning.....	54

Indledning

Denne kortlægning og analyse af vidensspredning inden for ungdomsuddannelserne (i det følgende 'opgaven') er gennemført af VIVE – Det Nationale Forsknings og Analysecenter for Velfærd på opdrag fra Undervisningsministeriet, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK).

Baggrunden for projektet er, at der tidligere er gennemført lignende projekter i relation til andre dele af uddannelsessystemet og i relation til dagtilbud.

I 2014 kom Damvads rapport om kortlægning af dansk uddannelsesforskning inden for dagtilbud, grundskolen og overgange til ungdomsuddannelserne. Her blev det kortlagt, hvorfra forskningen finansieres, hvem der producerer den, og hvad der forskes i.

I 2015 kom Rambøll Management Consulting med en rapport, der undersøgte spredningen af forsknings- og udviklingsviden med relevans for folkeskolens praksis.

En væsentlig konklusion var, at vidensspredningen inden for folkeskolen i vidt omfang foregår i lukkede cirkler, hvor evidensproducenter og brugere af viden sjældent har direkte kontakt eller udveksler viden med hinanden. En anden konklusion fra rapporten var, at vidensproducenter, som eksempelvis universitetsforskere, kun i begrænset omfang orienterede sig direkte mod praktikere (lærere, pædagoger etc.), men at de snarere orienterede sig mod den akademiske verden og fokuserer på at publicere i tidsskrifter, der indgår i den biometriske forskningsindikator (BFI-listerne).

Derudover konstaterede rapporten, at det pædagogiske personale (brugerne) modtager eller opsøger viden tre gange hyppigere fra professionshøjskolerne end fra universiteterne.

Inden for ungdomsuddannelsernes praksis er lignende undersøgelser ikke blevet gennemført tidligere. Derfor findes der ikke et overblik over dansk uddannelsesforskning inden for ungdomsuddannelserne, ligesom det heller ikke vides, hvorledes praksisrettet og anvendelsesorienteret forsknings- og udviklingsviden spredes inden for ungdomsuddannelsernes praksis, eller hvilke eventuelle barrierer der kunne forhindre, at denne spredning sker.

Denne opgave har fokus på, hvilke institutioner der producerer viden, der kan være relevant for den pædagogiske praksis på ungdomsuddannelserne i Danmark. Endvidere har den fokus på, hvordan den eksisterende viden bliver anvendt i praksis, og hvordan den bliver medieret mellem producenter og den pædagogiske praksis, eksempelvis i publikationer, elektroniske platforme (fx EMU.dk) m.v.

Opgaven har således fokus på tre forskellige aktører/niveauer i det, man kunne beskrive som en fødekæde:

- Vidensproducenter (eksempelvis universiteter, forskningsinstitutioner, professionshøjskoler m.fl.)
- Katalysatorer eller formidlere (eksempelvis forlag, tidsskrifter, konferencer, elektroniske platforme (fx EMU.dk))
- Brugere (undervisere ved ungdomsuddannelsesinstitutionerne).

Der er et særligt fokus på at identificere, hvad der virker i vidensspredningen, og på, hvilke barrierer der eventuelt kan forhindre delingen mellem producenter, katalysatorer/formidlere og brugere. Ungdomsuddannelserne omfatter i denne sammenhæng de gymnasiale uddannelser (STX, HTX, HHX), HF samt erhvervsuddannelserne.

Sammenfatning

Både traditionelle og nye digitaliserede kilder er favoritter, når undervisere søger og modtager ny didaktisk og pædagogisk viden

Undervisere søger især viden blandt traditionelle vidensproducenter, såsom forlag og universiteterne og formidlere, såsom Undervisningsministeriet, EMU og fagkonsulenterne. Samtidig benytter mange undervisere de sociale medier, såsom Facebook og videoer fra fx YouTube, når de skal søge ny viden.

Forskningskortlægningen viser også, at det især er universiteterne, der producerer viden målrettet ungdomsuddannelserne, og at danske forlag og tidsskrifter sammen med universiteterne er de primære videreformidlere af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Undervisere benytter primært de formater, som de mener er lettest at omsætte til praksis

Bøger, forskningsartikler, konferencer og kurser er de formater, underviserne primært henter viden fra, hvilket i høj grad også er de formater, som de synes er lettest at omsætte til praksis. Forskningsartikler er dog knap så let at omsætte til praksis som de øvrige formater, underviserne oftest anvender.

Den forskningsbaserede viden målrettet ungdomsuddannelserne er primært publiceret som artikler, bøger eller rapporter.

Undervisere er generelt optaget af at søge didaktisk viden, særligt når der kommer lovændringer og nye mål

Generelt har undervisere på ungdomsuddannelser fokus på holde sig opdateret og søge viden om, hvordan fagdidaktikken udvikler sig. Særligt i forbindelse med lovændringer og ændrede mål for fagene kan der være et ekstra behov for at søge viden, da det aktualiserer et behov for at holde sig orienteret om nye krav.

Undervisere søger i høj grad fagdidaktisk viden og i mindre grad andre former for didaktisk viden

Af forskellige typer af didaktisk viden har undervisere på ungdomsuddannelser primært fokus på at søge og bruge fagdidaktisk viden. Det skyldes, at denne form for viden er mere relevant og direkte anvendelig for undervisning. Fagdidaktisk viden giver direkte inspiration til, hvordan undervisere kan arbejde med praktiske øvelser eller forsøg, som understøtter deres fag. Af mere generel didaktisk viden er underviserne særligt optaget af viden om niveaudeling af elever og metoder til at motivere forskellige elevtypers læring.

Viden skal være direkte anvendelig i undervisningen

Undervisere på ungdomsuddannelserne prioriterer viden, der giver direkte inspiration til undervisningen og er praksisorienteret. Det vil sige, at den skal give anvisninger til konkrete undervisningsaktiviteter og/eller metodiske tilgange og give mening i forhold til den konkrete undervisningssituation og de konkrete elever.

At opsøge ny viden og omsætte viden til praksis tager tid og ressourcer

Undervisere oplever i nogen grad, at det er en udfordring at finde relevant viden eller gennemskue, hvordan ny viden skal omsættes til konkrete aktiviteter i undervisningen. Deres primære udfordring er dog at finde tid og ressourcer til at søge ny viden og omsætte viden til praksis. Adgang til relevant

viden forudsætter tid samt en klarhed og målrettethed i forhold til, hvilken type af viden der efterspørges, og hvad den viden konkret skal bruges til. Derved bliver det lettere at finde frem til den mest relevante viden, som giver mening i praksis. Dertil kommer, at oversættelse af eksisterende viden til en anden kontekst og andre elever kræver tid og ressourcer.

Forskningsbaseret viden giver sikker viden, men kan sjældent omsættes direkte til undervisningspraksis

Undervisere på ungdomsuddannelserne oplever, at forskningsbaseret viden giver dem mere sikkerhed om, hvilke undervisningsmetoder der henholdsvis virker og ikke virker, og deres valg af metoder er mere velargumenteret. Men forskning kan sjældent omsættes direkte til praksis. Det skyldes, at forskning ofte er gennemført i en anden kontekst eller er meget generel, at der ikke er forskningsmæssig konsensus om, hvad der virker, og at forskningsresultater sjældent giver egentlig ny viden.

Kollegaer og erfaring er afgørende for at få ny viden og omsætte viden til praksis

Sparring med kollegaer er en vigtig del af at opsøge ny viden, og underviserne stoler i høj grad på deres kollegaers faglighed. Underviserne lykkedes med at omsætte viden til praksis ved at sparre med kollegaer, søge efter viden, der er testet i undervisningssituationer eller formidlet af undervisere og ved at bruge deres egen erfaring i tolkning og oversættelse af resultater.

Rammer, forventninger, anerkendelse og ressourcer fra skolens ledelse er vigtigt – men ledelsen skal ikke bestemme indholdet

Underviserne udtrykker, at de gerne vil have en strategi bestående af rammer, forventninger, anerkendelse og ressourcer fra ledelsen, men ikke af et specifikt indhold eller en specifik tilgang i forhold til didaktisk eller pædagogisk viden. Underviserne påpeger, at der er forskellige behov blandt underviserne i forbindelse med at opsøge ny viden, og en strategi med et specifikt indhold er derfor ikke hensigtsmæssig ifølge underviserne.

1 Læsevejledning

I kapitel 2 præsenteres kort det metodiske design for den samlede undersøgelse. En uddybet redegørelse for det metodiske design findes i bilag 1.

I kapitel 3 præsenteres resultaterne af kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne, hvilke typer af viden, det drejer sig om, hvem der producerer den, og hvordan den videreformidles.

I kapitel 4 præsenteres resultaterne af spørgeskema- og interviewundersøgelserne. Følgende temaer bliver behandlet: Hvor og hvordan underviserne opsøger eller modtager viden. Hvilke typer af viden, underviserne efterspørger. Betydningen af, at viden kan omsættes eller anvendes i praksis. Og endelig hvilken rolle skolen som organisation spiller for at opsøge viden, herunder betydningen af at kunne opsøge og dele viden med kolleger.

2 Metodisk design

Undersøgelsen kombinerer en systematisk kortlægning med et komparativt case-studie på i alt 28 skoler, hvilket giver mulighed for at give et nuanceret og validt billede af, hvordan viden produceres, formidles og anvendes af undervisere ved erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser. Projektet er gennemført i november og december 2017.

Det empiriske arbejde har involveret tre datakilder, der kort vil blive præsenteret her. For uddybende information om dataindsamling henvises til bilag 1.

VIVE har gennemført en kortlægning af forskningsbaseret viden, målrettet ungdomsuddannelserne og med fokus på didaktiske, pædagogiske og læringsmæssige spørgsmål. Formålet har været at finde frem til, hvilke typer af forskningsbaseret viden der produceres og er produceret i perioden 2014 til 2017. Kun studier, der er produceret med videnskabelige metoder og er "Modus-2" viden, dvs. noget som undervisere kan omsætte i deres undervisningspraksis, er inkluderet. Desuden har kortlægningen haft til formål at kortlægge formidlere af den forskningsbaserede viden relevant for projektet. Kortlægningen er blevet gennemført med udgangspunkt i en søgestreng og med anvendelse af inklusions- og eksklusionskriterier (bilag 1)

Der er blevet gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på 28 ungdomsuddannelsesinstitutioner, der til sammen dækker hele feltet. Formålet med spørgeskemaundersøgelsen har været at tilvejebringe viden om, hvorvidt underviserne opsøger eller får formidlet forskningsbaseret viden, deres vurdering af hvilken viden der er relevant for deres virke, hvordan viden formidles til dem og i hvilken udstrækning, de formår at omsætte den indhentede viden i deres arbejdsmæssige praksis.

Spørgeskemaet er udsendt til 1.346 undervisere, hvoraf 401 har svaret, hvilket giver en svarprocent på 30.

Kriterier for udvælgelse af skoler har været:

- En variation i små skoler og store skoler målt i antal elever, eftersom skolens ressourcer kan afhænge af skolens størrelse målt i antal elever.
- En variation i skoletype, dvs. STX, HTX, HHX, HF, EUD og EUX. Inden for erhvervsuddannelserne skulle skolerne repræsentere de fire uddannelsesområder dvs. Omsorg, sundhed og pædagogik, Teknologi, byggeri og transport, Kontor, handel og forretningsservice og Fødevarer, jordbrug og oplevelser.
- En variation i geografisk placering.

Spørgeskemaundersøgelsen er ikke repræsentativ for samtlige undervisere på ungdomsuddannelserne, men blandt besvarelserne er der undervisere på alle ungdomsuddannelser repræsenteret. For spørgeskemaundersøgelsen er der udarbejdet analyser for alle besvarelser, og besvarelserne er opdelt efter, hvilken uddannelse underviseren underviser på, dvs. erhvervsuddannelser, EUX, STX, HTX, HHH og HF. Eftersom der er forskellige tendenser blandt undervisere på almene erhvervsuddannelser og undervisere på EUX har vi valgt at lade dem være i hver sin gruppe i analyserne. Til gengæld skal man være opmærksom på, at kun 29 undervisere på EUX har besvaret spørgeskemaet.

Der er gennemført kvalitative interview med 30 undervisere fordelt på de involverede uddannelsesinstitutioner. Interview er gennemført pr. telefon. Underviserne har på spørgeskemaet kunnet tilkendegive, at de gerne ville deltage i interviewundersøgelsen og har tilføjet deres telefonnummer. Interview er blevet gennemført struktureret efter en interviewguide (bilag 1). Formålet med interview har været at give underviserne mulighed for at uddybe de svar, de har givet i spørgeskemaundersøgelsen. Interview har haft en varighed på 30-45 minutter.

3 Forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne

Boks 3.1 Forskningskortlægningens resultater

- Der er ved forskningskortlægningen fundet i alt 317 referencer for perioden 2014-november 2017, der er produceret med videnskabelige metoder og er "Modus-2" viden, dvs. noget, som undervisere kan omsætte i deres undervisningspraksis.
- Der er produceret mere forskningsbaseret viden målrettet de gymnasiale uddannelser end de erhvervsrettede uddannelser. Flere af de inkluderede referencer er dog målrettet alle ungdomsuddannelser.
- Referencerne har især fokus på didaktiske, læringsmæssige og pædagogiske forhold og problemstillinger. Nogle af referencerne fokuserer også på klasseledelse, differentiering og dannelse.
- Den forskningsbaserede viden målrettet ungdomsuddannelserne er primært publiceret som artikler, bøger eller rapporter. Men der findes også elektroniske medier som videoer.
- Det er særligt de danske universiteter, der producerer viden målrettet ungdomsuddannelserne, men også professionshøjskoler og danske sektorforskningsinstitutter har inden for de sidste 4 år publiceret forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.
- Danske forlag og tidsskrifter er sammen med universiteterne de primære videreformidlere af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne. Men også ministerier, styrelser og professionshøjskoler videreformidler viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Dette kapitel indeholder resultaterne fra kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne med fokus på pædagogiske, almindidaktiske og læringsmæssige forhold og problemstillinger.

Det er kortlagt, hvilke typer af forskningsbaseret viden rettet mod ungdomsuddannelserne der er produceret i perioden 2014-november 2017, og hvem der har produceret og videreformidlet denne viden. De fundne referencer/studiers relevans i denne kortlægning er vurderet ud fra titel, abstract og på baggrund af, hvem der har produceret henholdsvis videreformidlet materialet.

Kortlægningen er blevet gennemført med udgangspunkt i en søgestreng, og med anvendelse af inklusions- og eksklusionskriterier (se bilag 1). Der er fundet i alt 317 referencer, der på baggrund af de opstillede inklusions- og eksklusionskriterier er vurderet relevante. Alle inkluderede referencer fremgår af bilagstabel 2.1. Bilag 1 beskriver kortlægningens søgemetode herunder inklusions- og eksklusionskriterier.

I de følgende afsnit afrapporteres først, hvilken type af viden der er produceret, og derefter, hvilke producenter og videreformidlere af viden der er på området.

3.1 Typen af forskningsbaseret viden

De fundne referencer er kategoriseret efter målgruppe, publikationstype og fokusområde. I dette afsnit afrapporteres denne opdeling af den forskningsbaserede viden.

Referencerne kan være målrettet flere forskellige ungdomsuddannelser. Vi har overordnet sondret mellem gymnasiale uddannelser og erhvervsrettede uddannelser, men flere af referencerne falder i begge målgrupper. Tabel 3.1 viser, at 75 % af de samlede referencer er målrettet de gymnasiale uddannelser, og at halvdelen er målrettet erhvervsuddannelserne.

Tabel 3.1 Målgruppe

Målgruppe	Antal	Procentandel af samlede referencer (317)
Gymnasiale uddannelser	236	74,4
Erhvervsuddannelser	159	50,2
Total	395	-

Anm.: Klassificeringer af målgruppe er ikke gensidigt udelukkende. Flere af referencerne er således rettet mod begge målgrupper, og derfor overstiger totalen det samlede antal referencer på 317.

Kilde: VIVE – kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Inddeles referencerne efter publikationstype ses det, som det fremgår af tabel 3.2, at den forskningsbaserede viden målrettet ungdomsuddannelserne primært er publiceret som artikler, bøger eller rapporter. Der er også specialer og afhandlinger målrettet ungdomsuddannelserne. Desuden er der "projekter", dvs. ikke skriftlige produktioner typisk fra professionshøjskolernes publiceringsportal "UC-Viden" samt elektronisk materiale, en betegnelse, der er anvendt som klassifikation til blandt andet videoklip og minispil.

Tabel 3.2 Publikationstyper

Type	Antal	Procent
Artikel	107	33,8
Bog	95	30,0
Rapport	82	25,9
Projekt	12	3,8
Speciale	10	3,2
Elektronisk materiale	6	1,9
Ph.d.	5	1,6
Total	317	100,0

Kilde: VIVE – kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Fordeles referencerne på publikationstype og de to målgrupper ses det (jf. tabel 3.3), at der sammenlignet med erhvervsuddannelserne er en større andel af den viden, der er målrettet de gymnasiale uddannelser, som er publiceret som artikler, mens en lidt større andel af den viden, der er målrettet erhvervsuddannelserne, er publiceret som bøger og rapporter.

Tabel 3.3 Publikationstyper inden for hver målgruppe

Type	Antal målrettet gymnasiale uddannelser	Procentandel inden for gymnasiale uddannelser	Antal målrettet erhvervsuddannelser	Procentandel inden for erhvervsuddannelser
Artikel	88	37,3	43	27,0
Bog	73	30,9	53	33,3
Rapport	52	22,0	48	30,2
Projekt	9	3,8	5	3,1
Speciale	8	3,4	2	1,3
Elektronisk materiale	3	1,3	6	3,8
Ph.d.	3	1,3	2	1,3
Total	236	100,0	159	100,0

Anm.: Klassificeringer af målgruppe er ikke gensidigt udelukkende. Flere af referencerne er således rettet mod begge målgrupper, og derfor overstiger totalerne det samlede antal referencer på 317.

Kilde: VIVE – kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

De inkluderede referencer er desuden kategoriseret efter seks fokusområder. Boks 3.2 beskriver afgrænsningen af de enkelte fokusområder.

Boks 3.2 Fokusområder

- **Pædagogik.** Der findes ingen udtømmende definition af begrebet. Derfor er det valgt at medtage referencer, hvor begrebet pædagogik fremgår af titel, i nøgleordene eller af abstractet. Pædagogik er også medtaget, når indholdet er målrettet forbedring af ikke direkte fagligt arbejde, fx stress, trivsel, sociale kompetencer og lignende, som har betydning for undervisningen.
- **Didaktik** er i kortlægningen defineret som læren om undervisning, materialevalg, metoder mv. Centralt for fund, der er kodet som didaktik, er indhold, der relaterer sig til undervisningsmetoder og undervisningspraksis.
- **Undervisningsdifferentiering** er i kortlægningen defineret som: Hvordan underviser man elever på forskellig vis, så de opnår det samme mål. Her skelnes mellem 'organisatorisk differentiering', der henviser til at opdele eleverne, så de kan undervises relevant i forhold til evner/kompetencer, og 'niveau differentiering', der henviser til, hvordan man etablerer undervisning, så eleverne opnår forskellige niveauer – selvom de undervises samtidigt.
- **Læring** er et meget omstridt begreb, der har ændret sig meget gennem historien. Derfor er det primært valgt at medtage referencer, hvor begrebet læring fremgår af titlen, i nøgleordene eller af abstractet. Koden er også anvendt, når indholdet omhandler 'faglig progression', eller når der beskrives, hvordan kompetencer mv. kan opnås.
- **Dannelse** er den overvejelse, at der ikke kun læres faglige mål/indhold i undervisningen, men at man også bliver dannet som menneske i processen. Når indholdet i fundene er beskrevet som noget, der ikke er direkte fagligt i undervisningen, og det er vurderet, at det ikke hører under pædagogik, altså noget, som ikke har en effekt på undervisningen, fx personlig udvikling, er dannelse anvendt.
- **Klasseledelse** handler om, hvordan bringer læreren sig i en position, så det bliver muligt, at eleverne ledes i den ønskede retning. Ud over den "snævre" forståelse, hvordan underviseren styrer klassen, er klasseledelse også anvendt i en social sammenhæng. Når indholdet har omhandlet klasserumskultur, kultur, motivation og relationer, er koden også anvendt, da det kan være en måde, underviseren "bringer sig i en position, hvor det bliver muligt at lede eleverne i den ønskede retning".

Tabel 3.4 viser, hvilke fokusområder de inkluderede referencer har. Knap tre fjerdedele af studier fokuserer på didaktiske forhold og problemstillinger. Knap halvdelen (45 %) af referencerne fokuserer på læring. Der er også en forholdsvis høj andel (41 %) af den forskningsbaserede viden, der fokuserer på pædagogik. 14 % af den forskningsbaserede viden fokuserer på klasseledelse. Knap 11 % af referencerne vedrører henholdsvis undervisningsdifferentiering og dannelse. Flere referencer har mere end et fokusområde.

Tabel 3.4 Fokusområder

Fokus	Antal	Procentandel af samlede referencer (317)
Didaktik	229	72,2
Læring	144	45,4
Pædagogik	131	41,3
Klasseledelse	45	14,2
Differentiering	34	10,7
Dannelse	34	10,7
Total	617	-

Anm.: Klassificeringer af fokusområder er ikke vurderet som gensidigt udelukkende. Der er derfor anvendt flere klassificeringer pr. publikation, hvis det er vurderet relevant.

Kilde: VIVE – kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

3.2 Producenter og videreformidlere

Tabel 3.5 viser, hvilke aktører der producerer viden målrettet ungdomsuddannelser. Som det fremgår af tabellen, er det især de danske universiteter, der producerer viden målrettet ungdomsuddannelserne. Blandt de 317 inkluderede referencer er knap halvdelen produceret på universiteterne. Forfattere uden en tydelig tilknytning til universitet eller anden institution og professionshøjskolerne står hver for omkring 16 % af produktionen. Knap 10 % er produceret af sektorforskningsinstitutioner, og 6 % er produceret af udenlandske universiteter. Kategorisering 'Ad-hoc producenter' dækker over producenter, der typisk kun har produceret en enkelt publikation i perioden. Klassificeringen 'Danske producenter uden for staten' dækker over producenter, der ikke er statslige, men som har flere publikationer målrettet ungdomsuddannelserne. Det kan eksempelvis være konsulenthus. Disse står hver for knap 3 % af de fundne referencer.

Tabel 3.5 Producenter af viden målrettet ungdomsuddannelserne (oversigtstabel)

Producent	Antal	Procent
Danske universiteter	153	48,3
Forfattere uden tilknytning til universitet eller anden institution	50	15,8
Professionshøjskoler	49	15,5
Dansk sektorforskning (KORA/SFI/VIVE, EVA)	30	9,5
Udenlandske universiteter	19	6,0
Ad-hoc producenter	8	2,5
Danske producenter uden for staten	8	2,5
Total	317	100,0

Anm.: Producenterne er inddelt efter hovedforfatter. Publikationer med flere forfattere, fra flere forskellige institutioner, vil således kun fremgå en gang.

Kilde: VIVE – kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Foruden de oplyste producenter udbyder en række aktører, herunder professionshøjskoler, forskellige 'centre' m.v., kurser og udgiver inspirationsmateriale af stor relevans for undervisere på ungdomsuddannelserne. Relevant materiale herfra er opsamlet via litteratursøgningen.

Tabel 3.6 viser en mere detaljeret oversigt over de aktører, der producerer viden målrettet ungdomsuddannelser. De producenter, der kun har en enkelt publikation, er fortsat slået sammen for overblikkets skyld. Alle producenter fremgår af bilagstabel 2.1.

Tabel 3.6 Producenter af viden målrettet ungdomsuddannelserne

Producent	Antal	Procent
Forfattere uden tilknytning til universitet eller anden institution	50	15,8
DPU, Aarhus Universitet	37	11,7
Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	24	7,6
EVA	24	7,6
Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	21	6,6
Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	19	6,0
Udenlandske universiteter	19	6,0
Via University College	16	5,0
Aalborg Universitet	13	4,1
Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	12	3,8
Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	10	3,2
Roskilde Universitet	10	3,2
Enkeltstående projekter	8	2,5
Aarhus Universitet	7	2,2
Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet	5	1,6
University College Nordjylland	5	1,6
Professionshøjskolen Absalon	4	1,3
University College Syd	4	1,3
Professionshøjskolen Metropol	3	0,9
Københavns Universitet	3	0,9
Dansk Center for Undervisningsmiljø	3	0,9
Praxis	3	0,9
Rambøll	3	0,9
Dansk Sektorforskning (KORA/SFI/VIVE, Astra)	3	0,9
Center for Forskning og Skoleudvikling, Syddansk Universitet	2	0,6
eVidenCenter	2	0,6
Center for Undervisningsmidler. UCC	2	0,6
University College Lillebælt	2	0,6
University College Lillebælt	2	0,6
University College Sjælland	1	0,3
Total	317	100

Kilde: VIVE – kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Tabel 3.7 viser, hvilke aktører der videreformidler viden målrettet ungdomsuddannelserne. Ofte vil producenter også selv formidle via egne hjemmesider, så den producerede viden vil være tilgængelig og videreformidlet flere steder, men referencen vil kun indgå en gang i oversigtstabellen. Universiteterne har videreformidlet 25 % af de fundne referencer, mens danske forlag står for omkring 20 % af videreformidlingen. 12 % er videreformidlet via danske tidsskrifter. Ministerier og styrelser, her særligt Undervisningsministeriet (jf. tabel 3.8), professionshøjskoler, udenlandske forlag, danske formidlere uden for staten (som eksempelvis www.gymnasieforskning.dk) har hver videremidlet ca. 7 % af de inkluderede referencer. Ad-hoc formidlere er enkeltstående formidlere, og de står samlet set for ca. 6 % af referencerne. Endelig videreformidler danske sektorforskningsinstitutter og udenlandske tidsskrifter forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Tabel 3.7 Videreformidlere af viden målrettet ungdomsuddannelserne (oversigtstabel)

Videreformidler	Antal	Procent
Danske universiteter	78	24,6
Danske forlag	66	20,8
Danske tidsskrifter	39	12,3
Ministerier og styrelser	23	7,3
Professionshøjskoler	23	7,3
Udenlandske forlag	22	6,9
Danske formidlere uden for staten	21	6,6
Ad-hoc formidlere	20	6,3
Dansk sektorforskning (KORA/SFI/VIVE, EVA)	14	4,4
Udenlandske tidsskrifter	11	3,5
I alt	317	100

Kilde: VIVE – kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Af tabel 3.8 fremgår et mere detaljeret overblik over, hvilke aktører der videreformidler viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Tabel 3.8 Videreformidlere af viden målrettet ungdomsuddannelserne

Videreformidler	Antal	Procent
Undervisningsministeriet	21	6,6
Ad-hoc formidlere	20	6,3
UC-Viden	17	5,4
Udenlandsk forlag	16	5,0
Asterisk	14	4,4
Gymnasieskolen	14	4,4
DPU, Aarhus Universitet	13	4,1
Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	12	3,8
EVA	11	3,5
Udenlandske tidsskrifter	11	3,5
Dafolo	10	3,2
Systime	10	3,2
Dansk Forlag	10	3,2
Danske Tidsskrifter	10	3,2
Gymnasiepædagogik	8	2,5
Aalborg Universitet	8	2,5
Unge Pædagoger	7	2,2
Dansk Psykologisk Forlag	7	2,2
Frydenlund	6	1,9
Dansk Pædagogisk Tidsskrift	6	1,9
Institut for Naturfagenes Didaktik, Københavns Universitet	5	1,6
Gymnasieforskning	5	1,6
Aarhus Universitet	5	1,6
Studentlitteratur	4	1,3
Liv i skolen	4	1,3
Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	4	1,3

Videreformidler	Antal	Procent
Munksgaard	4	1,3
Hans Reitzels Forlag	4	1,3
Læring og medier	3	0,9
Sprogforum	3	0,9
MONA	3	0,9
IND's Skriftserie	3	0,9
Cursiv	3	0,9
Lindhardt og Ringhof Uddannelse	3	0,9
Syddansk Universitet	3	0,9
Dansk Sektorforskning (KORA/SFI/VIVE, Astra)	3	0,9
Roskilde Universitet	2	0,6
Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	2	0,6
Samfundslitteratur	2	0,6
eVidenCenter	2	0,6
Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	2	0,6
Akademisk Forlag	2	0,6
Kognition & Pædagogik	2	0,6
Fakboklaget	2	0,6
Reflexen	2	0,6
Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, AU	2	0,6
Cebra-sriben	2	0,6
Styrelsen for IT og læring	2	0,6
University College Nordjylland	2	0,6
Praxis	1	0,3
Total	317	100,0

Kilde: VIVE – kortlægningen af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

4 Resultater fra survey- og interviewundersøgelse

Mens det foregående kapitel afdækkede den forskningsbaserede viden målrettet ungdomsuddannelserne, giver dette kapitel et indblik i, hvordan undervisere på ungdomsuddannelserne opsøger og efterspørger viden, samt hvordan de omsætter den i deres undervisning.

Kapitlet bygger på dels 401 underviseres besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen, dels interview med 30 undervisere (jf. ovenfor).

Kapitlet er opdelt i fire dele. Vi undersøger først, hvor og hvordan underviseren opsøger og modtager viden. Herefter følger en analyse af underviserens efterspørgsel efter viden. Derefter følger en analyse af, hvordan underviserne omsætter viden til praksis. Sidst analyseres underviserens oplevelse af, hvilken rolle deres skole og ledelse spiller i forhold til at understøtte deres søgning og brug af viden.

4.1 Hvor og hvordan opsøger/modtager underviserne viden?

I dette afsnit undersøges det, hvordan underviserne opsøger og modtager (forskningsbaseret) didaktisk viden, hvorfra de får deres viden, og hvilke vidensformater, de benytter. Fokus er både på, hvilke vidensproducenter og formidlere, som underviserne benytter.

4.1.1 Producenterne

På tværs af gymnasiale- og erhvervsuddannelser bruger underviserne i vid udstrækning de samme vidensproducenter. Hvorvidt underviserne benytter forskningsbaseret viden fra universiteterne afhænger dog i høj grad af, hvilken uddannelse underviserne underviser på og af deres egen uddannelsesbaggrund.

Det er først og fremmest fra forlag (65 %) og fra universiteterne (32 %), at underviserne henter ny viden, mens kun få undervisere henter viden fra sektorforskning (17 %), konsulenthuse (7 %) og professionshøjskoler (7 %) (se tabel 4.1).

Tabel 4.1 Vidensproducenter

	Antal	Procent
Forlag	257	65,4
Universiteterne	125	31,8
Sektorforskning	66	16,8
Konsulenthuse	26	6,6
Professionshøjskolerne	26	6,6
N	393	

Anm.: Spørgsmålet lød: "Nedenfor ser du en detaljeret oversigt over aktører/kilder, der producerer og deler viden. Vi vil bede dig om at sætte kryds ud for de aktører, som du primært får viden fra. Her tænkes der både på viden, du aktivt søger, samt viden, du modtager uopfordret".

Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Undervisere på de gymnasiale uddannelser får i højere grad viden fra universiteterne, end det er tilfældet for undervisere på erhvervsuddannelserne og EUX Omvendt får undervisere fra erhvervsuddannelser og især EUX i højere grad viden fra professionshøjskolerne end undervisere på de

gymnasiale uddannelser. Ellers er der ikke betragtelige forskelle i, hvilke producenter undervisere fra forskellige uddannelser benytter.

Tabel 4.2 Hvilke aktører får du primært viden fra? Procent og antal

	Erhvervs- uddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Undervisningsministeriet (fx nyhedsbrev og hjemmeside)	71,1	75,0	70,3	65,3	81,3	74,5	72,5
Læringskonsulenterne (fx via kurser)	22,3	21,4	29,1	16,3	23,4	33,3	24,9
Fagkonsulenterne på de gymnasiale uddannelser og EUX	7,4	28,6	67,4	55,1	75,0	68,6	48,9
EMU Danmarks Læringsportal	38,8	60,7	65,1	57,1	60,9	66,7	54,7
SkoleKom	3,3	10,7	10,9	8,2	9,4	13,7	8,1
Universiteterne	9,1	17,9	48,6	34,7	32,8	51,0	31,8
Professionshøjskolerne	14,0	25,0	4,0	6,1	1,6	7,8	6,6
Sektorforskning (fx EVA, VIVE/KORA, SFI, Teknologisk Institut, Astra, DCUM)	16,5	14,3	18,9	12,2	12,5	25,5	16,8
Forlag, der udgiver faglitteratur, undervisningsmaterialer og E-learning målrettet dit uddannelsesområde	63,6	64,3	68,6	61,2	64,1	64,7	65,4
Materialeplatformen	29,8	53,6	32,6	38,8	39,1	37,3	33,6
Gymnasieforskning.dk	0,8	3,6	25,1	18,4	18,8	29,4	15,8
Skoleportalen	4,1	10,7	1,1	0,0	3,1	2,0	2,5
Gymnasieskolernes Lærerforening	0,0	14,3	49,7	26,5	31,3	60,8	29,3
Uddannelsesforbundet	22,3	14,3	0,0	6,1	0,0	2,0	7,1
Danske Gymnasier	0,0	3,6	9,7	2,0	1,6	13,7	4,6
Danske Erhvervsskoler og gymnasier	14,0	10,7	0,0	6,1	6,3	2,0	6,4
Kommunale aktører	10,7	7,1	1,7	2,0	1,6	5,9	4,6
Skolens aktører	27,3	17,9	24,6	20,4	23,4	31,4	24,2
Medierne	49,6	39,3	39,4	36,7	48,4	45,1	43,3
Konsulenthuse (fx Rambøll og COWI)	10,7	10,7	1,7	0,0	15,6	0,0	6,6
Andet. Skriv:	19,8	14,3	22,9	18,4	14,1	17,6	20,1
N	121	28	175	49	64	51	393

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Det tyder på, at undervisere med en lang videregående uddannelse (der oftest underviser på de gymnasiale uddannelser) i højere grad benytter viden produceret af universiteterne.

Det generelle billede på tværs af uddannelserne, at det især er hos Undervisningsministeriet, der hentes viden. Formodentlig dækker dette (også) over, at underviserne henter lovstof, bekendtgørelser mv. hos Ministeriet

4.1.2 Formidlerne

Underviserne angiver i spørgeskemaundersøgelsen, at det især er Undervisningsministeriet (eksempelvis nyhedsbreve), www.emu.dk (herefter EMU), fagkonsulenter på de gymnasiale uddannelser og EUX, der er centrale formidlere (se tabel 4.3). Desuden henter underviserne viden fra medierne.

Tabel 4.3 Formidlere

	Antal	Procent
Undervisningsministeriet	285	72,5
EMU Danmarks Læringsportal	215	54,7
Fagkonsulenterne på de gymnasiale uddannelser og EUX	192	48,9
Medierne	170	43,3
Materialeplatformen	132	33,6
Gymnasieskolernes Lærerforening	115	29,3
Læringskonsulenterne (fx via kurser)	98	24,9
Skolens aktører ¹	95	24,2
Gymnasieforskning.dk	62	15,8
SkoleKom	32	8,1
Uddannelsesforbundet	28	7,1
Danske Erhvervsskoler og gymnasier	25	6,4
Danske Gymnasier	18	4,6
Kommunale aktører	18	4,6
Skoleportalen	10	2,5
Andet. Skriv:	79	20,1
N	393	

Anm.: Spørgsmålet lød: "Nedenfor ser du en detaljeret oversigt over aktører/kilder, der producerer og deler viden. Vi vil bede dig om at sætte kryds ud for de aktører, som du primært får viden fra. Her tænkes der både på viden, du aktivt søger, samt viden, du modtager uopfordret".

Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Der er forholdsvis store forskelle mellem undervisere på hhv. gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser, når der er tale om formidlere rettet mod en bestemt uddannelsesretning, fx Fagkonsulenterne på de gymnasiale uddannelser og EUX, Gymnasieskolernes Lærerforening og Gymnasieforskning.dk, Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier samt Uddannelsesforbundet. Til gengæld er der ikke på tværs af uddannelser systematiske forskelle i undervisernes vurdering af centrale formidlere, når der er tale om mere generelt orienterede formidlere fx Undervisningsministeriet, Skolekom, Materialeplatformen, Skoleportalen og medierne. En undtagelse er dog EMU. Underviserne på de almene erhvervsuddannelser bruger i mindre grad EMU (39 %) end underviserne på de øvrige uddannelser.

Flere undervisere forklarer i interview, at de benytter Undervisningsministeriet, EMU og fagkonsulenterne, fordi man *skal* holde sig opdateret i forhold til sådanne mere 'formelle' aktører. En underviser siger eksempelvis:

Ministerier, fagkonsulenter og EMU er officielle kanaler. Det, jeg får derfra, viser mig præcis, hvad jeg skal gøre, og det er ligesom lovpligtigt, det de kommer med. Så derfor skal jeg holde mig orienteret der (Underviser STX).

Derudover fremhæver flere undervisere, at Undervisningsministeriet, herunder EMU samt fagkonsulenterne, har en rolle som fortolkere af viden fra vidensproducenterne. En underviser nævner EMU som en favoritside blandt formidlere og til spørgsmålet om, hvorfor EMU er en favoritside, svarer hun:

¹ Skolens aktører dækker over ledere, vejledere og kollegaer på skolen.

Jeg tror, det er fordi, at de oversætter primærforskning til vores [undervisernes] kontekst ... EMU [bruger jeg] fordi det er tolkning, det er det, der rører sig, og vi har vores fagkonsulenter siddende der. De [fagkonsulenterne] har en side derinde, så man kan gå direkte ind og se, hvordan skal det nu lige foregå, det her, der dukker op (Underviser HF, STX).

Ligesom i citatet ovenfor fortæller flere undervisere, at de benytter Undervisningsministeriet, EMU og fagkonsulenterne, fordi Undervisningsministeriet, EMU og fagkonsulenterne er opdaterede.

Men det er ikke alle undervisere, der benytter viden formidlet via Undervisningsministeriet og EMU. En underviser fortæller eksempelvis, at han ikke kan se, hvad Undervisningsministeriet skulle finde på, der kunne bruges. Eksempelvis siger en underviser i et opfølgende interview:

Jeg må sige, at når jeg har skrevet "Undervisningsministeriet", så er det mest en høflighed. I praksis skal jeg tænke mig rigtig godt om i forhold til, hvornår jeg sidst har hentet pædagogisk nytænkning fra Undervisningsministeriet (Underviser STX).

Underviseren har dog et håb om, at Undervisningsministeriet skal være en mere aktiv spiller, for der er et stort potentiale for udvikling ifølge ham.

Stort set alle underviserne, vi interviewede, kender til EMU og har brugt det, men hovedparten af underviserne fortalte, at de kun en gang imellem eller sjældent bruger EMU. En gennemgående begrundelse er, at de har svært ved at finde rundt på sitet. En underviser fortæller eksempelvis:

Jeg ville gerne bruge det, eller jeg prøver, jeg klikker nogen gange derind, fordi jeg håber, der ligger noget, men det gør der bare ikke så tit ... Jeg klikker mig ind, men jeg kan ikke forstå, hvordan det er bygget op (Underviser STX).

Underviserne taler også om EMU som noget, "der skal læres". En underviser fortæller fx, at hun ikke har lært at benytte EMU endnu og også synes, det er svært at finde rundt i.

Jeg kan egentligt godt synes, at EMU er en lille smule svært at finde rundt i. Og det er jo fordi, jeg ikke har lært det. Jeg er ikke blevet præsenteret for hjemmesiden. Jeg sidder jo bare og søger intuitivt på det (Underviser SOSU).

Der er dog også nogle undervisere, som har lært at bruge EMU, fx fortæller en underviser, at hun har haft problemer med søgefunktionen, men at hun nu har lært at bruge EMU:

Og på EMU er der fagportaler, og det er ganske almindeligt søgeordsbaseret. Det fungerer ikke altid skide godt, men man lærer at komme rundt derinde, ikke (Underviser STX).

Derudover er der nogle undervisere, som ikke helt ved, hvad formålet med EMU er, og det kan hindre dem i at bruge det.

Dog er EMU.dk også et sted, hvor der er samlet mange ting, det kan også blive uoverskueligt, og det kunne godt være mere overskueligt. Jeg savner et forum, hvor nyere forskning bliver publiceret og gjort nemmere tilgængeligt. Men EMU er måske ikke det rette forum for dette (Underviser STX og HF).

Endelig oplever flere undervisere ikke, at EMU er aktuelt nok.

Jeg brugte den [red EMU] meget tidligere, fordi den var mere opdateret, end den er nu. De sidste gange jeg har været derinde, har det været lidt svært at finde relevant information,

og der har jeg tænkt, at jeg kunne finde det hurtigere på andre kilder ... De kunne bruge de forskellige faglige foreningers sider på Facebook til at gøre opmærksom på [red. hvis der kommer nyt materiale på EMUJ] (Underviser STX).

Som det ses i tabel 4.3, blev svarmuligheden 'andet' brugt af 20 % af underviserne. Ifølge 'andet-kategorien' i spørgeskemaet dækker det blandt andet over Facebook, faglige foreninger og kollegaer. I interviewundersøgelse er det endnu mere tydeligt, at mange undervisere benytter sociale medier såsom Facebook til at dele og opsøge viden. Mange undervisere har faglige grupper, hvor de hurtigt kan få svar på faglige spørgsmål eller hjælp til faglige problemstillinger. Som en underviser i interviewundersøgelsen siger:

Facebook er at se som et gigantisk lærerværelse med alle landets lærere samlet et sted. Folk er meget ivrige til at byde ind, det er også folk, der har samme uddannelsesniveau (Underviser STX).

På Facebook findes der lukkede grupper fx for specifikke faglærere, og flere undervisere begrundet deres brug af Facebook med, at det er praksisnært.

Det, jeg godt kan lide ved Facebook, er, at det er meget praksisnært (Underviser STX).

Der er dog ikke altid forskningsbaseret viden, underviserne deler på Facebook.

Her [på Facebook] er det dog primært ikke forskningsbaseret viden, der deles og diskuteres, da der, især blandt matematiklærerne: "er lidt en tendens til, at der bliver rynket lidt på næsen af noget, der er alt for forskningsbaseret – der er mange, meget rutinerede matematiklærere, der ved lige præcis, hvad der virker, og hvad der ikke virker (Underviser STX og HHX).

4.1.3 Traditionelle og nye formater, der kan anvendes

Underviserne benytter både traditionelle formater, såsom bøger og forskningsartikler, og nyere medier såsom videoer. Valget af medie afgøres af, om underviserne finder, at det er let at omsætte i deres egen praksis.

Tabel 4.4 viser, hvor underviserne primært henter viden fra: bøger, forskningsartikler, konferencer og kurser samt rapporter. En relativt stor andel af underviserne benytter også videoer. En stor andel af underviserne skriver endvidere, at de henter viden på internettet, gennem Facebook og andre sociale medier. Samlet set tyder det på, at undervisernes opsøgning af ny viden i høj grad foregår online.

Der er generelt en tendens til, at de formater, underviserne primært benytter, også er de formater, de synes er lettest at omsætte til praksis. Det gælder især for bøger, konferencer og kurser samt videoer. Til gengæld skiller forskningsartikler sig ud: 60 % af underviserne henter primært viden fra forskningsartikler, men kun 30 % synes, at forskningsartikler er lette at omsætte til praksis.

Tabel 4.4 Formater af viden

	Hvorfra henter du primært viden?		Hvilke formater af viden synes du er lettest at omsætte i praksis?	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Bøger	315	80,4	247	63,0
Forskningsartikler	238	60,7	116	29,6
Konferencer og kurser	219	55,9	152	38,8
Rapporter	188	48,0	100	25,5
Videoer	150	38,3	126	32,1
Powerpoint-præsentationer	98	25,0	93	23,7
Podcasts	52	13,3	29	7,4
Pjecer	49	12,5	43	11,0
Fyraftensmøder	36	9,2	29	7,4
Andet	68	17,3	51	13,0
Ikke relevant	4	1,0	20	5,1
N	392		392	

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Undervisere på forskellige uddannelser synes at benytte forskellige vidensformater og har forskellig opfattelse af, hvilke formater der er lettest at omsætte til praksis. Det mest markante eksempel er, at undervisere på HF i højest grad bruger forskningsartikler (73 %), og de synes i højere grad, at forskningsartikler er lette at omsætte til praksis (43 %) end undervisere fra de øvrige uddannelser (21-33 %). Undervisere på erhvervsuddannelser (herunder EUX) bruger i mindre grad forskningsartikler end undervisere på gymnasiale uddannelser. Det hænger fint sammen med, at underviserne på gymnasiale uddannelser i højere grad benytter viden produceret af universiteterne. Som det fremgår af kortlægningen, udgør forskningsartikler en større andel af publikationerne med gymnasiale uddannelser som målgruppe end blandt publikationer til erhvervsuddannelserne. Til gengæld bruger undervisere på erhvervsuddannelser (26 %) og EUX (21 %) oftere pjecer end underviserne på de øvrige uddannelser (5-10 %), og underviserne på erhvervsuddannelser og EUX synes, at pjecer er lettere at omsætte til praksis end undervisere på de øvrige uddannelser.

Ud over forskningsartikler og pjecer er der ikke mærkbare forskelle mellem undervisere på gymnasiale uddannelser og på erhvervsuddannelser. Forskelle i, hvilke formater underviserne bruger, hænger primært sammen med, hvor let underviserne synes, formatet er at omsætte til praksis.

I interview forklarer mange undervisere, at de bruger bøger, og begrundet det med, at det er en 'vane', eller at det er 'det, man kender'. En underviser fortæller, at bøger er noget, han er vokset op med, og derfor bruger han dem. Ligeledes fortæller en underviser følgende, da han bliver spurgt om, hvorfor han netop benytter bøger:

Man er vel vanens dyr stadigvæk – som mennesker (Underviser HHX).

Til gengæld beskriver flere undervisere, at videoer er gode til at lede videre til noget nyt, og de bruger ikke blot traditionelle formater. Undervisere nævner bl.a. Youtube som et nemt sted at søge, fordi der automatisk kommer nye videoforslag op.

Mange universiteter lægger forelæsninger op. Der kommer automatisk videoforslag, når man har søgt på et emne. Der kommer noget relevant, man ikke nødvendigvis selv havde

fundet. Det er ofte, at jeg kommer frem til noget, jeg ikke selv ville have søgt, men hvor søgemaskinens forslag har været effektive (Underviser EUD).

Underviserne fortæller også, at anvendelighed, dvs. hvor let formatet er at omsætte til praksis, har betydning for, hvilke formater de benytter. Eksempelvis kommer flere undervisere ind på, at forskningsartikler kan være svære at omsætte til praksis. En underviser fortæller:

Til tider læser jeg forskningsartikler, men de kan ikke bruges direkte, så jeg gør det ikke så meget - hvor meget tid har man til at læse noget, der ikke kan bruges aktivt i en time? (Underviser STX).

4.2 Undervisernes efterspørgsel efter viden

Tidligere undersøgelser peger på, at det har en positiv betydning for undervisningen og elevernes udbytte, hvis underviserne holder sig opdateret og søger forskningsbaseret viden (Fletcher & Hattie, 2011, Hattie, 2011). Nedenfor har vi derfor spurgt underviserne, hvor og hvornår de søger viden.

4.2.1 Behovet for viden

Underviserne efterspørger typisk viden i forbindelse med lovændringer, når der kommer nye mål for området, og fordi de generelt holder sig opdateret inden for deres fag (jf. tabel 4.5). I mindre omfang angiver underviserne, at de søger viden, når de får elever med andre behov eller forudsætninger eller i forbindelse med efter-/videreuddannelse, eller når der på skolen tages beslutninger om nye indsatsområder.

Tabel 4.5 Hvornår efterspørger du typisk viden?

	Antal	Procent
Jeg holder mig generelt opdateret inden for mine fag	304	76,0
Når der kommer nye mål for fagene	303	75,8
I forbindelse med en lovændring (fx Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser eller den nye gymnasireform i 2017)	264	66,0
I forbindelse med deltagelse i efter-/videreuddannelse	187	46,8
Når der tages beslutninger om nye indsatsområder på skolen	181	45,3
Når vi får nye elever med andre behov og forudsætninger	137	34,3
Jeg efterspørger aldrig selv viden	0	0,0
Andet. Skriv:	16	4,0
N	400	

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

På tværs af uddannelserne er der ikke et entydigt mønster i, hvornår underviserne søger information. Der er en tendens til, at en større andel undervisere på EUD og EUX end på de øvrige uddannelser søger viden, når de får elever med andre behov og forudsætninger. På alle uddannelser holder en stor andel af underviserne sig generelt opdateret. Der er ingen undervisere, der aldrig efterspørger viden.

Tabel 4.6 Hvornår efterspørger du typisk viden? Procent og antal

	Erhvervs-uddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
I forbindelse med en lovændring (fx Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser eller den nye gymnasiereform i 2017)	63,4	75,9	70,6	55,1	67,2	75,0	66,0
Når der tages beslutninger om nye indsatsområder på skolen	43,1	58,6	46,1	42,9	43,8	48,1	45,3
Når der kommer nye mål for fagene	82,1	82,8	71,7	67,3	82,8	71,2	75,8
I forbindelse med deltagelse i efter-/videreuddannelse	43,1	37,9	53,9	34,7	35,9	53,8	46,8
Når vi får nye elever med andre behov og forudsætninger	48,8	44,8	27,8	32,7	25,0	36,5	34,3
Jeg holder mig generelt opdateret inden for mine fag	74,0	82,8	75,6	81,6	79,7	78,8	76,0
Jeg efterspørger aldrig selv viden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Andet. Skriv:	2,4	0,0	3,9	10,2	6,3	3,8	4,0
N	123	29	180	49	64	52	400

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Dette understøttes i de kvalitative interview. Stort set alle interviewpersoner er således enige om, at det generelt er vigtigt at holde sig opdateret på, hvad der sker, og det synes naturligt at følge med i, hvordan fagdidaktikken udvikler sig

Generelt holder jeg mig meget opdateret inden for området, når man har beskæftiget sig med det område i så mange år og efterfølgende er kommet her på skolen, så er det jo ganske naturligt for mig egentlig at holde mig opdateret på, hvad sker der (Underviser EUD).

Flere interviewpersoner nævner i den sammenhæng, at det er særlig vigtigt at holde sig opdateret i forhold til elevernes (forskellige) kompetencer og uddannelsesmæssige forudsætninger. De oplever derfor et behov for viden om blandt andet niveaudeling og differentiering af elever, og hvordan forskellige elever motiveres til læring for derigennem at kunne få alle elever med.

Udviklingen i den elevgruppe, vi får, gør det helt nødvendigt, at vi flytter os som undervisere og som hovedorganisation. Vi (som undervisere, red.) kan ikke gøre, som vi gjorde i går. Eleverne er ikke de samme som for 10 år siden. Unge i dag er vokset op med en helt anden tradition for læring (Underviser STX).

Hovedparten af interviewpersonerne forklarer desuden, at på såvel de gymnasiale uddannelser som erhvervsuddannelserne er der de senere år kommet reformer, hvilket aktualiserer et behov for at søge ny viden. Når der er nye mål og lovgivning, søger underviserne viden for at få en større indsigt i, hvad der er baggrunden for tiltaget, og/eller hvordan man kan implementere det i praksis:

Når der kommer sådan nogle vanvittige emner som problembaseret læring, så bliver man jo nødt til at læse om, hvorfor det er, man har tænkt over at putte det ind i en bekendtgørelse, selv om der ikke kan påvises en positiv læringseffekt i evidensbaserede undersøgelser. Så skal man tænke over, hvorfor i alverden man har valgt sådan en aktivitet (Underviser HHX).

En reform er altid båret af forskning, og hvis man skal kunne omsætte det i praksis, så er man nødt til at have en mere dybdegående forståelse end det, man kan læse i lovteksten (Underviser STX og HF).

Blandt andet nævner flere undervisere på erhvervsskolerne, at de har haft behov for at søge viden om, hvordan man bruger IT i undervisningen, og underviserne på de gymnasiale uddannelser har særligt fokus på, at der med gymnasireformen er kommet nye fag og/eller nye mål for fagene, hvilket indebærer et behov at holde sig opdateret.

Der er imidlertid også eksempler på undervisere, som ikke mener, de har behov for og tid til at søge og bruge fagdidaktisk viden. De ønsker at koncentrere sig om den daglige undervisning og oplever enten ikke, at fagdidaktisk viden giver mening i forhold til en konkret gruppe elever (jf. nedenfor), eller de føler sig godt rustet med den eksisterende didaktiske viden, som de har fra pædagogikum:

Nej, det [at søge ny viden] er ikke vigtigt for mig. Det er ikke noget, jeg bruger meget tid på ... Man har fokus på den daglige undervisning, og jeg fik jo en helt masse af det der pædagogiske teori, der var i pædagogikum. Det synes jeg var rigtig godt, jeg var meget glad for pædagogikum, og jeg synes egentlig stadig, at det jeg har lært der, det er jeg ikke sådan færdig med, eller det er ikke sådan, at jeg er løbet tør for teori (Underviser STX).

4.2.2 Efterspørgsel efter forskellige typer af viden

Der findes forskellige typer af viden. Som det fremgår af tabel 4.7, søger underviserne primært fagdidaktisk viden. Således svarer 64 % af underviserne, at de ofte eller meget ofte søger fagdidaktisk viden, og under 10 % svarer, at det sker sjældent eller aldrig. I mindre grad søger underviserne viden med generel betydning for læring (fx viden om læring og tilrettelæggelse af undervisning), og blot 36 % angiver, at det meget ofte eller ofte sker. I mindst grad søger underviserne viden om tværgående indsatsområder. Her svarer 43 %, at det sjældent eller aldrig er tilfældet. På tværs af uddannelser er der stort set ikke forskel på, hvor ofte underviserne søger forskellige typer af viden.

Tabel 4.7 Hvor ofte søger du følgende typer viden ...

	Aldrig	Sjældent	Af og til	Ofte	Meget ofte	N
<i>Fagdidaktisk viden (dvs. viden inden for specifikke fag)</i>						
Antal	3	36	104	149	106	398
Procent	0,8	9,0	26,1	37,4	26,6	100,0
<i>Viden med generel betydning for læring (fx viden om læring og tilrettelæggelse af undervisningen)?</i>						
Antal	9	70	176	110	34	399
Procent	2,3	17,5	44,1	27,6	8,5	100,0
<i>Viden om tværgående indsatsområder (fx pædagogiske retninger, relationsdannelse, transfer etc.)</i>						
Antal	46	125	141	59	28	399
Procent	11,5	31,3	35,3	14,8	7,0	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Diplomuddannelse synes at øge underviserens efterspørgsel efter viden. De undervisere, der enten har gennemført eller er i gang med en diplomuddannelse, søger oftere end øvrige undervisere viden om tværgående indsatsområder (jf. bilagstabel 2.5). Er underviserne *i gang med* en diplomuddannelse, søger de også i højere grad viden med generel betydning for læring. Omvendt er der ikke (signifikante) forskel på, hvor meget undervisere, der har gennemført diplomuddannelsen, søger

viden med generel betydning for læring i forhold til undervisere, der ikke har gennemført (eller er begyndt på) en diplomuddannelse.

De undervisere, der umiddelbart tager eller har færdiggjort pædagogikum, har således en tendens til i højere grad at søge viden. Det hænger naturligvis sammen med, at de på pædagogikum bliver præsenteret for teorier og forskningsresultater, som giver dem inspiration til undervisningen. En underviser, der lige har færdiggjort pædagogikum siger blandt andet:

Havde du spurgt mig om 3 år eller 10 år, så kunne det godt være, at det havde været mindre ofte [at han søger viden]. Men jeg håber det faktisk ikke, for jeg synes, at netop hele det her med at følge med i, hvad der sker i de forskellige fag, og hele den her ændring i strukturen af fagene. Der tror jeg måske, at det, at jeg følger meget med i den, er også det, der gør, at jeg synes, at jeg går ind med det nyeste, når jeg går ind og underviser (Underviser HHX).

I spørgeskemaundersøgelsen er der alene spurgt ind til undervisernes efterspørgsel efter forskellige former for didaktisk viden. I de kvalitative interview fremgår det imidlertid, at interviewpersonerne i høj grad søger fagfaglig viden, hvilket for mange interviewpersoner er en helt naturlig del af undervisningsplanlægningen.² Det hænger sammen med, at der er et behov for at fremstå kompetent over for eleverne og gøre undervisningen så aktuel som muligt. Samtidig er fagfaglig viden og opdatering heraf en del af mange underviseres interesseområde.

Hovedparten af interviewpersonerne tilkendegiver imidlertid også, at de holder sig opdateret på den fagdidaktiske viden og pædagogiske metoder inden for deres fag. Det skyldes, at underviserne oplever, at fagdidaktisk viden ofte er særlig relevant og anvendelig i undervisningen.

Det er, fordi det [fagdidaktisk viden] er det, jeg konkret kan bruge i min undervisning. Og så fordi man selvfølgelig også har den baggrund, at man interesserer sig i allerhøjeste grad for ens fag, og det er lærerens engagement i faget, der gør, at eleverne får noget ud af undervisning. Derfor er det fagdidaktiske det vigtigste (Underviser STX).

Interviewpersonerne peger på, at det blandt andet kan være relevant at finde viden om, hvilke forskellige metoder man kan bruge til at lære eleverne matematik, eller de henter inspiration til, hvordan de kan arbejde med praktiske øvelser eller forsøg, som understøtter deres fag.

Der er imidlertid også enkelte undervisere, der angiver, at fagdidaktiske metoder ikke altid giver mening for de forskellige elevtyper og kan virke kunstig:

Hvis eleven er dygtig og hurtig nok til at lave rundstykker, så har han sku' altid job, og det er det, der er det vigtige for de der elever. Det er ikke et spørgsmål om, hvorvidt de kan se en pædagogisk indgangsvinkel til det, eller om vi skal have en ny måde at lære at lave rundstykker på i den her uge, og så skal vi prøve et andet pædagogisk forsøg på at lave rundstykker i en anden uge. Nej, det har ikke noget med sagen at gøre, det er en misforståelse, som er ved at indsnige sig ind på de tekniske skoler (Underviser EUD).

Som det fremgår nedenfor, er det da også helt centralt for underviserne, at de ikke ukritisk anvender didaktisk viden, men tilpasser den til den konkrete situation og de konkrete elever.

---

² Det kan ikke afvises, at underviserne i spørgeskemaundersøgelsen i et vist omfang har svaret på, hvorvidt de søger fagfaglig viden, da de ikke nødvendigvis skelner mellem forskellige former for viden. Ved at spørge til forskellige former for viden (og her finde variation), antages det imidlertid, at undervisernes opmærksomhed på, hvilken form for viden der spørges til, øges.

Den læringsunderstøttende viden nævner flere interviewpersoner også som væsentlig. Her fremhæver underviserne særligt viden om, hvad der motiverer elever til læring, og hvordan man som underviser kan engagere eleverne og sikre, at de oplever undervisningen som nærværende og interessant:

Vi er gået fra undervisning til læring. Det handler mindre om, hvordan undervisningen tilrettelægges, og mere om, hvordan man som underviser forstår, hvordan elever lærer på et neuro-didaktisk plan (Underviser STX).

Når man har nogle forskere, som har et didaktisk ståsted, og som har undersøgt, hvordan elever lærer med baggrund i det ståsted, Hvad er det, der motiverer eleverne, og hvordan skal man sørge for, at elevernes motivation bliver vedligeholdt. Jamen, så er det bestemt relevant for min undervisning. Og så skal jeg forsøge at tilrettelægge min undervisning sådan, at det kommer til at foregå sådan (Underviser STX).

Nogle interviewpersoner fremhæver imidlertid, at den almendidaktiske viden er vanskeligere at omsætte i den praktiske undervisning, end det er tilfældet med fagdidaktisk viden. Det hænger blandt andet sammen med, at der er tale om nogle mere generelle forståelser og metoder og i mindre grad konkrete undervisningsforløb.

4.3 Fra viden til praksis

Én ting er, at underviserne søger viden. Noget andet er, om underviserne efterfølgende bruger viden i deres praksis. Hvis viden skal bidrage til forbedring af undervisningen, er det afgørende, at underviserne ikke blot får ny indsigt og viden, men også, at de bruger denne viden til at forbedre deres undervisning (Bjørnholt m.fl., 2016, Moynihan, 2008).

Nedenfor undersøges det derfor, hvilken type af viden, som underviserne oplever er relevant for deres praksis, herunder hvilke udfordringer og muligheder, de oplever i forhold til at omsætte forskellige typer af viden til praksis.

4.3.1 Efterspørgsel efter praksisbaseret viden

At viden giver inspiration til undervisernes planlægning af undervisningen og er direkte anvendelig, synes særligt afgørende for underviserne, når de søger viden (jf. tabel 4.5). Som det fremgår, angiver hovedparten af underviserne, at viden skal give inspiration til planlægning af undervisningen. Desuden svarer over halvdelen af underviserne (på nær på HF-uddannelserne), at viden skal være direkte anvendelig i den daglige undervisning i form af konkrete undervisningsaktiviteter og/eller metodiske tilgange. I mindre grad svarer underviserne, at viden skal indeholde de nyeste forskningsresultater eller konkrete praksiserfaringer. Blot lidt over en fjerdedel af underviserne vurderer, at det er vigtigst.

Tabel 4.8 Hvad er vigtigst, når du søger viden?

	Antal	Procent
Den skal give inspiration til planlægning af undervisningen	278	71,3
Den skal være direkte anvendelig i den daglige undervisning i form af konkrete undervisningsaktiviteter og/eller metodiske tilgange	206	52,8
Den skal indeholde nyeste forskningsresultater, der kan udvikle undervisning	106	27,2
Den skal indeholde konkrete praksiserfaringer, hvor der gives eksempler på, hvordan andre har gennemført undervisningen	103	26,4
Andet. Skriv:	12	3,1
Jeg opsøger ikke selv viden	1	0,3
N	390	

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser

At viden skal indeholde konkrete praksiserfaringer, er mindre afgørende for underviserne på EUX, end det er for undervisere på de øvrige uddannelser. Omvendt finder en større andel undervisere på HF (og delvist STX og Erhvervsskolerne) det vigtigt, at viden indeholder de nyeste forskningsresultater (jf. bilagstabel 2.13).

At viden skal give inspiration til undervisningen underbygges imidlertid i de kvalitative interview. Hovedparten af interviewpersonerne forklarer således, at de primært søger viden, når de planlægger undervisningen og har behov for ekstra inspiration. I den sammenhæng finder de viden, der kan inspirere til variation i undervisningen og give dem nye ideer.

Ofte er undervisernes søgning af viden knyttet til konkrete behov i undervisningen, og det er afgørende, at viden kan anvendes direkte:

Relevant viden er gået hen og er blevet noget, der er praksisnært, det er noget, man kan bruge ... Hvis jeg begynder at arbejde med det her, så er det, fordi jeg har et mål om at anvende det (Underviser HTX).

Det understøtter ligeledes, at en stor del af underviserne angiver i spørgeskemaundersøgelsen, at viden skal give konkrete input til undervisningen og være direkte anvendelig i den daglige undervisning. Det vil sige viden, der giver mening i forhold til den konkrete undervisningssituation og undervisernes relation til eleverne:

Jamen, det er, fordi der er så meget af min tid, der foregår nede i det klasserum, og det er samtidig også derfor, jeg er lærer. Det er, fordi jeg gerne vil nå de unge, og jeg vil gerne forbedre de unges dagligdag. Så hvis det ikke er direkte anvendeligt, så opstår der en eller anden diskrepans. Så det er faktisk altafgørende [at det er anvendeligt] (Underviser STX).

Blandt interviewpersonerne er det imidlertid ikke entydigt, hvad der menes med praksisorienteret viden. Hovedparten af interviewpersonerne beskriver, hvordan praksisbaseret viden handler om at give indsigt i konkrete undervisningsmetoder, der umiddelbart kan appliceres i undervisningen og har en effekt på elevernes læring. Enkelte interviewpersoner er dog også optaget af deres egen rolle som afsender af viden og undervisningsmetoder, som forbereder eleverne til arbejdsmarkedet:

Det er håndværkere, vi uddanner. Det giver også en stolthed for eleverne, at det er noget, der kan anvendes, i stedet for at der er et gab mellem det, de lærer i skolen, og det skal kunne i praksis ... Jeg ville aldrig nogensinde undervise, hvis jeg ikke kan omsætte den viden til den hverdag, som de elever skal ud og praktisere (Underviser EUD).

Det er det, jeg har valgt, fordi for mig, ligeså vel for eleverne, så skal det give mening. Så det skal være noget, jeg kan anvende i min dagligdag, og noget jeg kan se en effekt af. Jeg er optaget af at udvikle min undervisning, min didaktik og mine lærerprocesser i klasserummet (Underviser SOSU).

Nedenfor gives et nærmere indblik i de muligheder og udfordringer, underviserne oplever i forhold til at omsætte viden til praksis.

4.3.2 Muligheder og udfordringer ved at omsætte viden til praksis

Hovedparten af underviserne oplever, at de mangler tid til at søge viden (jf. tabel 4.9). Der er således 62, 6 % af underviserne, som i høj eller meget høj grad synes, det er en udfordring at få tid til at søge ny viden.

Omvendt er det ikke fuldstændig entydigt, hvorvidt underviserne føler sig udfordret i forhold til tilgængeligheden og anvendeligheden af den eksisterende viden. Der er blot hhv. 11, 6 og 13, 2 %, der synes, at det i høj eller meget høj grad er en udfordring at finde relevant viden eller gennemskue, hvordan ny viden skal omsættes til konkrete aktiviteter i undervisningen. Men hovedparten af svarpersonerne angiver, at det i nogen eller mindre grad er tilfældet.

Tabel 4.9 I hvilken grad er du enig i ...

	Slet ikke	I lav grad	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad	N
<i>Jeg synes, det er en udfordring at få tid til at opsøge ny viden</i>							
Antal	6	9	20	110	146	97	388
Procent	1,5	2,3	5,2	28,4	37,6	25,0	100,0
<i>Jeg synes, det er en udfordring at finde relevant viden</i>							
Antal	30	73	106	134	33	12	388
Procent	7,7	18,8	27,3	34,5	8,5	3,1	100,0
<i>Jeg synes, det er en udfordring at gennemskue, hvordan ny viden skal omsættes til konkrete aktiviteter i undervisningen</i>							
Antal	39	69	108	119	35	36	386
Procent	10,1	17,9	28,0	30,8	9,1	4,1	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Det er særligt undervisere på HF, der mangler tid til at søge viden og finder det udfordrende at gennemskue, hvordan ny viden skal omsættes til konkrete aktiviteter i undervisningen (jf. bilagstabel 2.21). Sammen med undervisere på STX oplever de desuden i højere grad end øvrige undervisere, at det er en udfordring af finde relevant viden (bilagstabel 2.15).

Også i interviewene forklarer underviserne, at det er særligt udfordrende at finde tid til at opsøge viden. Det hænger delvist sammen med, at skolerne sjældent afsætter tid til det, men også, at det forudsætter, at underviserne bruger en del energi (og tid) på at definere og konkretisere, hvilken type af viden, vedkommende har behov for. Ifølge underviserne er det således afgørende, at de selv er aktive i søgeprocessen og har kompetencerne til at tolke den viden, der er tilgængelig, så den kan give mening i den konkrete situation. Eksempelvis siger en underviser:

Det [at søge viden red] kræver jo selvfølgelig, at man er aktiv i forhold til det, og man har en eller anden tanke om "hvad er relevant for mig" hele tiden. Fordi strømmen er jo ikke ligesom tilpasset, hvad man har brug for. Så man skal ligesom have en ide om, at lige nu vil jeg gerne koncentrere mig om det her, eksempelvis klasserumsledelse, eller hvad det nu er. Og så skal man være aktiv og kigge, er der nogle kurser omkring det, eller er der nogle lærere, der har gjort noget specielt omkring det. Så det fungerer, men det kræver lidt af en (Underviser HHX).

Det er også generel enighed om, at den eksisterende viden skal oversættes til den konkrete kontekst og de konkrete elever for at være relevante for den enkelte underviser. Den eksisterende viden er således ikke nødvendigvis relevant i sig selv, men forudsætter fortolkning. Ifølge underviserne er elever forskellige, og sjældent kan erfaringer og forskning fra én sammenhæng overføres direkte til en anden:

Man prøver at finde en balance med at være nysgerrig og være åben og søge viden og så samtidig se, altså, hvad passer ind i den kontekst, jeg er (Underviser STX og HF).

I forlængelse heraf oplever en række undervisere, at det er vanskeligt at bruge den eksisterende viden, fordi den netop ikke tager højde for forskellige elevtyper og undervisningssituationer.

Nu underviser jeg i et udkantsområde, og den elevtype, vi har, har tit andet at tænke på og har sådan en eller anden bagage med, end man har et sted, hvor man virkelig kunne lege med den didaktiske indlæring, eller forudsætninger for den sags skyld. Så der skal nogle andre ting, synes jeg, til, som jeg ikke rigtig har kunnet finde i teorierne (Underviser HTX).

4.3.3 Fra forskning til praksis

En række interviewpersoner har fokus på forskning samt de muligheder og udfordringer, der er forbundet med at omsætte forskning til praksis. Generelt ser interviewpersonerne en værdi i forskningsbaseret viden. Forskningsbaseret viden giver ifølge flere interviewpersoner en større sikkerhed for, at undervisningen ikke bare bygger på "synsninger", men baseres på et mere sikkert grundlag og faglig argumentation. Derved bliver forskningen en form for back-up og understøttelse af undervisningen og de metoder, som anvendes:

Forskningsbaseret viden gør, at det ikke bare bliver, 'vi føler, og vi tror, og vi mener, og vi har hørt, at... ', men at man ligesom sætter sig ned og sætter sig ind i tingene (Underviser HHX).

Desuden fremhæves det, at forskning ofte giver en forklaring på, hvorfor nogle metoder virker bedre end andre. Forskningen kan bidrage med argumenter for, hvorfor forskellige ting virker, hvilke teorier der ligger bag, og hvorfor konkrete metoder bør anvendes. Enkelte undervisere bruger ligeledes dette i deres diskussion og argumentation for særlige undervisningsformer, hvis eleverne er skeptiske eller undrer sig over metoderne.

Ifølge flere interviewpersoner er forskningens udfordring, at den til tider ligger langt fra den daglige undervisningspraksis. Det kan hænge sammen med, at metoderne er afprøvet i en anden kontekst over for nogle andre elevtyper, eller forskningen gengiver generelle metoder og resultater, som ikke direkte kan omsættes i den daglige undervisningspraksis.

Dertil kommer, at det er en udfordring, at der hele tiden er ny viden, og at forskningsresultater kan stritte i forskellige retninger. Der er således ikke nødvendigvis forskningsmæssig konsensus om, hvad der virker, og hvilken metode der er mest anvendelig. Det kan til tider gøre underviserne usikre og forvirrede, og de mener derfor, det er afgørende at tolke og oversætte forskningsresultater til deres egen kontekst for at vurdere, hvorvidt de giver mening der.

Endelig kan det være en udfordring, at forskningsresultater sjældent giver egentlig ny viden. Ifølge én af interviewpersonerne er underviserne ofte klar over, hvad der virker (på baggrund af egne erfaringer), men forskningen bidrager så med mere veldokumenterede og velbeskrevne resultater. Han understreger dog også:

Nogle gange kommer forskningen dog med noget lidt overraskende eller nogle skæve tilgange, så er det interessant (Underviser HTX).

På trods af en række udfordringer ved den eksisterende viden fremgår det nedenfor, at undervisere på ungdomsuddannelser i vid udstrækning lykkedes med at omsætte viden til praksis, og de bruger en række strategier til at understøtte den proces.

4.3.4 Underviserne lykkedes med at omsætte viden til praksis

Som det fremgår af tabel 4.10, oplever underviserne i nogen grad, at de lykkedes med at omsætte viden i deres undervisningspraksis. Det synes i højere grad at være tilfældet for viden, der relaterer til generel læring (fx klasseledelse og læringsmål) og i mindre grad for tværgående indsatsområder, som elevmotivation, relationsdannelse m.m.

Tabel 4.10 I hvilken grad ...

	Slet ikke	I lav grad	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad	I alt
<i>Lykkes du med at omsætte følgende typer af viden i din undervisningspraksis – viden med generel betydning for læring, fx viden om læring, klasseledelse, almen didaktik, tilrettelæggelse af undervisning?</i>							
Antal	8	23	57	195	81	15	379
Procent	2,1	6,1	15,0	51,5	21,4	4,0	100,0
<i>Lykkes du med omsætte følgende typer af viden i din undervisningspraksis – viden om tværgående indsatsområder, fx pædagogiske retninger, relationsdannelse, transfer?</i>							
Antal	28	65	100	147	31	7	378
Procent	7,4	17,2	26,5	38,9	8,2	1,9	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Således svarer 25 % af underviserne, at de i høj eller meget høj grad lykkes med at omsætte viden med generel betydning for læring i deres undervisningspraksis, og 51 % angiver, at det i nogen grad er tilfældet. En mindre andel undervisere (10 %) angiver, at de i høj eller meget høj grad lykkes med at omsætte viden om tværgående indsatsområder. Til sammenligning svarer blot 11, 1 % af underviserne, at de i høj eller meget høj grad lykkes med at omsætte viden om tværgående indsatsområder i deres undervisningspraksis. Forskellen på de to områder hænger angiveligt sammen med, at underviserne i varierende grad finder de forskellige typer af viden anvendelig (jf. ovenfor). Undervisere på erhvervsuddannelserne oplever i lidt højere grad end øvrige undervisere, at de lykkedes med at omsætte viden til praksis (jf. bilagstabel 2.28 og 2.29). Det gælder både viden med generel betydning for læring og viden om tværgående indsatsområder.

I interviewene fremgår det, at underviserne anlægger forskellige strategier for at fremme anvendeligheden af viden i praksis og får nærmere indsigt i, hvordan viden om undervisningsmetoder kan bruges. Interessant nok, er det stadig traditionelle formater som bøger, artikler og rapporter samt konferencer og kurser, som underviserne finder lettest at omsætte i praksis. Men også nyere elektronisk baserede formater har vundet indpas. Ikke mindst videoer og powerpoint-præsentationer.

Tabel 4.11 Hvilke formater af viden, synes du, er lettest at omsætte i praksis? Procent

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Bøger	60,3	64,3	67,2	63,3	54,7	64,7	63,0
Forskningsartikler	27,3	21,4	32,8	28,6	21,9	43,1	29,6
Rapporter	26,4	25,0	24,7	28,6	25,0	21,6	25,5
Pjecer	20,7	17,9	5,7	6,1	9,4	5,9	11,0
Powerpoint-præsentationer	29,8	42,9	17,2	28,6	20,3	13,7	23,7
Konferencer og kurser	33,1	28,6	40,2	40,8	39,1	33,3	38,8
Fyraftensmøder	9,9	10,7	7,5	4,1	1,6	5,9	7,4
Videoter	41,3	39,3	23,0	38,8	25,0	21,6	32,1
Podcasts	5,8	3,6	6,9	8,2	12,5	9,8	7,4
Andet	11,6	10,7	11,5	14,3	23,4	15,7	13,0
Ikke relevant	5,0	3,6	5,7	2,0	6,3	7,8	5,1
N	121	28	174	49	64	51	392

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Mange undervisere fremhæver blandt andet, hvordan de drøfter (og til tider tester) generel og forskningsbaseret viden i samarbejde med deres kollegaer. De bruger kollegial sparring som en måde at blive inspireret til at omsætte viden til praksis og blive mere klar på, hvad der virker "*så bliver det mere ladsiggørligt, og man får det ydre blik på sig selv*" (Interview, underviser STX og HF). I forlængelse heraf er der eksempler på, at underviserne afprøver og evaluerer forskellige metoder ved at observere hinandens undervisning og efterfølgende følge op på, hvad der henholdsvis virker og ikke virker.

Tabel 4.12 I hvilken grad deler du viden med dine kollegaer? Procent

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I lav grad	1,7	0,0	4,0	12,2	3,1	3,9	4,1
I mindre grad	8,3	14,3	4,0	8,2	7,8	3,9	5,8
I nogen grad	29,8	25,0	31,3	40,8	34,4	45,1	31,7
I høj grad	43,8	42,9	42,6	26,5	32,8	37,3	41,1
I meget høj grad	16,5	17,9	17,6	12,2	21,9	9,8	17,0
Ved ikke	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,3
N	121	28	176	49	64	51	394

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

En række interviewpersoner forklarer desuden, at erfaringer fra andre undervisere kan lette tolkning og oversættelse af viden til praksis. Hvis didaktisk viden har været afprøvet af fagfæller, oplever mange undervisere den således som mere praksisorienteret og lettere at anvende.

I vores verden er fagdidaktik meget at høre, hvad andre har gjort. Hvad andre har gjort, og hvad der lykkes for dem (Underviser STX).

Det underbygger, at mange undervisere søger viden via kanaler som eksempelvis facebookgrupper, hvor underviserne kan dele erfaringer og hurtigt få svar på eventuelle spørgsmål.

Der er imidlertid ikke nødvendigvis alene tale om praksiserfaringer, men om, at andre undervisere har afprøvet forskningsresultater i praksis og i den sammenhæng har gjort sig nogle erfaringer, som de kan give videre. Således bliver der et samspil mellem forskning og praksis:

Undervisningen er baseret på noget teoretisk viden, men jo også baseret på noget konkret. Der har stået nogle lærere og prøvet at udarbejde noget materiale, som er rettet direkte til faget (Underviser STX og HF).

Endelig synes interviewpersonerne i høj grad at bruge deres egne erfaringer i deres søgning efter og omsætning af viden. Hovedparten af underviserne forklarer således, at de alene anvender den viden, som umiddelbart giver mening for dem og passer sammen med deres øvrige undervisningsstil. Og de bruger deres erfaring til at omsætte den viden til den konkrete undervisningssituation.

Man kan sige, jeg har en eller anden undervisningsform, jeg har indøvet, og jeg forsøger ligesom at tilpasse det til det, jeg i forvejen gør og ved virker (Underviser STX og HF).

Underviserne afprøver de forskellige metoder i praksis og er opmærksomme på, hvad der henholdsvis virker og ikke virker. Og virker det ikke, tilpasser de metoderne til deres praksis. Men som én underviser forklarer, kan det være vanskeligt at evaluere en undervisningsmetode, som man har valgt, fordi den giver mening. Enkelte lærere drøfter imidlertid også (de nye) undervisningsmetoder med deres elever og spørger, hvordan det virker på dem for derved at få feedback på, om en metode også giver mening for eleverne.

Som det fremgår nedenfor, synes skolen imidlertid også at spille en særlig rolle for undervisernes mulighed for dels at søge viden, dels at omsætte den i deres praksis.

4.4 Skolens rolle

Som det allerede fremgår oven for, er der en række forhold, der henholdsvis kan understøtte eller udfordre undervisernes søgning og anvendelse af viden. I rapporten har vi indtil nu fokuseret på undervisere, vidensproducenter og formidlere som centrale aktører i vidensspredningen inden for ungdomsuddannelser. I dette kapitel vender vi blikket mod skolens rolle med henblik på at undersøge, hvordan skolerne henholdsvis kan understøtte eller udfordre undervisernes søgning og brug af viden. Konkret sættes der fokus på henholdsvis ledelsen og kollegaernes rolle samt ressourcerne på skolen.

4.4.1 Understøttelse af underviserne

Som det fremgår af tabel 4.8, synes organisatoriske og strukturelle forhold at understøtte undervisernes brug af viden. Det er imidlertid ikke fuldstændig entydigt, hvilke forhold der er mest afgørende, idet underviserne peger på flere forskellige forhold. Ifølge undervisernes besvarelser i spørgeskemaet er det både materielle forhold og det mentale arbejdsmiljø, der primært er med til at understøtte dem i at opsøge ny viden og omsætte den til praksis (se tabel 4.8). Der er en tendens til, at underviserne lettere kan omsætte til praksis, hvis de har adgang til undervisningsmaterialer, hvis det på skolen er anerkendt at omsætte viden til praksis, og hvis der er et velfungerende teamsamarbejde, der giver mulighed for løbende at kunne sparre med kollegaer. Mellem 36 og 40 % peger på de tre forhold som afgørende for at omsætte viden til praksis.

Desuden angiver over 20 % af underviserne, at det virker understøttende, hvis skoleledelsen har klare forventninger om, at hver enkelt medarbejder omsætter ny viden til praksis i undervisningen, og hvis de har den fornødne tid til at omsætte ny viden til praksis.

Table 4.13 Hvad understøtter, at undervisere opsøger og omsætter viden?

	Hvilke af nedenstående udsagn er primært med til at understøtte, at du opsøger ny viden?		Hvilke af nedenstående udsagn er primært med til at understøtte, at du i dag omsætter ny faglig viden til praksis?	
	Respondenter	Procent	Respondenter	Procent
Der er adgang til undervisningsmaterialer, der baserer sig på ny viden (dvs. andre har udviklet undervisningsaktiviteter på baggrund af ny viden)	149	38,3	140	37,1
Det er anerkendt at opsøge ny viden på skolen	134	34,4	151	40,1
Der er et velfungerende teamsamarbejde, der giver mulighed for løbende at kunne sparre med kollegaer om ny viden samt nye kilder til viden	134	34,4	137	36,3
Der er klare forventninger fra skoleledelsen om, at hver enkelt underviser arbejder vidensbaseret	116	29,8	94	24,9
Der er tid til at opsøge ny viden til praksis	112	28,8	79	21,0
Der er afsat tid og ressourcer, der muliggør løbende sparring med ressourcpersoner på din skole (fx pædagogisk konsulent, studievejleder, læsevejleder mv.)	65	16,7	41	10,9
Der er klare forventninger fra kollegaer om, at skolen arbejder vidensbaseret	58	14,9	65	17,2
Ikke relevant	58	14,9	64	17,0
N	389		377	

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Undervisere på erhvervsskoler oplever i særlig grad, at skoleledelsens forventninger understøtter, at de omsætter ny viden til praksis i undervisningen (jf. bilagstabel 2.30). Her angiver 40 %, at det er tilfældet. Omvendt synes det at have mindst betydning for undervisere på HF uddannelserne, hvor blot 12 % af underviserne angiver, at det har en betydning. Derudover er der ingen systematiske forskelle på undervisere på erhvervsuddannelser og på gymnasiale uddannelser i forhold til, hvad der understøtter dem.

4.4.2 Ledelsen skal sætte rammerne, men ikke indholdet

Hovedparten af underviserne oplever i mindre grad, i lav grad eller slet ikke, at der på deres skole er en fælles strategi for tilegnelse af viden. Tabel 4.9 viser, at kun 12 % af underviserne oplever, at der i høj eller meget høj grad er en fælles strategi på skolen, og kun 5 % oplever, at der i høj eller meget høj grad er en procedure på skolen for, hvordan ny viden inddrages i undervisernes praksis.

Tabel 4.14 I hvilken grad oplever du ...

	Slet ikke	I lav grad	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad	Ved ikke	N
<i>At I på skolen har en fælles strategi for tilegnelse af ny viden?</i>								
Antal	52	91	81	111	43	4	12	394
Procent	13,2	23,1	20,6	28,2	10,9	1,0	3,0	100,0
<i>At din skole har en procedure for, hvordan ny viden inddrages i din praksis som lærer (fx i undervisningen)?</i>								
Antal	84	106	70	76	14	3	29	382
Procent	22,0	27,7	18,3	19,9	3,7	0,8	7,6	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

En stor del af underviserne er delvist eller helt enige i, at der er klare forventninger fra skoleledelsen om, at hver enkelt underviser arbejder vidensbaseret (49 %), og at det er anerkendt at opsøge ny viden på skolen (62 %) (se tabel 4.10). Det tyder på, at det at opsøge ny viden spiller en rolle på skolerne, selvom der ikke nødvendigvis er en decideret strategi for at opsøge ny viden på skolerne.

Tabel 4.15 Hvor enig er du i følgende udsagn, når du tænker på forholdene på din skole?

	Helt uenig	Delvis uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Delvis enig	Helt enig	Ved ikke	N
<i>Der er klare forventninger fra skoleledelsen om, at hver enkelt underviser arbejder vidensbaseret</i>								
Antal	25	37	31	48	86	100	55	382
Procent	6,5	9,7	8,1	12,6	22,5	26,2	14,4	100,0
<i>Det er anerkendt at opsøge ny viden på skolen</i>								
Antal	16	15	24	55	99	139	34	382
Procent	6,5	9,7	8,1	12,6	22,5	26,2	14,4	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Det samme billede tegner sig blandt undervisere på stort set alle uddannelser – på nær undervisere på HTX. Sammenlignet med undervisere på de øvrige uddannelser mener en langt større andel undervisere på HTX, at deres skole "slet ikke" har en procedure for, hvordan ny viden inddrages og omsættes i praksis (se bilagstabel 2.26) sammenlignet med på de øvrige uddannelser. Endvidere er underviserne på HTX i langt mindre grad enige i, at ledelsen har klare forventninger til, at de arbejder vidensbaseret, og at det er anerkendt at opsøge ny viden på skolen. Denne forskel skal naturligvis tolkes varsomt, da blot 49 undervisere fra HTX har deltaget i undersøgelsen.

Alt i alt er der blandt underviserne i spørgeskemaundersøgelsen bred enighed om, at overordnede rammer, forventninger, anerkendelse og ressourcer fra ledelsen er nødvendigt for at understøtte underviserne i deres søgning efter ny viden. I de kvalitative interview udtrykker underviserne også, at de er glade for, hvis ledelsen understøtter dem i at opsøge og omsætte ny viden, og at de oplever, at ledelsen forventer, de opdaterer deres viden.

Mange undervisere savner, at skolen har en strategi for, hvordan underviserne skal søge ny viden:

Skolen kunne sætte tid af til at drøfte didaktik, så det blev obligatorisk, og man er sikker på, at det bliver diskuteret ... Det er egentlig et spørgsmål om, at der skal skabes nogle rammer for, at det her er muligt. Og det handler simpelthen om noget tid, det handler om noget planlægning (Underviser HTX).

Flere undervisere fortæller også, at der mangler en strategi for, hvordan underviserne skal *omsætte viden til praksis*.

Der er ingen strategi for, hvordan den viden skal udmøntes efterfølgende – det er vores egne projekter. Ja, vi har fået lov til at tage af sted, men det virker mere, som om det er et forsøg på at få os til at holde kæft [...], end det rent faktisk er, fordi det passer ind i skolens strategi (Underviser HTX).

Undervisere, der oplever en høj grad af strategi på deres skole, er generelt glade for det, men nogle undervisere fortæller, at det også kan blive for topstyret. En underviser på en skole med en højere grad af strategi fortæller eksempelvis:

Jeg oplever den [strategien] som videnshungrende. Altså, vi vil gerne opsøge ny viden, og vi vil gerne være up to date, så at sige. Men når det så er sagt, så synes jeg også, den er meget topstyret, og den er ikke altid lige hensigtsmæssig i forhold til, hvor vi er som undervisere (Underviser STX).

Flere undervisere fra skoler uden en formel strategi udtrykker, at de er glade for, at der ikke er en formel strategi, fordi underviserne er forskellige og derfor har forskellige behov. En underviser fortæller eksempelvis følgende:

Jeg vil sige det med det samme, jeg synes, at det er en fordel, at der ikke er en fælles strategi. Når jeg svarer i mindre grad, så synes jeg, at det er positivt, fordi jeg mener jo netop, at man skal kunne opsøge det efter behov, og folk har forskellige behov, også på forskellige tidspunkter i deres lærerliv har de forskellige behov. En ung lærer har behov for nogle fuldstændige grundlæggende ting, hvor jeg med 25 års erfaring har behov for nogle andre ting, og derfor er det godt, at der ikke er en fælles strategi, synes jeg. Man kan gøre det, der passer til en selv (Underviser STX).

En underviser frygter, at de manglende rammer kan blive et problem i fremtiden på grund af implementeringen af tidregistrering. Så hvis søgning og anvendelse af ny viden ikke tænkes ind i tidsregistreringen, risikerer anvendelse af ny viden at blive nedprioriteret blandt nogle undervisere.

Jeg skal nok klare det, men jeg har da indtryk af, at med OK13 [overenskomsten, som blev gennemført ved lov i 2013] og det der tidsregistreringsregime, der er kommet på mange skoler, hvis ikke skolen laver en strategi for det, så er det jo nok et af de steder, hvor man kan frygte, at der er folk, der begynder bare at lade være med det, fordi så begynder man at bruge sin arbejdstid på det, som man synes er kerneopgaven uden at tænke over, at kerneopgaven, det er jo ikke kerneopgaven nødvendigvis om 2 år (Underviser HHX).

Alt i alt udtrykker underviserne, at strategien skal bestå af rammer, forventninger, anerkendelse og ressourcer fra ledelsen, men ikke af et specifikt indhold eller en specifik tilgang i forhold til didaktisk eller pædagogisk viden. Ressourcernes betydning for underviserne er uddybet yderligere senere i kapitlet.

4.4.3 Kollegaer som sparringspartnere og medudviklere

Kollegaer spiller generelt en stor rolle i forhold til at dele viden og afprøve ny viden i klasselokalet både formelt og uformelt blandt mange undervisere.

Tabel 4.16 viser, at underviserne ofte deler viden med deres kollegaer, og de er generelt enige i, at deres kollegaer har klare forventninger om, at skolen arbejder vidensbaseret. Endvidere er hovedparten af underviserne enige i, at der er et velfungerende teamsamarbejde på deres skole. Kollegaer ser altså generelt ud til at have en betragtelig rolle i vidensspredningen på skolerne. Omvendt er en betragtelig andel af underviserne (40 %) til en vis grad enige i, at det er en udfordring at engagere sine kollegaer i arbejdet med at inddrage ny viden.

Generelt er der ikke nogen forskelle på tværs af ungdomsuddannelser i forhold til deres oplevelser af vidensdeling med kollegaer. Undervisere på HTX deler dog i mindre grad end de øvrige undervisere viden med deres kollegaer, og de er mindre enige i, at der er et velfungerende teamsamarbejde.

Tabel 4.16 I hvilken grad ...

	Slet ikke	I lav grad	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad	Ved ikke	N
<i>Deler du viden med dine kollegaer?</i>								
Antal	0	16	23	125	162	67	1	394
Procent	0,0	4,1	5,8	31,7	41,1	17,0	0,3	100,0
<i>Er du enig i "Jeg synes, det er en udfordring at få mine kollegaer engageret i arbejdet med at inddrage ny viden"?</i>								
Antal	47	85	103	95	37	21	-	388
Procent	12,1	21,9	26,5	24,5	9,5	5,4	-	100,0
	Helt uenig	Delvis uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Delvis enig	Helt enig	Ved ikke	N
<i>Er du enig i "Der er klare forventninger fra kollegaer om, at skolen arbejder vidensbaseret"?</i>								
Antal	19	34	23	71	104	75	56	382
Procent	5,0	8,9	6,0	18,6	27,2	19,6	14,7	100,0
<i>Er du enig i "Der er et velfungerende teamsamarbejde, der giver mulighed for løbende at kunne sparre med kollegaer om ny viden samt nye kilder til viden"?</i>								
Antal	34	50	45	64	105	64	20	382
Procent	8,9	13,1	11,8	16,8	27,5	16,8	5,2	100,0

Anm.: I spørgsmålet om, hvorvidt det er en udfordring at få kollegaer engageret i arbejdet med at inddrage ny viden, var det ikke muligt at svare "ved ikke". Der er derfor ikke angivet andele for "ved ikke" i det spørgsmål.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

4.4.4 Tid og ressourcer er den store udfordring

Generelt mener underviserne, at de har adgang til materialer, der baserer sig på ny viden, men de har ikke altid tid til at benytte dem.

I alt har 30 % af underviserne ifølge spørgeskemaundersøgelsen afsat eksplicit arbejdstid til at opsøge ny viden til at udvikle deres undervisning (se tabel 5.13). Hele 15 % af underviserne ved ikke, om de har arbejdstid til at søge ny viden. At 55 % svarer, at de ikke har arbejdstid til at opsøge viden, understøtter, at undervisernes videnssøgning foregår uformelt i forbindelse med deres øvrige forberedelse.

Tabel 4.17 Har du arbejdstid til at opsøge ny viden til at udvikle din undervisning?

	Respondenter	Procent
Ja	119	30,2
Nej	216	54,8
Ved ikke	59	15,0
N	394	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Der er store forskelle mellem undervisere på almene erhvervsuddannelser og undervisere på EUX, hvor 26 % af underviserne på de almene erhvervsuddannelser ikke har arbejdstid til at opsøge ny viden, har næsten halvdelen af underviserne på EUX arbejdstid til det (se bilagstabel 2.21).

Mange undervisere oplever imidlertid, at de ikke har tid til at søge ny viden. Således er 48 % helt eller delvist uenig i, at de har tid til at søge ny viden, og blot en tredjedel er helt eller delvist enig i, at der er afsat tid og ressourcer, der muliggør løbende sparring med ressourcepersoner på din skolen (se tabel 4.18). Til gengæld mener hovedparten af underviserne, at der er adgang til undervisningsmaterialer, der baserer sig på ny viden, på deres skole.

Tabel 4.18 Hvor enig er du i følgende udsagn, når du tænker på forholdene på din skole?

	Helt uenig	Delvis uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Delvis enig	Helt enig	Ved ikke	N
<i>Der er tid til at opsøge ny viden til praksis</i>								
Antal	91	93	57	63	47	14	17	382
Procent	23,8	24,3	14,9	16,5	12,3	3,7	4,5	100,0
<i>Der er adgang til undervisningsmaterialer, der baserer sig på ny viden</i>								
Antal	19	50	45	88	99	55	26	382
Procent	5,0	13,1	11,8	23,0	25,9	14,4	6,8	100,0
<i>Der er afsat tid og ressourcer, der muliggør løbende sparring med ressourcepersoner på din skole</i>								
Antal	116	84	55	57	39	10	21	382
Procent	30,4	22,0	14,4	14,9	10,2	2,6	5,5	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Især undervisere på STX og HF er enige i, at der er adgang til undervisningsmaterialer (hhv. 54 % og 50 %), mens især undervisere på erhvervsuddannelser er helt uenige eller delvis uenige i udsagnet (28 %). Især undervisere på HTX er helt uenige i, at der er tid og ressourcer, der muliggør løbende sparring med ressourcepersoner på skolen.

Undervisere på EUX, gruppen med den største andel af underviserne med arbejdstid til at opsøge ny viden, er mere positive i forhold til de øvrige spørgsmål om tid og ressourcer. Langt størstedelen af underviserne, der har svaret ja til, at de har arbejdstid til at opsøge viden, er dog stadig enig i, at det er en udfordring at finde tid til at søge viden (se bilagstabel 2.14). Det tyder på, at underviserne generelt ikke oplever den arbejdstid, der er afsat, som tilstrækkelig.

Det understøttes også i de kvalitative interview. Det er et gennemgående tema blandt informanterne, at det er en udfordring at finde tid til at opsøge ny viden og at omsætte den til praksis. I den forbindelse bliver besparelser nævnt blandt undervisere på både gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser. En underviser beskriver det således.

Det er et af de helt store problemer: At få tiden til at holde sig opdateret. Man kan sige, at i de senere år har man haft mange besparelser, og det går hver gang ud over forberedelsestiden og tiden til at søge ny viden som en del af sit arbejde. Så bliver der en forskydning af interessefeltet fra den didaktiske del og over til den fagfaglige del. Så vil jeg hellere sætte mig med en bog om 2. Verdenskrig end en bog om historiedidaktik (Underviser HHX).

I en hverdag med et presset tidsskema risikerer didaktisk viden at blive nedprioriteret til fordel for fagfaglig viden. Her spiller reformer på både gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser også ind. En underviser på en gymnasial uddannelse siger eksempelvis:

De er gode, men ikke meget gode, da der er besparelser oveni, men alt i alt gør de det. Der er mere travlt pga. reformen, men indtil reformen var det godt (Underviser STX og HF).

For nogle undervisere er adgangen til materiale også en udfordring. Eksempelvis udtrykker en underviser, der for kort tid siden færdiggjorde sit pædagogikum, bekymring om ikke længere at have adgang til universitetsdatabaserne, han havde tilgang til under sit pædagogikum. Tilgængeligheden til materiale kan til gengæld variere i forhold til, hvor i karrieren/uddannelsen man er. En anden underviser får hurtigt forskningsartikler via en bekendt på et universitet. Nogle undervisere kan på den måde få adgang til materialer af uformelle veje.

Samlet set spiller skolen, herunder ledelsen, kollegaer og skolens ressourcer, en stor rolle i undervisernes søgen efter ny pædagogisk og didaktisk viden samt omsætningen af den i praksis. Samtidig har underviserne forskellige, individuelle behov i forbindelse med at søge ny viden. Men fælles for dem er, at de har brug for tid til at gøre det, og det er en faktor, som mange underviser oplever, at de mangler.

Litteratur

Bjørnholt, B. & K.F. Krassel (2016): *Midtvejs i folkeskolereformen. En midtvejsmåling af den kommunale styring i forbindelse med folkeskolereformen*. København: KORA – Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.

Fletcher, R & J. Hattie (2011): *Intelligence and Intelligence Testing*. Oxford: Routledge.

Hattie, J. (2011): *Visible Learning for Teachers*. Oxford: Routledge.

Moynihan, D.P. (2008): *The Dynamics of Performance Management. Constructing Information and Reform*. Washington D.C.: Georgetown University Press.

Bilag 1 Metodebilag

Dette bilag indeholder metodiske overvejelser samt beskrivelse af datagrundlag for de tre metoder: kortlægning, spørgeskemaundersøgelsen og kvalitative interview.

Kortlægning

Kortlægningens hovedfokus har været al relevant viden målrettet ungdomsuddannelserne, ud fra de opstillede inklusions- og eksklusionskriterier (se bilagstabel 1.1). Som det fremgår af den teoretiske og metodiske ramme for projektet, har dette ikke været et decideret litteraturreview med referencerne som omdrejningspunkt. Derimod har omdrejningspunktet været den eksplorative tilgang til alt produceret materiale i tidsperioden 2014-november 2017.

Bilagstabel 1.1 Kriterier for forskningskortlægningen

Parametre	Inklusion	Eksklusion
Tid	2014-2017	Før 2014
Geografi	Vi søger i danske baser/oversigter	Udenlandske baser/oversigter
Sprog	Jævnfør søgestrategien søges der kun på dansk, resultater på svensk, norsk og engelsk medtages dog.	Andre sprog
Målgrupper	Undervisere ved ungdomsuddannelserne (STX, HHX, HTX, HF og EUD). Der kan dog være referencer målrettet folkeskolen, der kan vise sig relevante her (fx Hargreaves, Hattie oa.).	Undervisere ved andre uddannelsesinstitutioner
Konkrete fokusområder	Pædagogik Didaktik, metoder/undervisningsmetoder, undervisningspraksis Klasseledelse Læring Differentiering Dannelse Skal være direkte relateret til den praktiske undervisning og kollegial sparring/samarbejde Orientering mod pædagogik og didaktik Materiale, der er "gruppespecifik", fx Naturvidenskab eller fremmedsprog	Alt det ikke er direkte relateret til konkret undervisningspraksis og kollegial sparring/samarbejde Eksempelvis: Unges søgemønstre, elevers psykiske problemer, uddannelsesreformers betydning for ... Det, der i andre sammenhænge betegnes som 'uddannelsesforskning'. Materiale, der er fagspecifikt
Organisatorisk ramme	Undervisningspraksis, kollegial sparring/planlægning i ungdomsuddannelserne	Undervisningspraksis, der ikke relateres til ungdomsuddannelserne
Hvilke 'producer' inkluderes?	Universiteter Professionshøjskoler Sektorforskning Forlag og tidsskrifter Vidensportaler/hjemmesider Interesseorganisationer (fx faglige organisationer, arbejdsgiverorganisationer m.fl.) Kommunale og regionale aktører (fx UU, Center for undervisningsmidler m.fl.)	Aviser
Publikationstype	Publikationer, der præsenterer viden frembragt på et videnskabeligt grundlag og med videnskabeligt dokumenterede metoder, der retter sig mod pædagogiske, didaktiske og læringsmæssige forhold og problemstillinger, der knytter sig til ungdomsuddannelserne og er Modus 2- viden: Dvs. viden, der kan omsættes i lærernes arbejdsmæssige praksis.	Publikationer, der præsenterer viden, der ikke bygger på videnskabelige tilgange og metoder. Modus 1-viden: Dvs. viden der alene giver forståelse, men som ikke kan omsættes i lærernes arbejdsmæssige praksis.

Kilde: VIVE – kortlægning af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

For at vurdere relevant materiale i perioden, blev der før søgningen opstillet en søgestreng (se bilagsboks 1.1). Dette var en kombination af ungdomsuddannelser og relevante emneord, som eksempelvis: gymnasi* AND Pædagogik* eller EUD AND Læring*. Søgestrengen er blevet gennemgået af VIVEs bibliotekar for kvalitetstjek og korrekt anvendelse af trunkeringer (*) for at sikre, at alle bøjninger af de relevante søgeord bliver medtaget i søgningen.

Bilagsboks 1.1 Søgestreng

Målgrupper/"population":

- Gymnasi*
- Erhvervsudd*
- EUD
- Social og sundhed*
- Ungdomsudd*
- HF
- STX
- HHX
- HTX
- EUX

Herefter er ovenstående søgeord kombineret med "AND", og der er indsat:

Fokusområder/"interest" – egl: "phenomenon of interest":

- Pædagogik*
- Didaktik*
- Klasseledelse*
- Læring*
- Undervisningsmetode*
- Dannelse*
- Faglighed*
- Differentier*
- Undervisningspraksis*
- And (Undervisning* and praksis*)
- Teori*

Med udgangspunkt i definitionen af uddannelsesforskning som videnskabelig produceret viden har det været et fokus i kortlægningen, at alle institutioner, der producerer videnskabelig viden, skulle gennemgås. Dette er blevet gjort ved at søge i forskningsdatabasen, der har adgang til universiteternes PURE-system, samt UC-Viden, der dækker Professionshøjskolerne. For yderligere at sikre, at alt relevant materiale er gennemgået, er det blevet søgt i bibliotek.dk, da denne dækker alt materiale på danske bibliotekar.

Efterfølgende er Gymnasielærerforeningen, Uddannelsesforbundet og Danske Erhvervsskoler og Gymnasier blevet kontaktet. Med disse er projektet og søgningen kort blevet gennemgået, og de er blevet udspurgt, om de har kendskab til andre videnskilder, der anvendes af undervisere på ungdomsuddannelser. Der blev peget på enkelte onlineportaler som gymnasieforskning.dk, hvorefter disse er blevet medtaget i nedenstående søgning.

For at sikre, at viden, der er tilgængelig, men ikke registeret i PURE, UC-Viden eller på et dansk bibliotek, er der blevet foretaget søgninger på hjemmesider med samme søgestreng. Denne viden kunne eksempelvis være rapporter, da disse hverken klassificeres som forskning i PURE eller som

bøger på biblioteket. De første 50 resultater med hver søgestreng er herefter gennemgået, og hjemmesiderne er blevet vurderet efter relevans for denne kortlægning. Er hjemmesiden vurderet som relevant, er hjemmesidens viden blevet gennemgået med samme inklusions-/eksklusionskriterier som tidligere anvendt. Bilagsboks 1.2 viser, hvilke hjemmesider der er blevet gennemgået.

Bilagsboks 1.2 Gennemgåede hjemmesider

- Gymnasieforskning.dk: Formidler af forskning til gymnasier, både online og i magasin.
- Gyldendal-uddannelse.dk: Sektorspecifikt udbud.
- Danmarkslaeringsfestival.dk: Udstillere er gennemgået. Følgende er fundet relevant og gennemgået enkeltvis:
  - Futureclassroomlab.dk: Samarbejde mellem EU-projekt og Center for undervisningsmidler. Vil udarbejde nye måder at lære på, i takt med at teknologien udvikler sig, tilbyder besøg på deres campus, råd, inspiration og vejledning.
- EVA.dk: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Edu.au.dk/aktuelt/asterisk: Magasin fra DPU med fokus på uddannelse og pædagogik.
- Dcum.dk: Dansk center for undervisningsmidler.
- Tdm.au.dk: Center for undervisningsudvikling og digitale medier. Formidler forskning og udbyder kurser for gymnasielærere.
- CEFU.dk: Center for ungdomsforskning, AAU. Har forskningsprogrammer om blandt andet klasseledelse i de gymnasiale uddannelser.
- Ucc.dk/cfu: Center for undervisningsmidler: Udbyder lån af materialer samt kurser.
- AAU Gymnasiesekretariatet: Nyhedsbrev med formidling af forskning og aktiviteter.
- Ind.ku.dk: Institut for naturfagernes didaktik: Formidling af forskning, magasinet MONA samt udbyder af kurser.
- Tidsskrift.dk/lom/index: Tidsskriftet Læring og Medier: Formidling af forskning omkring anvendelse af it og digitale medier. VIA står som kontakt.
- Tortzen-bager.dk/videnscenter-for-samarbejde-sparring-og-supervision/: Indsamling, formidling og dokumentation af erfaringer. Videreudvikling af faglige tilgange og metoder inden for samarbejde, sparring og supervision i uddannelser gennem samarbejde og netværk.
- Evidencenterinfo.dk: Det nationale videnscenter for e-læring: Kompetenceudvikling af undervisere inden for anvendelse af it i undervisningen.
- Epuc.dk: Erhvervspædagogisk udviklingscenter: Kurser inden for erhvervspædagogik.
- Praxis.dk: Formidler af viden, forlag for erhvervsskoler (forlagsaktiviteten er ikke gennemgået, da det forventes at være fundet i bibliotek.dk søgningen).
- Dpt.dk: Dansk pædagogisk tidsskrift forhold til
- Kraka.org: Gennemgås, da Kraka har været fremkommet som resultat under søgningen flere gange, hvor deres resultater har været tæt på inklusion.

Alle resultater er uploadet til referencehåndteringsprogrammet "Refworks" for at sikre transparens i processen og korrekt viderehåndtering i opstillingen af de fundne studier. Efter import til Refworks er Refworks egen "duplicate" funktion anvendt til at frasortere gengangere i resultaterne. Herefter er 364 publikationer eksporteret til Excel, hvor disse er blevet klassificeret til tabeller og bilag. Resultaterne er herefter gennemgået for kvalitetstjek og vurdering af relevans, før disse er blevet endelig inkluderet i analysen. Her er 47 publikationer blevet frasorteret, primært på grund af gengangere, der ikke var blevet identificeret i Refworks (24 ud af 47). Disse har fx været kapitler i bøger, hvor bogen også har været et resultat. Der er dog flere publikationer, som er delrapporter, med forskelligt fokus fra samme overordnede studie. I sådanne tilfælde har vi vurderet, at delrapporter med forskelligt fokus har en selvstændig værdi, og derfor er de taget med. De andre frasorteringsårsager har været ikke Modus-2 viden, for fagspecifik viden, ikke ungdomsuddannelse, lærebøger, en ikke videnskabelig kronik og et enkelt resultat, hvor der ikke var nok information tilgængelig til at kunne vurdere referencens relevans.

Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på ungdomsuddannelser

Følgende afsnit indeholder en præsentation af metoden bag spørgeskemaundersøgelsen blandt undervisere på ungdomsuddannelserne. Spørgeskemaet har været til kommentering hos Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) inden afsendelse.

Spørgeskemaet

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført ved hjælp af et internetbaseret spørgeskema udviklet i programmet SurveyXact. I spørgeskemaet indgik 28 spørgsmål med fokus på følgende emner:

- Hvor ofte modtager eller opsøger underviserne forskningsbaseret viden?
- Hvor og hvordan modtager eller opsøger underviserne forskningsbaseret viden?
- Hvad der har betydning for, at underviserne opsøger viden eller ikke opsøger viden
- Hvorvidt underviserne oplever, at der er en strategi på skolen i forbindelse med at opsøge og omsætte viden
- Hvorvidt underviserne omsætter den viden, de opsøger eller modtager, til praksis i deres undervisning.

Udvælgelse af skoler

I alt 28 skoler blev udvalgt til undersøgelsen. VIVE udvalgte skolerne på baggrund af følgende kriterier:

- En variation i små skoler og store skoler målt i antal elever, eftersom skolens ressourcer kan afhænge af skolens størrelse målt i antal elever.
- En variation i skoletype, dvs. STX, HTX, HHX, HF, EUD og EUX. Inden for erhvervsuddannelserne skulle skolerne repræsentere de fire uddannelsesområder dvs. Omsorg, sundhed og pædagogik, Teknologi, byggeri og transport, Kontor, handel og forretningsservice og Fødevarer, jordbrug og oplevelser.
- En variation i geografisk placering.

Dataindsamling

Undervisere er blevet henvendt til undersøgelsen ved at sende en mail ud til skolens rektor med information om undersøgelsen samt en forespørgsel om at returnere mailadresser på skolens undervisere. Mailen havde et følgebrev vedhæftet fra STUK, der opfordrede skolelederne til skolens deltagelse i undersøgelsen. Der blev sendt to rykkere til skoleledere efter første mail. I alt 15 skoler meldte positivt tilbage og medsendte mailadresser på skolens undervisere. Fem skoler meldte tilbage, at de ikke ønskede at deltage i undersøgelsen, og yderligere otte skoler besvarede ikke henvendelsen.

Spørgeskemaet er sendt ud til 1.346 undervisere. Dataindsamlingen er foregået mellem 24/11 2017 og 12/12 2017. Der er i indsamlingsperioden blevet sendt to rykkermails til underviserne og en mail til skoleledere på de deltagende skoler, hvor de blev bedt om at opfordre deres undervisere til at deltage i undersøgelsen.

Population og svarprocent

Den korte tidsperiode for indsamling af spørgeskemasvar kan også ses på svarprocenten, der er 30 % (dvs. 401 undervisere), hvoraf 28 % er fulde besvarelser, og 2 % er delvise besvarelser. For at opnå en så høj svarprocent som muligt, er delvise besvarelser medtaget i analyserne. Undervisere, der kun har besvaret på baggrundsspørgsmål (køn, alder og undervisningssted), er dog ikke medtaget i analyserne. Svarprocenten er stadig lav sammenlignet med lignende undersøgelser, og det er derfor ikke et repræsentativt udsnit af undervisere på danske ungdomsuddannelser. Svarene fordeler sig til gengæld på de forskellige skoletyper (erhvervsuddannelser, STX, HTX, HHX og HF), og der er variation i svarene. Spredningen gør det muligt at opnå viden om, hvilken viden undervisere faktisk anvender, og hvilke forhold der kan henholdsvis bidrage til eller forhindre underviseres anvendelse af forskningsbaseret viden i deres praksis og dermed at bidrage med viden til at besvare rapportens undersøgelsesspørgsmål.

Afrapportering

I forbindelse med tabellerne baseret på spørgeskemabesvarelser er to ting vigtige at være opmærksom på. *For det første* varierer antal observationer, fordi nogle spørgsmål ikke er obligatoriske at svare på. Spørgsmålene i spørgeskemaet kræver ofte, at underviserne har holdninger til netop forskningsbaseret pædagogisk eller didaktisk viden, fordi vi er interesserede i undervisernes holdninger. Vi havde en forventning om, at ikke alle undervisere har en holdning til alle aspekter i spørgeskemaet, og derfor har vi ladet nogle spørgsmål være ikke-obligatoriske at svare på. Til andre spørgsmål har vi vurderet, at 'ved ikke-svarkategorier' var relevante, så de har fået en 'ved ikke-svarkategori', men de spørgsmål er til gengæld obligatoriske at svare på. Fx er det interessant, hvorvidt underviserne ved, om der er en strategi på skolen, så det spørgsmål har en 'ved ikke-svarkategori'. Til gengæld burde underviseren vide, hvor han får ny viden fra, så det spørgsmål har ikke en 'ved ikke-svarkategori'.

For det andet summerer antal besvarelser i flere tilfælde ikke til antal personer, der har svaret. Undervisere kan undervise på flere skoletyper, fx erhvervsuddannelse og HTX, så i tabeller opdelt på skoletype kan én undervisers svar fremgå under to forskellige skoletyper. Derudover er der flere spørgsmål, hvor underviserne kunne afkrydse flere svarmuligheder.

Kvalitative interview med 30 undervisere

Der er gennemført kvalitative interview med 30 undervisere fordelt på de involverede uddannelsesinstitutioner. Interview er gennemført pr. telefon. Underviserne har på spørgeskemaet kunnet tilkendegive, at de gerne ville deltage i interviewundersøgelsen og har tilføjet deres telefonnummer. Interview er blevet gennemført struktureret efter nedenstående interviewguide. Formålet med interview har været at give underviserne mulighed for at uddybe de svar, de har givet i spørgeskemaundersøgelsen. Interview har haft en varighed på 30-45 minutter.

Interviewguide:

Introduktion (1 min.)

- Mit navn er .....
- Tak for, at du vil deltage i dette interview.
- Interviewet kommer til at tage ca. en halv time og tager udgangspunkt i dine besvarelser fra spørgeskemaet, som jeg har læst.
- VIVE gennemfører en undersøgelse for Undervisningsministeriet, der handler om, hvem der producerer forskningsbaseret viden om ungdomsuddannelserne, hvordan den formidles, og hvem der anvender den på erhvervsskoler og gymnasiale uddannelsesinstitutioner.
- Undersøgelsen omfatter 28 uddannelsesinstitutioner (erhvervsskoler og gymnasiale uddannelser).
- Der indgår i alt 40 lærere i interviewundersøgelsen.
- Vi skal skrive en rapport for ministeriet.
- Det kan godt være, at vi vil citere dig for noget af det, du siger, og det vil muligvis bruges til videre forskning. Men valget af skoler og det, du siger, er anonymt, så du vil ikke kunne genkendes. Er det OK?
- Alligevel vil jeg gerne have lov til at optage det, du siger. Er det OK?

**Noter
minut**

Præsentation (1 min.)

- Vil du kort præsentere dig selv, hvem du er, din baggrund, fag, og hvor længe du har været på skolen?

Vigtighed af viden for underviseren (2 min.)

- Er det vigtigt for dig at søge ny viden, som du kan bruge i forbindelse med dit arbejde som underviser? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvilken slags viden er vigtig for dig?
- Du har svaret [se s. 8, spg. 1] er vigtigst for dig, når du opsøger ny viden.
- Hvorfor er det det? Er der andre forhold, der er vigtigere for dig end dem i spørgeskemaet?
- Du har svaret, at du [se s. 8 spg 3] oplever det som en udfordring at finde relevant viden.
  - Hvorfor gør du [ikke] det? (evt. få underviseren til at give et eksempel).
  - Oplever du andre udfordringer i forbindelse med at opsøge viden end dem i spørgeskemaet?

Hvor ofte søges/modtages viden (4 min.)

- Du har svaret, at du [se s. 5, spg. 1-3] søger viden.
  - Hvorfor gør du [ikke] det?
- Du har svaret, at du typisk søger viden, når [se s. 5, spg. 4]
  - Hvorfor opsøger du viden netop der? Er der andre tidspunkter, du typisk søger viden på?

Hvor og hvordan finder du viden? (7 min.)

- Du har svaret, at du typisk indhenter viden til din undervisning via [se s. 6, spg. 1].
  - Hvorfor er det primært der, du søger viden?
  - Hvordan ved du, hvor du skal søge den viden, du har brug for?
  - Hvis personen ikke selv henter viden (ikke har krydset noget af), så spørg, hvorfor personen ikke gør det.
- Har du specielle 'favorit-steder' (hjemmesider, forlag etc.), du bruger mest, når du søger viden? Hvilke?
- Fortæl om, hvordan du gør, når du opsøger viden (få gerne underviseren til at komme med et eksempel).
- Har du en særlig strategi for at holde dig opdateret i forhold til dit arbejde som lærer? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Du har svaret, at du primært henter viden fra [se s. 7, spg. 2]. Hvorfor er det netop det format, du bruger?

Skolens rolle (7 min.)

- Du har svaret, at der på skolen [se s. 6, spg. 2] er formuleret en fælles strategi for tilegnelse af ny viden.
  - Hvordan oplever du det (hvis skolen har en strategi)
  - Er det noget, du mangler (hvis skolen ikke har en strategi)?
- Hvilken rolle spiller skolens ledelse i forhold til at søge ny viden?
  - Hvordan foregår det i praksis? (evt. få underviseren til at give et eksempel, er der fx faglige oplæg og i så fald med hvem)?
  - Oplever du, at skolen understøtter, at du opdaterer din viden i forbindelse med din undervisning? Hvordan?
  - Gør ledelsen noget for at understøtte, at viden bruges i praksis?
  - Er det noget, du mangler?
- Du har svaret, at du [se s. 6, spg. 3] deler viden med dine kolleger. Hvilken rolle spiller dine kolleger i forhold til at søge ny viden?
  - Hvis kollegaer spiller en rolle/sparrer, hvordan foregår det, og hvilken type af viden deler I typisk?
  - Hvis kollegaer ikke spiller en rolle/sparrer, hvorfor sparrer I ikke?

Relevans og omsætning af viden til praksis (5 min.)

- Du har svaret, at den viden, der er tilgængelig [se s. 10, spg. 2], er relevant for din undervisning?
  - Hvorfor/hvorfor ikke? Hvordan er den relevant? (hvis den opleves relevant)
  - Hvad kendetegner en relevant viden – er det forskningsbaseret viden (hvorfor og hvordan)?

- Hvordan gør du den viden, du finder, relevant i forhold til dit arbejde som underviser?
  - Hvad gør du for at omsætte viden til praksis?
  - Prøv at give et eksempel på, at du har ladet ny viden få betydning for dit arbejde som underviser.

EMU (5 min.)

- Kender du EMU? (kun hvis I ikke har talt om EMU før)
  - Hvad fungerer? Og hvad fungerer ikke?
  - Hvad vil du anbefale i forhold til at gøre EMU bedre?

Afrunding (1 min.)

- Er der noget, som du synes, vi ikke er kommet ind på, men som er vigtigt for dig, når det handler om at opsøge ny viden i forhold til dit arbejde som underviser?

Karakteristik af undervisere – spørgeskema

Underviserne, der har besvaret spørgeskemaet, spredt sig på alle ungdomsuddannelserne med en lille overvægt af undervisere, der underviser på gymnasiale uddannelser. Bilagstabel 1.2 viser et overblik over, hvem der har besvaret spørgeskemaet. 33 % af underviserne, der har besvaret spørgeskemaet, underviser på en erhvervsuddannelse, og 70 % underviser på en gymnasial uddannelse. 9 undervisere underviser både på en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse, så derfor summerer det ikke til 100 %.

Bilagstabel 1.2 Hvem har besvaret spørgeskemaet?

	Antal	Procent
<i>Gymnasiale uddannelser</i>		
Alle	279	70
STX	180	45
HTX	49	12
HHX	65	16
HF	52	13
<i>Erhvervsuddannelser</i>		
Alle	134	33
Almene erhvervsuddannelser	123	31
EUX	29	7
N	401	

Blandt alle besvarelser er kønsfordelingen meget lige, 53 % af underviserne, der har besvaret skemaet, er mænd, og 47 % er kvinder. Når der deles op på ungdomsuddannelserne, er fordelingerne mere blandede (se bilagstabel 1.3). Mænd udgør en betragtelig større procentdel af underviserne på EUX, HTX og HHX. Underviserne er i gennemsnit 48 år, hvor den yngste underviser er 26 år, og den ældste underviser er 72 år. Det forholdsvis høje aldersgennemsnit afspejler sig også i, hvor mange års undervisningserfaring, underviserne har. I gennemsnit har underviserne 15,4 års erfaring, der er en stor spredning i erfaring på 0 år til 46 år undervisningserfaring. Når der opdeles på ungdomsuddannelserne, er der ingen betragtelige forskelle i gennemsnitsalder og undervisningserfaring (målt i år) blandt underviserne, der har besvaret spørgeskemaerne. Størstedelen af underviserne har en lang videregående uddannelse. Kun 13 % af underviserne har en erhvervsuddannelse.³

³ Vi mangler svar om uddannelsesmæssig baggrund fra 14 undervisere, især undervisere på erhvervsuddannelser.

Bilagstabel 1.3 Baggrundsoplysninger

	Antal	Procent
Mand	211	52,6
Kvinde	190	47,4
N	401	100,0
Undervisningserfaring (gns. år)	15,4	-
N	401	-
Alder (gns)	48,5	-
N	401	-
<i>Uddannelsesbaggrund</i>		
Kort videregående uddannelse (maks. 2 år)	12	3,1
Mellemlang videregående uddannelse (3-4 år)	61	15,8
Lang videregående uddannelse (5 år eller mere)	266	68,9
Erhvervsuddannelse	18	4,7
Videregående uddannelse og erhvervsuddannelse	29	7,5
N	386	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Samlet set repræsenterer erhvervsuddannelsesunderviserne, der har besvaret skemaet, erhvervsuddannelserne meget bredt på trods af den lave svarprocent. Underviserne på erhvervsuddannelserne fordeler sig på de fire uddannelsesområder, og de repræsenterer grundforløbets to dele og hovedforløbet samt uddannelsesspecifikke fag og grundfag (se bilagstabel 1.4). Derudover har underviserne forskellig grad af videreuddannelse. I øjeblikket er mange danske erhvervsuddannelsesundervisere i gang med enten 10 ECTS-point opkvalificering pga. erhvervsuddannelsesreformen eller diplomuddannelsen i erhvervspædagogik, der blev introduceret i 2010. Eftersom vi formoder, at det at være i gang med diplomuddannelsen vil påvirke underviserens tilgang til forskningsbaseret didaktisk og pædagogisk viden, er det positivt med variation på netop dette spørgsmål. En femtedel af underviserne er i gang med deres diplomuddannelse i erhvervspædagogik, en tredjedel har færdiggjort uddannelsen, og halvdelen er hverken i gang med eller har færdiggjort diplomuddannelsen. Blandt sidstnævnte gruppe er 35 i gang med eller har afsluttet opkvalificering svarende til 10 ECTS-point.

Bilagstabel 1.4 Erhvervsuddannelse, uddannelse og undervisning

	Antal	Procent
<i>Uddannelsesområde inden for EUD</i>		
Kontor, handel og forretning (Merkantilt)	13	10,0
Teknologi, byggeri og transport (Teknisk)	63	48,5
Omsorg, sundhed og pædagogik (SOSU)	32	24,6
Fødevarer, jordbrug og oplevelser (Levnedsmiddel og jordbrug)	22	16,9
N	130	100,0
<i>Hvilken del undervises på? (mulighed for at vælge flere svar)</i>		
Grundforløbets 1. del (GF1)	54	41,5
Grundforløbets 2. del (GF2)	97	74,6
Hovedforløb	97	74,6
N	130	
<i>Hvilke fag underviser du i?</i>		
Uddannelsesspecifikke fag	47	36,2
Grundfag	28	21,5
Uddannelsesspecifikke fag og grundfag	44	33,8
Andre fag	11	8,5
N	130	100,0
<i>Er du i gang med eller har du afsluttet diplomuddannelsen i erhvervspædagogik (DEP)?</i>		
Ja, jeg har gennemført den	41	31,5
Ja, jeg er i gang med den	24	18,5
Nej, jeg er ikke i gang med eller har afsluttet DEP	65	50,0
N	130	100,0
<i>Hvis i gang med DEP: hvilke moduler er du i gang med eller har afsluttet? (mulighed for at vælge flere svar)</i>		
Modul 1 (Undervisning og læring)	12	50,0
Modul 2 (Undervisningsplanlægning og didaktik)	18	75,0
Modul 3 (Pædagogiske videnskabsteori)	9	37,5
Modul 4 (Valgfri modul)	11	45,8
Modul 5 (Valgfri modul)	4	16,7
Modul 6 (Afgangprojekt)	1	4,2
N	24	
<i>Hvis nej til DEP: Er du i gang med eller har afsluttet opkvalificering svarende til 10 ECTS-points?</i>		
Ja, jeg har afsluttet opkvalificering svarende til 10 ECTS	18	30,0
Ja, jeg er i gang med opkvalificering svarende til 10 ECTS	3	5,0
Nej, jeg er ikke i gang med eller har afsluttet opkvalificering svarende til 10 ECTS	31	51,7
Ikke relevant	8	13,3
N	60	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser

Underviserne fra de gymnasiale uddannelser repræsenterer de forskellige fagretninger, men der er en overvægt af undervisere, der underviser i humanistiske fag. 75 % af underviserne underviser i fag, der hører til én fagretning.

Bilagstabel 1.5 Gymnasie fagretning

	Antal	Procent
Humanistisk	97	34,8
Samfundsvidenskabelig	35	12,5
Naturvidenskabelig	76	27,2
Humanistisk/samfundsvidenskabelig	31	11,1
Humanistisk/naturvidenskabelig	22	7,9
Samfundsvidenskabelig/naturvidenskabelig	17	6,1
Andet	1	0,4
N	279	100,0

Bilag 2 Kortlægning

Bilagstabel 2.1 indeholder alle inkluderede referencer.

Bilagstabel 2.1 Inkluderede referencer

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Abrahamsen, Marianne	Veje ad hvilke ... – nye tanker om ledelse og didaktik: seks temaer fra masterafhandlingerne 2015	2016	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasiepædagogik	Artikel	Gym	Didaktik
Abrahamsen, Marianne Hedegaard	Veje ad hvilke ... – nye tanker om ledelse og didaktik	2016	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasiepædagogik	Artikel	Gym	Didaktik
Abrahamsen, Marianne Spanget Christensen, Torben	De retninger, vi tager – nye tanker om didaktik og ledelse i de gymnasiale uddannelser: 7 temaer fra masterafhandlingerne 2016	2017	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasiepædagogik	Artikel	Gym	Didaktik
Andersen, Hanne Leth	Fremmedsprog i gymnasiet: teori, praksis og udsyn	2014	Roskilde Universitet	Samfundslitteratur	Bog	Gym	Didaktik, Læring, Differentiering
Andersen, Ole Dibbern, Bisgaard, Jan, Christensen, Tove	Sammenhæng mellem læring på uddannelsesinstitution og praktiksted	2015	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	Artikel	EUD	Læring
Andersen, Ole Dibbern, Christensen, Albert Astrup	Erhvervspædagogisk didaktik	2016	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	Hans Reitzel	Bog	EUD	Pædagogik, Didaktik
Andersen, Ole Dibbern, Østergaard, Jørgen Theibel, Brander, Johanne, Hjort-Madsen, Peder	EUX – en hybrid ungdomsuddannelse	2015	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	UC-Viden	Artikel	EUX	Læring
Andrés, Louise, Kristensen, Helle Engelbrekt	Trivsel og fastholdelse: elevcoaching i gymnasiet	2016	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Speciale	Gym	Didaktik, Pædagogik
Andresen, Bent	Pædagogisk indsats-teori: udvikling af ungdomsuddannelser – inspiration til lærer og vejleder	2016	eVidenCenter	eSkoler Midt	Rapport	Gym, EUD	Pædagogik, Didaktik
Arnov, Lars Due	21st Century Learning Design og Historie	2014	Arnov, Lars Due	Historielærerforeningen for Gymnasiet og HF	Artikel	Gym	Didaktik, Læring
Bager, Lene Tortzen, Jensen, Susanne	Skoleudvikling i praksis handler om at give dannelse og studiekompetence ny mening – i samarbejde	2014	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Dannelse

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Balle, Thorstein	Nordisk pædagogisk tradition? Mellem Grundtvig og Ny Nordisk Skole	2014	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Artikel	Gym	Pædagogik
Beck, Steen	Al den snak om læring: Arven fra Piaget og Vygotsky i socio-eksistentiel belysning	2017	Center for Forskning og Skoleudvikling, Syddansk Universitet	Frydenlund	Bog	Gym, EUD	Læring, Pædagogik
Beck, Steen	Frihed og styring i klasserummet: et essay om Piaget og Vygotsky	2015	Center for Forskning og Skoleudvikling, Syddansk Universitet	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Læring
Beck, Steen Elf, Frydensbjerg, Nikolaj, Winum, Helle	Didaktisk innovation på VUC: 24 ideer til undervisningsudvikling	2015	Syddansk Universitet	VUC Videnscenter	Bog	Gym	Didaktik
Beck, Sten, Hansen, Dion Rüsselbæk, Piekut, Anke	Forskning i og med praksis på VUC	2016	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Unge Pædagogers forlag	Bog	Gym	Didaktik
Bengtzen, Søren Smedegaard, Jensen, Gry Sandholm	Online feedback stiller nye krav til undervisere	2014	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Artikel	Gym, EUD	Didaktik, Dannelse, Pædagogik
Bertelsen, Lise	Håndelag og 'umodne røvhuller': et pædagogisk antropologisk studie af tømrermaskuline elevedentiteter i et klassefællesskab på en erhvervsskole	2015	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Speciale	EUD	Pædagogik, Dannelse
Bjerregaard, Helle	PRAKTEO anvendt teori i praksis Virksomhedsforlagt undervisning: et udviklingsprojekt på Campus Vejles Grundforløb 2012-14	2014	University College Syd	UC-Viden	Rapport	EUD	Didaktik, Læring, Pædagogik
Block-Lerner, Jennifer, Cardaciotto, Lee Ann	The mindfulness-informed educator: building acceptance and psychological flexibility in higher education	2016	Block-Lerner, Jennifer, Cardaciotto, Lee Ann	Routledge	Bog	Gym	Pædagogik, Didaktik
Brander, Johanne, Sørensen, Dorrit	Nye fortællinger om lærerarbejde i erhvervsuddannelserne – Set gennem arbejdet med uddannelseseksperimenter	2015	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	UC-Viden	Artikel	EUD	Klasseledelse, Didaktik
Branden, Mads	Synlig læring: en invitation til dialog	2017	Via University College	Liv i skolen	Artikel	Gym	Didaktik, Læring, Pædagogik
Brandt, Harald, Hushovd, Odd T., Tellefsen, Cathrine W.	Naturfag SF	2016	Via University College	Aschehoug	Bog	Gym	Didaktik
Bremholm, Jesper, Buch, Bettina, Lütken, Peter Heller	Bedre tekstlæsning på ungdomsuddannelserne	2017	DPU, Aarhus Universitet	Dafolo	Bog	Gym, EUD	Læring, Didaktik, Pædagogik
Brujin, Elly De, Billett, Stephen, Onstenk, Jeroen	Enhancing teaching and learning in the Dutch vocational education system: reforms enacted	2017	Brujin, Elly De, Billett, Stephen, Onstenk, Jeroen	Springer	Bog	EUD	Didaktik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Bruun, Jens, Johansen, Jens, Allerup, Peter	Gymnasieungdommens politiske dannelse	2014	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Bog	Gym	Dannelse
Brändemo, Immanuel	Asperger på gymnasiet	2014	Brändemo, Immanuel	Andet utbildning och Förlag	Bog	Gym	Differentiering, Pædagogik
Buch, Bettina, Karnøe, Jonatan Kolding, Eilrtzen, Lis Rydahl	Fastholdelse og frafald på ungdomsuddannelserne – teori, forskning og praksis	2017	Professionshøjskolen Absalon	Dafolo	Bog	Gym, EUD	Pædagogik
Bugge, Anna, Froberg, Karsten, Svendler, Charlotte, Dam, Jørgen, Degerbøl, Stine	Rapport for 'forsøg med læring i bevægelse'	2015	Syddansk Universitet	Syddansk Universitet	Rapport	Gym, EUD	Didaktik
Bærenholdt, Jørgen, Christensen, Vibeke	Det ved vi om feedback	2017	Bærenholdt, Jørgen, Christensen, Vibeke	Dafolo	Rapport	Gym, EUD	Didaktik, Pædagogik
Bøje, Jakob Ditlev, Winum, Helle, Beck, Steen, West, Dorrit	Teori og praksis på SOSU-uddannelserne: et aktionsforskningsprojekt på SOSU Fyn	2015	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Unge Pædagogers forlag	Bog	EUD	Didaktik, Læring
Bøje, Jakob Ditlev, Beck, Steen, Winnum, Helle	Uddannelse mellem skole og praktik - Delrapport fra et aktionsforskningsprojekt på Social- og Sundhedsskolen Fyn	2014	Syddansk Universitet	Syddansk Universitet	Rapport	EUD	Pædagogik, Læring
Caviglia, F., Dalsgaard, C., Delfino, M., Pedersen, A. Y.	Dialogic Literacy: contexts, competences and dispositions.	2017	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Educational studies in Language and Literature	Artikel	Gym	Didaktik, Klasseledelse
Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Kobling af skole og praktik på erhvervsuddannelserne	2015	EVA	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Rapport	EUD	Læring
Cheung, Alan	Effective Secondary Science Programs: A Best-Evidence Synthesis	2015	Center for Research and Reform in Education, Johns Hopkins University	Best Evidence Encyclopedia	Bog	Gym	Didaktik
Christensen, Inger-Marie	Nye rammer for læring – padlets og no devices – et projekt om underviser- og undervisningsudvikling	2017	Syddansk Universitet	Gymnasiepædagogik	Artikel	Gym	Didaktik
Christensen, Suna Møller	Nytænkning – talent rejser diskussion om pædagogiske ståsteder	2016	Christensen, Suna Møller	Dansk Pædagogisk Tidsskrift	Artikel	EUD	Pædagogik, Didaktik
Christensen, Suna Møller	Ud over skole-centrisme: talent i erhvervsuddannelserne	2015	Christensen, Suna Møller	Dansk Pædagogisk Tidsskrift	Artikel	EUD	Differentiering, Didaktik
Christensen, Torben Spanget	Student notes as a mediating tool for learning in school subjects	2016	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	On the definition of learning	Artikel	Gym	Læring, Pædagogik, Didaktik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Christiansen, Rene, Schlüntz, Ditte Annette, Christensen, Ove, Helms, Niels Henrik, Gynther, Karsten	Kan vi lære af de andre?	2014	University College Sjælland	UCSJ Forlag	Bog	EUD	Didaktik, Læring
Dalsgaard, Christian	Kompetencer i produktionsorienterede forløb – faser og processer	2016	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Rapport	Gym, EUD	Didaktik, Læring
Dalsgaard, Christian	Students use of Facebook for peer-to-peer learning	2014	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Rapport	Gym	Didaktik
Damberg, Erik	Gymnasiepædagogik – en grundbog	2017	Damberg, Erik	Hans Reitzel	Bog	Gym	Pædagogik, Dannelse, Læring, Didaktik, Klasseledelse, Differentiering
Dansk Center for Undervisningsmiljø	Værdisæt og antimobbestrategi til ungdomsuddannelser	2017	Dansk Center for Undervisningsmiljø	Dansk Center for Undervisningsmiljø	Rapport	Gym, EUD	pædagogik
Dansk Center for Undervisningsmiljø	Undersøgelse: Psykisk sårbare elever på EUD	2017	Dansk Center for Undervisningsmiljø	Dansk Center for Undervisningsmiljø	Rapport	EUD	Pædagogik
Dansk Center for Undervisningsmiljø	Evaluering af tiltag for bedre undervisningsmiljø	2016	Dansk Center for Undervisningsmiljø	Dansk Center for Undervisningsmiljø	Rapport	Gym, EUD	Pædagogik
Daugbjerg, Peer, Svejgaard, Karin Løvenskjold, Valero, Paola	Praksisnærhed i erhvervsskolens naturfagsundervisning gennem betydende overgange	2014	Aalborg Universitet	UC-Viden	Artikel	EUD	Pædagogik, Didaktik, læring
Dille, Maria Hviid	Læreren og organisationen	2017	Aalborg Universitet	Reflexen	Artikel	Gym	Pædagogik
Dolin, Jens	Evaluering af naturvidenskabelig almindelse i stx- og hf-uddannelserne: projektnummer 136265	2014	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym	Dannelse
Dolin, Jens, Horst, Sebastian, Nielsen, Keld	Hvad er kvalitet i matematik- og naturfagsundervisning?	2015	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	MONA	Artikel	Gym	Læring, Pædagogik, Didaktik
Dolin, Jens, Johannsem, Bjørn Friis, Jensen, Sofie	Evaluering af naturvidenskabelig dannelse i stx og hf	2014	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for	Rapport	Gym	Dannelse

Forfatter	Titel	Arstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Birch, Jacobsen, Lærke Bang, Jacobsen, Christian				Børn, Unge og Ligestilling			
Dolin, Jens, Nielsen, Jan Alexis	Evaluering mellem mestring og præstation	2016	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	MONA	Artikel	Gym	Læring, Pædagogik, Didaktik
Duch, Henriette	Erhvervsskolelærere til eksamen	2016	University College Nordjylland	Ceptra-sriben	Artikel	EUD	Didaktik, Pædagogik
Duch, Henriette Skjærbæk:Day, Barbara Noel	Hjælpekunstens didaktik	2015	Duch, Henriette Skjærbæk:Day, Barbara Noel	Systime	Bog	EUD	Pædagogik, Didaktik
Duch, Henriette Skjærbæk, Andreasen, Karen	Udvikling af erhvervsuddannelserne gennem pædagogisk uddannelse af lærere – belyst med to cases	2017	University College Nordjylland	Aalborg Universitet	Bog	EUD	Pædagogik, Didaktik
Duch, Henriette Skjærbæk, Andreasen, Karen, Rasmussen, Palle	Forandringer i ungdomsuddannelserne	2017	University College Nordjylland	Aalborg Universitet	Artikel	Gym, EUD	Didaktik, Danelse, Pædagogik
Durlak, Joseph	Handbook of social and emotional learning: research and practice	2015	Loyola University	Guilford Press	Bog	Gym, EUD	Pædagogik, Didaktik, Læring
Düring, Annette, Kjær-Hansen, Barbara	ibøger og faglig læsning: strategier og aktiviteter ved brugen af ibøger på hhx	2015	eVidenCenter, Den e-lærende Digitale Skole	eVidenCenter, Den e-lærende Digitale Skole	Rapport	Gym	Didaktik, Pædagogik, Læring
Dyssegaard, Camilla Brørup	Forskningskortlægning af håndterbare forhold til gavn for fastholdelse, øget optag og forbedrede resultater i erhvervsuddannelserne	2014	DPU, Aarhus Universitet	Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning	Rapport	EUD	Didaktik, Læring, Pædagogik
Dyssegaard, Camilla Brørup, De, Hemmer Egebjerg, Nielsen, Trine Kløvesager, Steenberg, Kasper Tue, Vestergaard, Stina	Virkningsfuld undervisning, praktik og vejledning på erhvervsuddannelserne	2014	DPU, Aarhus Universitet	Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning	Rapport	EUD	Læring, Pædagogik, Didaktik
Ebbensgaard, Aase Bitsch, Jacobsen, Jens Christian, Ulriksen, Lars	Overgangsproblemer mellem grundskole og gymnasium i fagene dansk, matematik og engelsk	2014	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	IND's Skriftserie	Rapport	Gym	Læring, Pædagogik, Didaktik
Ebbensgaard, Aase Bitsch, Ulriksen, Lars	Gymnasiefremmede elever og den gode undervisning	2014	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Læring, Pædagogik, Didaktik
Egendal, Jeppe michael, Kølle, Heidi Andersen, Jørgensen, Carsten	Innovator – en konceptuel model for innovation	2014	Aalborg Universitet	Aalborg Universitet	Speciale	Gym	Læring, Pædagogik, Didaktik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Egersen, Dorte Vang	Afsted med jer!	2016	Via University College	Hans Reitzel	Artikel	Gym	Didaktik
Engstrøm, Laura	Man kunne komme op i shitstormens anatomi	2017	Københavns Universitet	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Dannelse, Didaktik
EVA	Magasinet VOX – viden til handling på EUD	2016	EVA	EVA	Rapport	EUD	Didaktik, Pædagogik, Læring
EVA	Teamsamarbejde blandt undervisere på erhvervsuddannelserne	2016	EVA	EVA	Rapport	EUD	Læring, Klasseledelse, Pædagogik
EVA	It på ungdomsuddannelserne	2015	EVA	EVA	Rapport	Gym, EUD	Didaktik
EVA	Gymnasiernes arbejde med formativ feedback: organisatoriske, pædagogiske og didaktiske erfaringer med formativ feedback og evaluering af elevernes læring	2017	EVA	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym	Pædagogik, Didaktik
EVA	Karaktergivning i gymnasiet: en undersøgelse af, hvordan lærere giver karakterer, og hvordan karakterer påvirker elevernes tilgang til læring	2016	EVA	EVA	Rapport	Gym	læring, Didaktik
EVA	It på ungdomsuddannelserne: en kortlægning af it som pædagogisk redskab på gymnasier og ungdomsuddannelser	2015	EVA	EVA	Rapport	Gym	læring, Didaktik
EVA	Pædagogisk ledelse på erhvervsuddannelserne	2014	EVA	EVA	Rapport	EUD	Didaktik, Klasseledelse
EVA	Kortlægning af pædagogisk kompetenceudvikling blandt lærerne på EUD	2014	EVA	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	EUD	Didaktik
EVA	Differentiering af metoder til forklaringer af fagligt stof: tværgående analyse – FoU-projekt 2013	2014	EVA	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	EUD	Differentiering, Didaktik, læring
EVA	Voksenpædagogiske læringsmiljøer på VUC: fokus på avu og hf-enkeltfag	2014	EVA	EVA	Rapport	Gym	Læring
EVA	Den digitale erhvervsuddannelse	2015	EVA	Styrelsen for IT og læring	Rapport	EUD	Didaktik
EVA	It på ungdomsuddannelserne	2015	EVA	EVA	Rapport	EUD	Didaktik
EVA	Kvalitetsinitiativer på erhvervsuddannelserne	2014	EVA	Undervisningsministeriet/Ministeriet for	Rapport	EUD	Didaktik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
				Børn, Unge og Ligestilling			
EVA	Undervisningsdifferentiering på erhvervsuddannelserne – fire cases	2014	EVA	EVA	Rapport	EUD	Differentiering, Didaktik, Pædagogik
Facondini, Simone Weng	Når IT bliver et forstyrrende element i undervisningen	2017	Facondini, Simone Weng	Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift	Artikel	Gym	Didaktik
Fernandez, Susana Silvia	De nye læringsmål og dannelsesbegrebet fra fremmedsprogfagernes perspektiv	2016	DPU, Aarhus Universitet	Cursiv	Artikel	Gym	Læring, Dannelse
Fischbin, Siv	Ungdomar läser och skriver: specialpedagogiska perspektiv	2014	Göteborgs Universitet	Studentlitteratur	Bog	Gym	Pædagogik, Læring, Differentiering, Didaktik
Frey, Annie Lea	En empirisk analyse af "the next generations" læringsstrategier og kompetenceprofiler på to forskellige københavnske gymnasier	2014	Købehavns Universitet	Købehavns Universitet	Speciale	Gym	Læring, Didaktik
Frische, Nanna, Slottved, Mette	Pædagogisk ledelse og feedback i erhvervsskoler	2016	KORA/SFI/VIVE	Cepra-striben	Artikel	EUD	Didaktik, Pædagogik
Frisdahl, Klaus	Kompedium: Inquiry Based Science Education	2014	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	IND's Skriftserie	Rapport	Gym	Didaktik, Klasseledelse
Fristrup, Dorte	Læringsmål mellem kompetence og dannelse: udfordringer for sprogfagene i gymnasiet	2015	Fristrup, Dorte	Sprogforum	Artikel	Gym	Læring, Dannelse
Frydendahl, Jette Aabo, Andersen, Bente Kjeldberg, Thastrum, Karen	Innovations aktionslæringsmodellen – En aktionslæringsmodel til arbejde med nytænkning af pædagogisk praksis i team	2016	Via University College	Liv i skolen	Artikel	Gym, EUD	Didaktik, Læring
Gaj Jessen, Marianne, Hamming, Anders	Ind og ud af reservatet	2016	University College Syd	Tidsskrift for socialpædagogik	Artikel	STU	Pædagogik
Georgsen, Marianne, Løvstad, Charlotte Vange	Use of Blended Learning in Workplace Learning	2014	Via University College	Procedia - Social and Behavioral Sciences	Artikel	EUD	Læring, Didaktik
Gregersen, Annette Søndergaard, Tranekjær, Louise, Pedersen, Michael Svendsen, Daryai-Hansen, Petra	Slutrapport fra følgeforskningsgruppen på projekt om Internationalisering i Gymnasiet 29. Januar 2015	2015	Roskilde Universitet	Gymnasieforskning	Rapport	Gym	Didaktik
Hachmann, Roland	Multimodale Muligheder – digitale og multimodale læremidler i EUD	2014	University College Syd	Praxis	Rapport	EUD	Læring, Didaktik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Hansen, Per Helmer	Den pædagogiske værktøjskasse: redskaber til den nye lærer på ungdomsuddannelserne	2016	Hansen, Per Helmer	Frydenlund	Bog	Gym, EUD	Pædagogik, Didaktik
Hansen, Annette Nordstrøm	Tænketaenken om sprog: anbefalinger til at styrke sprog i gymnasiet	2016	Tænketaenken Sprog	Gymnasieskolernes Lærerforening	Rapport	Gym	Didaktik
Hansen, Gunna Funder, Strøm, Sofie Holm, Schütter, Lene Trolle	HF & VUC – målgrupper, pædagogik og udvikling	2014	Dansklærerforeningen	Systime	Bog	Gym	Klasseledelse, Pædagogik, Differentiering, Didaktik
Hansen, Jens Ager	Hvis klasseledelse er svaret	2014	Via University College	Praxis	Bog	EUD	Klasseledelse
Hansen, Katja Schwartz	Professionelle Relationer	2015	Hansen, Katja Schwartz	Systime	Bog	Gym, EUD	Læring, Didaktik
Hansen, Line Skov	LP-gymnasium	2014	Aalborg Universitet	UC-Viden	Projekt	Gym	Pædagogik, Didaktik, Differentiering
Hartje, Jakobsen, Lausch, Bente, Sørensen, Karsten Holm	Feedback i erhvervsuddannelserne	2014	Hartje, Jakobsen, Lausch, Bente, Sørensen, Karsten Holm	Dafolo	Bog	EUD	Didaktik, Læring
Haslam, Christian Ravn, Thomsen, Thomas Vrangbæk, Bach, Lona	nKNOWation: et sundhedsteknologisk innovationssamarbejde mellem to nordjyske erhvervsskoler	2016	University College Nordjylland	University College Nordjylland	Artikel	EUD	Didaktik
Haue, Harry	Nordisk pædagogisk tradition	2014	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasiepædagogik	Artikel	Gym, EUD	Pædagogik
Haugaard, Annette, Christensen, Torben Spanget	Evaluering: Fra monster til mening	2014	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasieforskning	Artikel	Gym	Didaktik
Hazel, Cynthia E.	Empowered learning in secondary schools: promoting positive youth development through a multitiered system of supports	2016	University of Denver	American Psychological Association	Bog	Gym	Læring, Pædagogik
Hebsgaard, Søren	Unge digitale dannelse: en antologi	2017	Hebsgaard, Søren	Straarup & Co, Medierådet for Børn og Unge	Bog	Gym, EUD	Dannelse
Hecksher, kristine	It og digital dannelse i gymnasiet – en erfaringsopsamling	2017	EVA	Styrelsen for IT og læring	Rapport	Gym	Pædagogik, Dannelse, Didaktik
Heilesen, Simon	MOOC som studievalsvejledning, læringsobjekt og redskab i markedsføring	2015	Roskilde Universitet	Læring og medier	Artikel	Gym	Didaktik, Læring

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Heller, Rafael, Wolfe, Rebecca E., Steinberg, Adria	Rethinking readiness: deeper learning for college, work, and life	2017	Heller, Rafael, Wolfe, Rebecca E., Steinberg, Adria	Harvard Education Press	Bog	Gym	Læring, Didaktik
Helleshøj, Hanne	Simulation i sundhedsuddannelserne	2015	Social- og Sundhedsskolen Fredericia-Vejle-Horsens	Munksgaard	Bog	EUD	Didaktik, Læring
Helligsøe, Kasper Pape, Beck, Line, Lehrmann, Malthe Barnkob	Feltarbejde: antropologisk metode i gymnasiet	2015	Helligsøe, Kasper Pape, Beck, Line, Lehrmann, Malthe Barnkob	Lindhardt og Ringhof Uddannelse	Bog	Gym	Didaktik
Hende, Merete, Sørensen, Dorrit, Koch, Hans Henrik, Allermand, Geert	Fagligt entreprenørskab i EUD	2016	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	UC-Viden	Projekt	EUD	Didaktik
Henriksen, Carsten	Samarbejde – eller socialdarwinistisk stoleleg?	2017	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Didaktik
Henriksen, Carsten	Masser af succes	2016	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Læring, Pædagogik
Hjermov, Pernille	Undervisning på forskellige niveauer	2016	EVA	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	EUD	Differentiering, Didaktik
Hjermov, Pernille	Tæt kobling mellem skole og praktik	2015	EVA	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	EUD	Didaktik
Hjermov, Pernille	Differentiering af metoder til forklaringer af fagligt stof	2014	EVA	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	EUD	Differentiering, Pædagogik
Hjorth, Rasmus	Om at identificere designprincipper der kan fremme abduktive læreprocesser uden at gå på kompromis med faglige mål i undervisningen	2016	Aalborg Universitet	Aalborg Universitet	PhD	Gym	Læring, Didaktik
Hjort-Madsen, Peder, Koudahl, Peter	Den implicite lærer	2016	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	Dansk Pædagogisk Tidsskrift	Artikel	EUD	Didaktik
Hobel, Peter	Læringsmål og sammenlignende skriveidaktik	2016	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Cursiv	Artikel	Gym	Læring, Didaktik, Dannelse
Hobel, Peter	Skriveordrer, tværfagligt samarbejde og demokratisk dannelse	2015	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Fakboklaget	Artikel	Gym	Dannelse, Didaktik
Holm, Christine, Nielsen, Jan Alexis, Jacobsen,	Anvendelsesorientering, 4. runde	2014	Institut for Naturfagenes Didaktik, Københavns Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for	Rapport	Gym	Didaktik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Lærke Bang, Dolin, Jens, Friis, Lene				Børn, Unge og Ligestilling			
Holten Hansen, Karl	Digitale spil som læringsredskab i det almene gymnasium: En vurdering af det pædagogiske potentiale i digitale spil, og en analyse af den konkrete brug af digitale spil i gymnasiet	2014	Aarhus Universitet	Aarhus Universitet	Speciale	Gym	Didaktik, Pædagogik, Læring
Horowitz, Merle, Bollinger, Dorothy	Cyberbullying in social media within educational institutions: featuring student, employee, and parent information	2014	Horowitz, Merle, Bollinger, Dorothy	Rowman & Littlefield	Bog	Gym, EUD	Pædagogik
Horsholt, Jens Jakob	Eleven i centrum for egen læring	2016	Horsholt, Jens Jakob	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Læring
Hougaard, Rikke Frøhlich, Nielsen, Birgitte Lund	Læring i laboratoriet: Udfordringer og potentiale?	2017	Via University College	UC-Viden	Artikel	Gym	Læring, Didaktik
Hutters, Camilla, Lundby, Astrid	Læring, der rykker	2014	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Rapport	EUD	Læring, Didaktik
Hutters, Camilla, Lundby, Astrid, Katznelson, Noemi	Klasserumsledelse og elevinddragelse - Erfaringer fra syv udviklingsprojekter på de gymnasiale uddannelser	2015	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym	Klasseledelse, Didaktik
Hutters, Camilla, Murning, Susanne	Klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse	2014	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym	Pædagogik
Hvitved, Louise Veje	Elevattituder på erhvervsuddannelserne: ph.d.-afhandling	2014	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	PhD	EUD	Læring
Høegh, Tina	Samspilsdidaktik og fagligt samarbejde i praksis: teoriudvikling og erfaringer fra forsøgs- og udviklingsprojektet "Klare studieretningsprofiler og fagligt samspil", fase 2	2015	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasiepædagogik	Artikel	Gym	Didaktik
Høgh, Mona Irene, Schlüntz, Ditte Anntte, Pedersen, Annette Kastrup	Brobygning 3.0: - nye koblinger af uddannelse og erhvervspraksis for kvalificering og understøttelse af unges uddannelsesvalg	2016	Professionshøjskolen Absalon	UC-Viden	Rapport	EUD	Didaktik
Imms, Wesley, Cleveland, Benjamin, Fisher, Kenn	Evaluating learning environments: snapshots of emerging issues, methods and knowledge	2016	University of Melbourne	Sense Publishers	Bog	Gym, EUD	Læring, Klasseledelse
Jensen, Gry Sandholm	Elevfeedback og læring	2015	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Rapport	Gym, EUD	Didaktik, Læring

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Jensen, Gry Sandholm	Rapport om tre udviklingsprojekter under Undervisningsministeriet indsatsområde 3, 2014	2014	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym, EUD	Didaktik
Jensen, Ulla Højmark, Louw, Arnt Vestergaard	How can upper secondary schools create inclusive learning environments?	2016	Aalborg Universitet	New Nordic Studies in Education	Artikel	Gym	Didaktik, Klasseledelse
Johannesson, Anne Boie	Veje til digital dannelse: 112 praktiske øvelser	2017	Center for Undervisningsmidler. UCC	Lindhardt og Ringhof Uddannelse	Bog	Gym, EUD	Dannelse
Johannesson, Anne Boie	Skriv sammen	2015	Center for Undervisningsmidler. UCC	LMFK	Artikel	Gym	Didaktik, Læring
Justice, Sean	Learning to teach in the digital age: new materialities and maker paradigms in schools	2016	Texas State University	Texas State University	Bog	Gym	Didaktik, Læring
Juul Nielsen, Carl	Spillet om årskaraktererne	2017	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Læring, Klasseledelse
Juul, Ida	Teams på godt og ondt: forventninger til og vurderinger af indførelsen af lærerteams i erhvervsuddannelsessektoren: en dokumentationsanalyse: et bidrag til TIT-projektet	2014	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Artikel	EUD	Didaktik
Jørgensen, Anja, Jensen, Hanne Louise	Introduktion til mapping-metoder	2014	Syddansk Universitet	Syddansk Universitet	Bog	Gym, EUD	Didaktik
Jørgensen, Christian Helms	Udfordringer for den arbejdsbaserede læring i erhvervsuddannelserne	2014	Linköpings Universitet	Lärande i Arbejdslivet	Artikel	EUD	Læring, Didaktik
Kammacher, Louise	Emneskift i gruppearbejde: fra ikke-fagligt til fagligt	2015	Københavns Universitet	Dansk talesprog	Artikel	Gym	Didaktik
Kamstrup, Anne Katrine	It som pædagogisk værktøj på erhvervsuddannelserne. Inspiration til at udvikle brug af it i undervisningen	2017	EVA	EVA	Rapport	EUD	Didaktik, Pædagogik, Differentiering
Keiding, Tina Bering, Qvortrup, Ane	Systemteori og didaktik	2014	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Hans Reitzel	Bog	Gym	Didaktik, Læring
Khawaja, Iram	Det muslimske sofa-hjørne: muslimskhed, racialisering og integration	2015	DPU, Aarhus Universitet	Dansk Pædagogisk Tidsskrift	Artikel	Gym	Pædagogik
Kingo Andersen, Gitte	Hvor blev vandhullet af?: en undersøgelse af et pædagogisk, innovativt udviklingsprojekt på en Social og Sundhedsskole	2015	Aalborg Universitet	Reflexen	Artikel	EUD	Pædagogik, Læring
Kjeldsen, Lars Peter, Kjaergaard, Hanne Wachter, Assmussen, Jørgen Bering, Jelsbak, Vibe Alopæus,	Det konvergente læringsrum	2015	Via University College	UC-Viden	Projekt	Gym	Didaktik, Pædagogik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Thomsen, Per Nygaard, Maibom, Inger, Landgren, Sebastian, Nielsen, Nickolaj Hove							
Kjems Petersen, Troels	Uddannelse uden menneskelig dannelse?: erfaringer fra det kinesiske skolesystem	2014	Kjems Petersen, Troels	Danmark Kina	Artikel	Gym	Dannelse
Knudsen, Lars Emmerik Damgaard, Haastrup, Lisbeth	Stil teori- og praksisspørgsmålet på en ny måde	2017	DPU, Aarhus Universitet	Tidsskrift for Professionsstudier	Artikel	Gym	Didaktik
Komischke-Konnerup, Leo	Mellem individ og samfund: nogle almene pædagogiske synspunkter på skole og ungdomsuddannelse	2014	University College Syd	Kognition & Pædagogik	Artikel	Gym, EUD	Pædagogik, Dannelse
Kondrup, Sissel, Friche, Nanna	Forståelser af uddannelses- og undervisningskvalitet i erhvervsuddannelsesreformen	2016	Roskilde Universitet	Dansk Pædagogisk Tidsskrift	Artikel	EUD	Didaktik
Kortnum, Allan Andreasen, Agger Nielsen, Jeppe, Arborg Videsen, Peter	Mindset-baseret undervisning – en introduktion	2015	Via University College	Liv i skolen	Artikel	Gym	Didaktik
Krageskov Eriksen, Kathrine, Hansbøl, Mikala, Helms, Niels Henrik, Vestbo, Michelle	Velfærd, teknologi og læring i et professionsperspektiv	2015	Professionshøjskolen Absalon	UCSJ Forlag	Bog	EUD	Læring
Kristensen, Kent	Gør motion os klogere?: Forskere søger både fysiologiske og pædagogiske beviser på, at motion gavner vores indlæring	2014	Syddansk Universitet	Ny viden	Artikel	Gym, EUD	Pædagogik, Didaktik
Krogh, Ellen	Skriveprojektet tilbage til eleverne	2015	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Didaktik, Læring
Krogh, Ellen Jacobsen, Sonne, Karen, Christensen, Torben Spanget	Elevskrivere i gymnasiefag	2015	Syddansk Universitet	Det Frie Forskningsråd	Bog	Gym	Læring, Dannelse
Krogh, Ellen, Raae, Peter Henrik	Didaktisk udviklingsledelse	2017	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasiepædagogik	Artikel	Gym	Didaktik
Krogh, Ellen, Spanget Christensen, Torben, Sonne Jakobsen, Karen, Spanget Christensen, Torben	Elevskrivere i gymnasiefag	2016	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Bog	Gym	Læring
Krogh, Lars Brian	DASG SUN2: Bæredygtig professionel udvikling gennem samtænkte udviklingsforløb for lokale projektgrupper, fagteams og ledelse	2018	Via University College	UC-Viden	Projekt	Gym	Didaktik

Forfatter	Titel	Arstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Krogh, Lars Brian, Møller, Hanne Andersen	Fagdidaktik i naturfag	2016	Via University College	Frydenlund	Bog	Gym	Didaktik
Kaatmann, Susanne, Sørensens, Marianne Søgaard	Praksislæring på erhvervsskole og produktionsskole – en bro, der får unge til at gennemføre en erhvervsuddannelse	2014	University College Lillebælt	UC-Viden	Rapport	EUD	Læring, Didaktik
Lange, Mia	Pædagogisk ledelse	2017	EVA	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym, EUD	Pædagogik, Læring
Larsen, Jette	Nye vinkler på erhvervspædagogik: udvikling i teori og praksis	2015	Via University College	Systime	Bog	EUD	Pædagogik
Larsen, Jette, Duch, Henriette Skjærbæk, Day, Barbara Noel	Forbedrede overgange til erhvervsuddannelserne	2014	EVA	UC-Viden	Rapport	EUD	Pædagogik
Larsen, Jette, Marcussen, Birgitte Helbæk, Mikkelsen, Mie Majlund	Teori/praksis i relation til EUD	2016	Via University College	UC-Viden	Projekt	EUD	Didaktik, Læring
Larsen, Nanna Brink, Brodersen, Anna, Bjerre, Charlotte	Udsatte unge på erhvervsuddannelserne	2015	Professionshøjskolen Metropol	Professionshøjskolen Metropol	Rapport	EUD	Differentiering, Pædagogik
Laskie, Cecilie	Litteraturformidling i øjenhøjde: shared reading	2016	Laskie, Cecilie	Dansk noter	Artikel	Gym	Didaktik
Lauridsen, Ole	Hjernen og læring	2016	Aarhus Universitet	Akademisk Forlag	Bog	Gym	Pædagogik, Didaktik, Læring
Leth Andersen, Hanne	Fagdidaktik i sprogfag	2015	Roskilde Universitet	Frydenlund	Bog	Gym	Didaktik
Lindgren, Kurt, Lund, Rikke Mørk, Hansen, John Martin, Leimbeck, Ralf Michael	Nordjyske Gymnasiers Talentakademi 1.0	2016	Nordjyske Gymnasiers Talentakademi	Nordjyske Gymnasiers Talentakademi	Projekt	Gym	Læring, Didaktik
Linnet, Anne	Inklusions- og eksklusionsprocesser i gymnasiet: et kvalitativt studie af inklusions- og eksklusionsprocesser som kan resultere i ekstrem eksklusion underøgt i to 1. g-klasser	2016	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Speciale	Gym	Pædagogik
Liu, Tingting	Dialogic perspective on classroom interaction: a comparative study in Danish and Chinese literature classes: PhD dissertation	2016	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	PhD	Gym	Didaktik, Pædagogik
Louw, Arnt Vestergaard	Kobling mellem skole og praktik på erhvervsuddannelserne	2017	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Munksgaard	Bog	EUD	Læring, Didaktik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Louw, Arnt Vestergaard	Mod en tættere kobling mellem skole og praktik	2015	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Rapport	EUD	Læring, Didaktik
Ludvigsen, Lise	Studievaner på stx	2014	Ludvigsen, Lise	Systeme	Bog	Gym	Læring, Didaktik
Lund, Anna, Lund, Stefan	Skolframgång i det mångkulturella samhället	2016	Lund, Anna, Lund, Stefan	Studentlitteratur	Bog	Gym	Pædagogik, Didaktik, Differentiering, Læring
Lund, Henning Romme	Flipped classroom: kom godt i gang	2015	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Systeme	Bog	Gym, EUD	Didaktik
Lund, Henning Romme	Video i forberedelse og undervisning: en praktikers perspektiv på, hvordan flipped classroom kan bruges til at skabe bedre læsning og mere elevaktivitet i gymnasieskolen	2014	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Viden om literacy	Artikel	Gym	Didaktik, Læring
Lund, Lea	Didaktisk refleksion - når lærere sætter ord på egen praksis	2017	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Dafolo	Bog	Gym, EUD	Didaktik
Lund, Lea	Lærererfaringer og gode råd	2017	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Bog	Gym	Klasseledelse, Didaktik, Pædagogik
Lund, Lea	Metodefetichismen på retur i dansk pædagogik?	2016	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Kognition & Pædagogik	Artikel	Gym, EUD	Pædagogik, Læring, Dannelse, Didaktik
Lund, Lea	Inklusionspædagogik – et didaktisk grundvilkår på VUC	2015	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Cursiv	Artikel	Gym	Pædagogik, Didaktik, Klasseledelse, Differentiering
Lund, Lea, Boie, Mette	Erfaringsopsamlingsrapport. Relationskompetence og Klasseledelse i gymnasiet – et aktionsforskningsprojekt	2017	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Rapport	Gym	Klasseledelse, Didaktik
Lund, Lea, Lund, Rolf Lyneborg	Midtvejsrapport – Udvikling, test og validering af QTI-spørgsmål i en dansk gymnasiekontekst	2016	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Aarhus Universitet	Rapport	Gym	Didaktik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Lundby, Astrid	Redskab til vurdering og evaluering af gymnasieelevers progression i forhold til karrierekompetencer (prototyperedskab tilhørende Karrierefokus – i og efter gymnasiet)	2016	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Rapport	Gym	Didaktik
Lundby, Astrid, Hutters, Camilla	Klasserumsledelse og elevinddragelse	2015	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym	Klasseledelse, Didaktik
Lundstrøm, Anne Mette	Alle kan flippe: erfaringer med flipped learning på ungdoms- og erhvervsuddannelser	2016	Lundstrøm, Anne Mette	Lindhardt og Ringhof Uddannelse	Bog	Gym, EUD	Didaktik, Klasseledelse
Løntoft, Signe	En kamp om kernen	2016	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Pædagogik, Didaktik
Løntoft, Signe	Farvel til forelæsningen?	2014	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym	Didaktik, Læring
Løntoft, Signe	Den tikkende tid presser nuet	2014	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Læring, Pædagogik
Løntoft, Signe, Hammershøj, Lars Geer, Miller, Tanja	Jagten på det høje snit modarbejder læring	2015	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym	Læring, Pædagogik
Madsen, Claus	Erhvervspædagogisk ledelse: ledelse af læring og kompetenceudvikling	2015	Erhvervspædagogisk Udviklingscenter	Dafolo	Bog	EUD	Pædagogik, Læring, Klasseledelse
Mathiasen, Helle	Gymnasireformen og udfordringer	2016	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	MONA	Artikel	Gym	Didaktik, Pædagogik
Mathiasen, Helle	Undervisningskontekst og præmisser for deltagelse	2016	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Projekt	Gym	Didaktik, Differentiering
Mathiasen, Helle	Vedkommende undervisning – for hvem?	2016	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Rapport	Gym	Didaktik
Mathiasen, Helle	Vedkommende undervisning – for hvem?: deltagererfaringer fra it-udviklingsprojekter - et elevperspektiv	2016	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	IND's Skriftserie	Artikel	Gym	Didaktik, Differentiering
Mathiasen, Helle, Bager, Lene Tortzen, Gudnitz, Majken Leth	Innovative kompetencer og fleksibel organisering af undervisningen: Lærerefleksioner og erfaringer	2014	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Rapport	Gym, EUD	Didaktik
Mathiasen, Helle, Eyrich Jessen, Britta	Naturfag og matematik i de gymnasiale uddannelser	2017	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Samfundsøkonomen	Artikel	Gym	Pædagogik, Læring

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Mathiasen, Helle, Ingerslev, Gitte Holten, Winsløv, Carl	Elevforudsætninger og faglig progression	2017	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym	Læring, Didaktik, Differentiering
Mathiasen, Helle, Aaen, Janus, Dalsgaard, Christian, Degn, Hans-Peter, Thomsen, Mette Brinch	Undervisningsorganisering, -former og -medier – på langs og tværs af fag og gymnasiale uddannelser (4/4)	2014	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Rapport	Gym	Didaktik, Læring
Matthiesen, Christina	Læringspotentialer i elevstyret imitatio – en undersøgelse af en retorisk skrivepædagogik i praksis	2017	DPU, Aarhus Universitet	Dafolo	Bog	Gym	Didaktik, Læring, Pædagogik
Matthiesen, Christina	(U)synlig læring og modeltekster: erfaringer med elevstyret imitatio i modersmålsundervisning	2016	DPU, Aarhus Universitet	Rhetorica Scandinavia	Artikel	Gym	Læring, Didaktik, Pædagogik
Middelboe, Vibe	Skoleelevers faglige præstationer præges markant af klassen	2016	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Klasseledelse, Differentiering
Mogensen, Kevin Holger	Om drenges humor intimitet og modstand i ungdomsuddannelse	2016	Roskilde Universitet	Dansk Pædagogisk Tidsskrift	Artikel	Gym, EUD	Pædagogik, Differentiering
Mostrup Pedersen, Linda	Digital dannelse: nye medier og teknologier	2017	Mostrup Pedersen, Linda	Systime	Bog	Gym	Dannelse
Mulder, Martin	Competence-based vocational and professional education: bridging the worlds of work and education	2017	Wageningen University	Springer	Artikel	EUD	Didaktik, Pædagogik
Murning, Susanne, Hutters, Camilla	Klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse	2014	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym	Differentiering, Pædagogik, Klasseledelse, Læring
Murning, Susanne, Martynussen, Marie Louise	Hvordan finder man sin plads i klassen?	2015	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Ungdomsliv	Artikel	Gym, EUD	Klasseledelse
Mørck, Line Lerche	Pædagogik kan forebygge radikaliserings	2016	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Pædagogik, Dannelse
Månsson, Maria Juncker, Bogh, Cecilie	Praktikvejlederbogen	2014	Via University College	Munksgaard	Bog	EUD	Læring, Pædagogik
Mårtensson, Brian Degn, Puggaard, Leif	Videnskab og pædagogik: en grundbog i pædagogisk videnskabsteori	2016	Aarhus Universitet	Akademisk Forlag	Bog	EUD	Pædagogik
Nejst, Carsten Jensen, Knudsen, Anne	Ungdomsliv og læreprocesser i det moderne samfund	2015	Nejst, Carsten Jensen, Knudsen, Anne	Billesø og Baltzer	Bog	Gym, EUD	Læring, Dannelse, Pædagogik, Didaktik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Nielsen, Anne Maj, Lagermann, Laila Colding	Stress i gymnasiet: hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med "Åben og Rolig for Unge"	2017	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Rapport	Gym	Didaktik, Pædagogik, Klasseledelse
Nielsen, Birgitte Lund, Nielsen, Keld	Kompetenceudvikling for undervisere/pædagogisk personale	2017	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Artikel	Gym	Pædagogik, Didaktik
Nielsen, Jan Alexis	Evaluering af Gymnasiet tænkt forfra 2012-2015	2015	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Rapport	Gym	Didaktik, Læring
Nielsen, Jeppe, Kortnum, Allan, Videsen, Peter	Mindsetbaseret undervisning – fra præstationskultur til læringskultur	2016	Nielsen, Jeppe, Kortnum, Allan, Videsen, Peter	Dansk Psykologisk Forlag	Bog	Gym, EUD	Læring, Didaktik, Differentiering
Nielsen, Mette Lykke, Murning, Susanne, Katznelson, Noemi	Uddannelse der motiverer	2017	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Egmontfonden	Rapport	Gym, EUD	Differentiering, Klasseledelse, Didaktik
Nielsen, Ole Ditlev	Undervisningsdifferentiering: 20 skridt til at møde dine elever	2015	Nielsen, Ole Ditlev	Dansk Psykologisk Forlag	Bog	Gym, EUD	Differentiering, Didaktik
Nielsen, Ole Ditlev	Forandringspædagogik	2014	Nielsen, Ole Ditlev	Dansk Psykologisk Forlag	Bog	Gym, EUD	Pædagogik, Klasseledelse, Didaktik
Nordahl, Thomas, Hansen, Line Skov, Hansen, Ole, Qvortrup, Lars	På rette vej – resultater fra anden kortlægningsundersøgelse på fem erhvervgymnasiale uddaner i Region Nordjylland 2015	2017	Høgskolen i innlandet, Aalborg Universitet, DPU	Høgskolen i innlandet, Aalborg Universitet, DPU	Rapport	Gym	Læring, Klasseledelse, Didaktik
Nordahl, Thomas, Lund Pedersen, Lena	LP-modellen i erhvervsskolen: en vej til et bedre læringsmiljø for unge i erhvervsuddannelserne	2014	University College Nordjylland	University College Nordjylland	Bog	EUD	Didaktik, Pædagogik, Læring
Nordahl, Thomas, Qvortrup, Lars, Hansen, Line Skov, Hansen, Ole	Resultater fra Kartleggingsundersøgelse i Kristiansand kommune 2013	2014	Aalborg Universitet	Aalborg Universitet	Rapport	Gym, EUD	Klasseledelse, Pædagogik, Læring
Nødgaard, Merete, Bak, Lene N.	Studievaner på hxx	2015	Nødgaard, Merete, Bak, Lene N.	Systime	Bog	Gym	Læring, Didaktik
Nørgaard, Maj-Britt, Wintner, Helle, Herskind, Mia	Kunsten at undervise – om lærerroller og gruppedynamik	2015	Aalborg Universitet	Billesø & Baltzer	Artikel	Gym, EUD	Klasseledelse, Didaktik
Nørgaard, Rikke Toft, Paaske, Rikke Berggreen	Design-tænkning som didaktisk metode: læringsdesign for teknologisk forestillingskraft og handlekraft	2017	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Læring og medier	Artikel	Gym, EUD	Didaktik, Læring

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Pachler, Norbert, Evans, Michael, Redondo, Ana, Fisher, Linda	Learning to teach foreign languages in the secondary school: a companion to school experience	2014	University College London	Routledge	Bog	Gym	Pædagogik, Didaktik, Læring
Pachler, Norbert, Redondo, Ana	A practical guide to teaching foreign languages in the secondary school	2014	University College London	Routledge	Bog	Gym	Didaktik, Klasseledelse
Pedersen, Line Husum	Kreativitet på skolebænken: et diskursanalytisk blik på kreativitet i gymnasieuddannelserne belyst ud fra casen Det Kreative og Kulturelle Gymnasium	2016	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Speciale	Gym	Didaktik
Pedersen, Michael Svendsen, Tranekjær, Louise, Daryai-Hansen, Petra, Søndergaard Gregersen, Annette	Slutrapport fra følgeforskningsgruppe på projekt om internationalisering i gymnasiet	2015	Roskilde Universitet	Roskilde Universitet	Rapport	Gym	Pædagogik, Didaktik, Læring
Pedersen, Michael Svensen	Kritiske potentialer i sprogpædagogisk praksis	2015	Roskilde Universitet	Sprogforum	Artikel	Gym	Didaktik, Klasseledelse
Petersen, Freja Filine	Åben og Rolig for Unge: en kvalitativ pilotundersøgelse af et meditationsbaseret kursus til gymnasieelever med længerevarende oplevelser af stress	2016	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Speciale	Gym	Pædagogik
Phillips, Tove	Pedagogiska teorier och praktiker	2014	Phillips, Tove	Gleerups	Bog	Gym, EUD	Pædagogik, Didaktik
Piekut, Anke	Formativ feedback og ny undervisningspraksis	2015	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Rapport	Gym	Didaktik, Læring
Piekut, Anke	Fokus på faglig skrivning. Et udviklingsprojekt på hf og avu på VUC Vest, Esbjerg	2014	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Rapport	Gym	Didaktik
Pihlgren, Ann S.	Sokratiske samtaler i undervisningen	2014	Pihlgren, Ann S.	Frydenlund	Projekt	Gym, EUD	Dannelse, Didaktik, Pædagogik
Praxis	Praxis Online	2018	Praxis	Praxis	Projekt	EUD	Didaktik, Læring
Praxis	Undervisningsbanken.dk	2015	Praxis	Praxis	Projekt	EUD	Didaktik
Praxis	MyMission	2015	Praxis	Praxis	Projekt	EUD	Læring, Didaktik, Differentiering
Qvortrup, Ane	Samskabende undervisning	2016	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Didaktik, Læring

Forfatter	Titel	Arstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Qvortrup, Ane	Der skal sættes mål for læring – også selvom man ikke altid rammer plet	2015	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasieforskning	Artikel	Gym	Læring, Didaktik
Qvortrup, Ane Rüsselbæk, Hansen, Dion, Abrahamsen, Marianne	Den etiske efterspørgsel – i pædagogik og uddannelse	2014	Syddansk Universitet	Klim	Bog	Gym, EUD	Pædagogik, Dannelse
Qvortrup, Ane, Keiding, Tina Bering	Undervisning mellem hensigt og uforudsigelighed	2017	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Dafolo	Bog	Gym, EUD	Didaktik, Læring
Qvortrup, Ane, Keiding, Tina Bering	Portfolioen som undervisning og evalueringsmedium	2017	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Læring og medier	Artikel	Gym, EUD	Didaktik, Læring
Qvortrup, Lars, Qvortrup, Ane	Læringscentreret uddannelse i gymnasiet – kompetencebehov blandt ledere, mellemledere og lærere	2015	Aalborg Universitet, Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Aalborg Universitet, Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Rapport	Gym	Læring, Didaktik
Rambøll	Motivationspædagogik: evaluering af motivationspædagogik som pædagogisk værktøj på spor 2	2016	Rambøll	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym, EUD	Pædagogik
Rask Andresen, Søs, Paarup, Nanna	Teamsamarbejde: professionelle læringsfællesskaber og bedre møder	2016	Rask Andresen, Søs, Paarup, Nanna	Dansk Psykologisk Forlag	Bog	Gym, EUD	Læring, Didaktik,
Rask Andresen, Søs, Paarup, Nanna	Hjernepauser: aktiviteter, der booster læring	2015	Rask Andresen, Søs, Paarup, Nanna	Dansk Psykologisk Forlag	Bog	Gym, EUD	Læring, Pædagogik, Didaktik, Klasseledelse
Rask Andresen, Søs, Paarup, Nanna	Samarbejdsøvelser: trivsel og sociale kompetencer	2015	Rask Andresen, Søs, Paarup, Nanna	Dansk Psykologisk Forlag	Bog	Gym, EUD	Didaktik, Pædagogik, Læring, Klasseledelse
Rask Andresen, Søs, Paarup, Nanna	Historiefortælling som virkemiddel	2014	Rask Andresen, Søs, Paarup, Nanna	Dansk Psykologisk Forlag	Bog	Gym, EUD	Læring, Pædagogik, Didaktik
Rasmussen, Astrid Grud, Fernandez, Susana Silvia	Elevautonomi og differentiering	2014	Aarhus Universitet	Samfundslitteratur	Bog	Gym	Differentiering, Didaktik
Rasmussen, Bjørn, Kristoffersen, Børge André	Mye på spill: teater som dannelsespraksis i skolen	2014	Rasmussen, Bjørn, Kristoffersen, Børge André	Fakboklaget	Bog	Gym	Dannelse, Didaktik, Pædagogik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Rasmussen, Johan, Gruschka, Andreas	Jagten på resultater ødelægger skolen	2016	Johan Wolfgang Goethe University	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Læring, Pædagogik, Didaktik, Klasseledelse
Rasmussen, Tina	Synlig læring på Ordrup Gymnasium: sådan gjorde vi. Sådan gjorde Ellen. Sådan gjorde Rasmus	2015	Rasmussen, Tina	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Læring, Didaktik
Rasmussen, Tina	På jagt efter det, der virker	2015	Rasmussen, Tina	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Læring, Didaktik
Rasmussen, Tina, Illeris, Knud	Læring kræver personligt engagement	2016	DPU, Aarhus Universitet	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Læring, Dannelse
Rasmussen, Tina, Ulriksen, Lars	Studenter er ikke rustet godt nok til videre studier	2015	Københavns Universitet	Gymnasieskolen	Artikel	Gym	Læring
Renberg, Bo, Friberg, Inge-Mar	Svensklärares påverkan och praktik: på spaning efter konsten att undervisa	2015	Luleå Tekniska Universitet	Studentlitteratur	Bog	Gym	Didaktik, Pædagogik
René, Michael	Sensorisk teori til gymnasiale uddannelser: kompendium	2014	Professionshøjskolen Metropol	Professionshøjskolen Metropol	Bog	Gym	Didaktik
Riis, Marianne, Bergstedt, Palle, Jørgensen, Claus Bo, Koch, Hans Henrik, Rasmussen, Carsten Lund	Ikt og Transfer i Erhvervsuddannelser – et casestudie om ikt-mediering, transferforståelse og -praksis i et socio-kulturelt perspektiv.	2017	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	UC-Viden	Projekt	EUD	Didaktik
Riis, Marianne, Bergstedt, Palle, Jørgensen, Claus Bo, Koch, Hans Henrik, Rasmussen, Carsten Lund	Magasinet Ikt og læring i EUD – NR. 2 – april 2016	2014	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	Magasinet IKT og Læring i EUD	Bog	EUD	Didaktik
Ringvad, Malene	Observation af undervisning og elevers læring: håndbog for ledere og vejledere	2016	Ringvad, Malene	Dafolo	Bog	Gym	Didaktik, Læring
Røthing, Åse	Mangfoldskompetanse: perspektiver på undervisning i yrkesfag	2017	Høgskolen i Oslo og Akershus	Cappelen Damm Akademisk	Bog	EUD	Didaktik, Pædagogik, Differentiering
Sandström, Margareta	Inkludering: möjligheter och utmaningar	2014	Mälardalens Högskola	Studentlitteratur	Bog	Gym	Dannelse, Pædagogik, Læring, Differentiering
Schoop, Sarah Richardt	Gymnasiernes arbejde med formativ feedback	2017	EVA	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	Gym	Pædagogik, Didaktik, Klasseledelse

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Schoop, Sarah Richardt	Feedback som en integreret del af undervisningen – en vidensopsamling	2017	EVA	EVA	Rapport	Gym, EUD	Didaktik, Læring
Schwartz, Katja Hansen	Professionelle relationer: trivsel og læring i klasserummet	2015	Schwartz, Katja Hansen	Systime	Bog	Gym, EUD	Læring, Pædagogik
Senior, Kim, Hill, Bianca	Teaching to learn: a graphic novel	2016	Deakin University, Australian National University	Sense Publishers	Bog	Gym	Didaktik, Læring, Pædagogik
Sillasen, Martin Krabbe, Elmose, Steffen, Chaiklin, Seth David	Politiske mål i undervisningssystemet og deres indflydelse på naturfagsundervisningen – Nye tiltag til forbedring af naturfagsundervisning i Danmark	2017	Via University College	UC-Viden	Projekt	Gym	Didaktik, Læring
Simonsen, Birgitte	Hash som pædagogisk problem – i ungdomsuddannelserne	2014	Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet	Erhvervsskolernes Forlag	Bog	EUD	Pædagogik
Sjøstedt, Maria	CLIL-metoden i svensk erhvervsrettet uddannelse	2014	Sjøstedt, Maria	Liv i skolen	Artikel	EUD	Didaktik, Læring
Skeie, Geir	Dialog giver nuanceret syn på verden	2017	Universitetet i Stavanger	Gymnasieforskning	Artikel	Gym	Didaktik, Klasseledelse
Skov, Tobias Kidde	Digital dannelse i praksis: inspiration til at komme i gang	2016	Via University College	eVidenCenter	Rapport	Gym, EUD	Dannelse, Didaktik
Slot, Marie Falkesgaard	Opgavedidaktik og stilladsering	2014	University College Lillebælt	Sprogforum	Artikel	Gym	Didaktik, Læring
Spanget Christensen, Torben	Skriverudviklinger i gymnasiet	2016	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet		Bog	Gym	Læring, Didaktik
Stafseth, Siv K., Alfheim, Hanne B., Alpers, Lise-Merete, Austenå, Mona, Gjellum, Tove, Storsveen, Ann-Marie, Vårdal, Mari, Tølen, Mette	Tverrprofesjonell e-læring som pedagogisk verktøy i helse- og socialfagutdanninger	2014	Oslo University	Vård i Norden	Artikel	EUD	Pædagogik, Læring
Stampe, Jørgen	Produktive praksisrelationer: Kontraproduktive teorirefleksioner?: de velfungerende funktionelle praksisrelationer i værkstedsundervisningen på produktionsskoler motiverer mange vanskeligt stillede unge til at starte på en 'rigtig' uddannelse. Men kan skolerne gøre mere for at ruste flere af dem til også at fuldføre de uddannelser, de vælger?	2014	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Rapport	EUD	Pædagogik, Klasseledelse
Steen, Uffe	Dannelse i gymnasiet: Hvad? Hvorfor? Hvordan?	2016	Steen, Uffe	Filosofi	Artikel	Gym	Dannelse
Steno, Anne Mia	Ungdomsliv i en uddannelsestid: kønnede, klassede og tidsbundne driblerier i og mellem erhvervsuddannelser	2015	Roskilde Universitet	Roskilde Universitet	PhD	EUD	Pædagogik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Stobbe, Rasmus	Autopsien og det dobbelte kulturbegreb: eller hvordan multikulturalismen minder os om det, 2005-reformen fik os til at glemme	2016	Stobbe, Rasmus	Logos	Artikel	Gym	Dannelse, Pædagogik
Strøm, Sophie Holm	Synlig læring i gymnasiet og på HF: baglæns design af undervisningen med synlige læringsmål, succeskriterier og løbende feedback	2015	Strøm, Sophie Holm	Dafolo	Bog	Gym	Læring, Didaktik
Størner, Torben Holm, Hansen, Jens Ager	I lag med erhvervspædagogikken	2012	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	Praxis	Bog	EUD	Pædagogik
Størner, Torben Holm, Sørensen, Karsten	Elever i erhvervsuddannelserne	2014	Størner, Torben Holm, Sørensen, Karsten	Munksgaard	Bog	EUD	Pædagogik, Dannelse
Svejgaard, Karin Løvenskjold	Undervisningsdifferentiering	2014	Preofessionshøjskolen Metropol	Systime	Bog	Gym	Differentiering, Didaktik
Svejgaard, Karin Løvenskjold, Iversen, Kjeld Sten	Udvikling og ledelse af professionelle læringsfællesskaber som drivkraft i kvalitetsudvikling af ungdomsuddannelserne	2018	Preofessionshøjskolen Metropol	UC-Viden	Projekt	Gym, EUD	Klasseledelse, Didaktik, Læring, Pædagogik
Svejgaard, Karin Løvenskjold, Lund, Anne	Veje til mere chancelighed i uddannelse: erfaringer fra udviklingsprojektet Chanceulighed – nej tak	2015	Preofessionshøjskolen Metropol	Preofessionshøjskolen Metropol	Bog	Gym, EUD	Differentiering
Szulewicz, Thomas	Hvorfor klasseledelse i erhvervsuddannelserne?	2014	Aalborg Universitet	Praxis	Bog	EUD	Klasseledelse
Sørensen, Dorrit, Hutters, Camilla, Jensen, Mathilde, Svejstrup Christensen, Tove, Hende, Merete	Håndbog til eksperimenthjulet	2015	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Metropol	Rapport	EUD	Didaktik
Thestrup, Klaus	Praksisfællesskab	2016	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Projekt	Gym, EUD	Didaktik
Thestrup, Klaus	Det permanente laboratorium	2016	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Projekt	Gym, EUD	Pædagogik, Didaktik
Thestrup, Klaus, Kjærsgaard, Tom Gislev	Medieøkologi	2016	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Projekt	Gym, EUD	Didaktik, Læring
Tidmand, Louise, Temple, Inge	Livsparat: styrker, robusthed og fremtidsplaner: elevbog til personlige tanker og refleksioner. Lærervejledning: styrker, robusthed og fremtidsplaner til undervisning i udskoling og	2015	DPU, Aarhus Universitet	Glæde og Børn	Bog	Gym, EUD	Didaktik, Pædagogik

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
	på ungdomsuddannelser: forskning og teori omsat til undervisning i praksis						
Tobiassen, Helle	Løft læringen – brug sproget: erfaringer fra Projekt Uddannelsesløft	2014	Projekt Uddannelsesløft	Projekt Uddannelsesløft	Rapport	Gym, EUD	Didaktik, Pædagogik
Tonsberg, Signe	Hvor kommer modstandskraften fra?	2016	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Differentiering, Pædagogik
Tonsberg, Signe	Altid med og altid på vej	2015	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Differentiering, Didaktik, Læring
Tonsberg, Signe	Er æstetik en løftestang for læring?	2015	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Læring, Didaktik, Pædagogik
Tonsberg, Signe	Didaktikkens genkomst	2014	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Didaktik, Læring
Tüxen, Marie Louise	Data kan støtte lærerens dømmekraft	2016	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Didaktik
Tække, Jesper	Styring og ledelse af undervisning i det digitale mediemiljø	2014	Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet	Aarhus Universitet	Artikel	Gym, EUD	Klasseledelse
Tække, Jesper, Paulsen, Michael	The three waves of the Internet: From closed to open classrooms – the evolution of educational communities within the digital medium environment	2015	Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet	Aalborg Universitet	Artikel	Gym, EUD	Klasseledelse, Didaktik
Tække, Jesper, Paulsen, Michael	Forbud og skjult netværksarbejde i gymnasieskolen	2014	Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet	Aarhus Universitet	Artikel	Gym	Klasseledelse, Læring
Tække, Jesper, Paulsen, Michael	Digital dannelse: udfordringer, erfaringer og perspektiver fra Randers HF & VUC	2015	Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet	Unge Pædagoger	Bog	Gym	Dannelse, Læring, Didaktik
Tække, Jesper, Paulsen, Michael Eric	Digital dannelse	2015	Tække, Jesper, Paulsen, Michael Eric	Unge Pædagogers forlag	Bog	Gym	Dannelse
Tække, Jesper, Paulsen, Michael Eric	Undervisningsfællesskaber og læringsnetværk i den digitale tidsalder	2016	Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet	Unge Pædagoger	Bog	Gym, EUD	Klasseledelse, Læring
Ulriksen, Lars, Ebbensgaard, Aase Haubro Bitsch, Elmeskov, Dorte Christiansen	Fag og gymnasiefremmede, Rapporter fra 3. og 4. runde af udviklingsprojekter	2014	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet	Rapport	Gym	Didaktik, Læring
Ventilen Danmark	Fællesskab er noget, vi gør for fagligheden	2015	Ventilen Danmark	Ventilen Danmark	Rapport	Gym, EUD	Pædagogik, Klasseledelse

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Vestbo, Michelle, Helms, Niels Henrik, Dræbel, Tania Aase, Schmidt, Lene Skytthe Kaarsberg, Steinfeldt, Vibeke Østergaard, Hansen, Tania Erika Aniol, Storm, Helle	Everyday life, Lived Experiences and Designed Learning	2016	Professionshøjskolen Absalon	UC-Viden	Projekt	Gym	Læring, Didaktik, Klasseledelse
Vestlin, Lena	Bedömning som utvecklar: möjligheter och utmaningar i ett formativt förhållningssätt	2015	Vestlin, Lena	Lärförlaget	Bog	Gym, EUD	Didaktik, Læring, Pædagogik
Wahlgreen, Gert	Læring i skolens naturfag	2014	Astra	Astra	Artikel	Gym	Læring, Didaktik
Wahlgren, Bjarne	Progressiv læring	2017	Rambøll, Nationalt Center for Kompetenceudvikling, Aarhus Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	EUD	Læring, Didaktik, Pædagogik
Wahlgren, Bjarne, Mariager-Anderson, Kristina	Helhedsorienteret undervisning	2017	Rambøll, Nationalt Center for Kompetenceudvikling, Aarhus Universitet	Undervisningsministeriet/Ministeriet for Børn, Unge og Ligestilling	Rapport	EUD	Didaktik, Pædagogik
Wallberg, Helena	Återkoppling för utveckling: från förmedling till handledning	2015	Wallberg, Helena	Gothia fortbildning	Bog	Gym	Læring, Didaktik, Pædagogik
Weirsøe, Mathilde	Talent er noget, man skaber sammen	2017	DPU, Aarhus Universitet	Asterisk	Artikel	Gym, EUD	Didaktik, Læring, Pædagogik
Wiedemann, Finn	På vej mod inklusion – en helhedsorienteret indsats	2015	Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet	Gymnasiepædagogik	Artikel	Gym	Differentiering
Wind, Martin	Karakterens magt	2017	Roskilde Universitet	Gymnasieskolen	Speciale	Gym	Pædagogik, Differentiering
Aabo, Line	Faglighed, formidling og undervisningens tilgængelighed på erhvervsuddannelserne: en kvalitativ Bernstein- og Bourdieuinspireret analyse af forholdet mellem den formidlede faglighed og elevernes muligheder for udvikling på muregrundforløbet på erhvervsuddannelsen	2015	DPU, Aarhus Universitet	DPU, Aarhus Universitet	Speciale	EUD	Læring
Aaen, Janus Holst, Dalsgaard, Christian, Degn, Hans-Peter, Mathiasen, Helle, ThomsenMette Brinch	Mediebrug og læringsmiljøer: Udvalgte resultater fra forsknings- og udviklings- og netværksprojektet: UNDERVISNINGSORGANISERING, FORMER OG MEDIER på langs og tværs af fag og gymnasiale uddannelse, 4. runde, 2014	2014	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier, Aarhus Universitet	Rapport	Gym	Didaktik, Læring

Forfatter	Titel	Årstal	Producent	Videreformidler	Type	Målgruppe	Fokus
Ågård, Dorte	Educational design in math and science: The collective aspect	2016	Aarhus Universitet	Aarhus Universitet	PhD	Gym	Pædagogik, Læring
Ågård, Dorte	Klasseledelse i ungdomsuddannelserne	2016	Aalborg Universitet	Frydenlund	Bog	Gym, EUD	Klasseledelse, Didaktik, Pædagogik

Kilde: VIVE – kortlægning af forskningsbaseret viden målrettet ungdomsuddannelserne.

Tabellrapport – spørgeskema

Dette kapitel indeholder samtlige tabeller fra survey opdelt på de forskellige ungdomsuddannelser.

Baggrundsoplysninger

Bilagstabel 2.2 Baggrundsoplysninger, inddelt på uddannelser. Procent, år og antal

	Erhvervs- uddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Mand	52,8	69,0	47,2	63,3	58,5	50,0	52,6
Kvinde	47,2	31,0	52,8	36,7	41,5	50,0	47,4
N	123	29	180	49	65	52	401
Undervisningserfaring (gns. år)	13,7	14,7	16,1	15,6	15,3	15,7	15,4
N	123	29	180	49	65	52	401
Alder (gns. år)	49,9	47,7	46,7	50,9	48,6	47,3	48,5
N	123	29	180	49	65	52	401
<i>Uddannelsesbaggrund</i>							
Kort videregående uddannelse (maks. 2 år)	9,0	3,8	0,0	2,2	0,0	0,0	3,1
Mellemlang videregående uddannelse (3-4 år)	45,0	50,0	0,0	17,4	3,2	0,0	15,8
Lang videregående uddannelse (5 år eller mere)	9,0	34,6	98,3	73,9	95,2	92,3	68,9
Erhvervsuddannelse	16,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	4,7
Videregående uddannelse og erhvervsuddannelse	20,7	11,5	1,7	6,5	1,6	5,8	7,5
N	111	26	180	46	63	52	386

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.3 Baggrundsoplysninger, i alt

	Antal	Procent
Mand	211	52,6
Kvinde	190	47,4
N	401	100,0
Undervisningserfaring (gns. år)	15,4	-
N	401	-
Alder (gns)	48,5	-
N	401	-
<i>Uddannelsesbaggrund</i>		
Kort videregående uddannelse (maks. 2 år)	12	3,1
Mellemlang videregående uddannelse (3-4 år)	61	15,8
Lang videregående uddannelse (5 år eller mere)	266	68,9
Erhvervsuddannelse	18	4,7
Videregående uddannelse og erhvervsuddannelse	29	7,5
N	386	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.4 Erhvervsuddannelse, uddannelse og undervisning

	Antal	Procent
<i>Uddannelsesområde inden for EUD</i>		
Kontor, handel og forretning (Merkantilt)	13	10,0
Teknologi, byggeri og transport (Teknisk)	63	48,5
Omsorg, sundhed og pædagogik (SOSU)	32	24,6
Fødevarer, jordbrug og oplevelser (Levnedsmiddel og jordbrug)	22	16,9
N	130	100,0
<i>Hvilken del undervises på? (mulighed for at vælge flere svar)</i>		
Grundforløbets 1. del (GF1)	54	41,5
Grundforløbets 2. del (GF2)	97	74,6
Hovedforløb	97	74,6
N	130	
<i>Hvilke fag undervises i?</i>		
Uddannelsesspecifikke fag	47	36,2
Grundfag	28	21,5
Uddannelsesspecifikke fag og grundfag	44	33,8
Andre fag	11	8,5
N	130	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.5 Erhvervsuddannelse, opkvalificering

	Antal	Procent
<i>Er du i gang med eller afslutte diplomuddannelsen i erhvervspædagogik (DEP)</i>		
Ja, jeg har gennemført den	41	31,5
Ja, jeg er i gang med den	24	18,5
Nej, jeg er ikke i gang med eller har afsluttet DEP	65	50,0
N	130	100,0
<i>Hvis i gang med DEP: hvilke moduler er du i gang med eller har afsluttet? (mulighed for at vælge flere svar)</i>		
Modul 1 (Undervisnings og læring)	12	50,0
Modul 2 (Undervisningsplanlægning og didaktik)	18	75,0
Modul 3 (Pædagogiske videnskabsteori)	9	37,5
Modul 4 (Valgfri modul)	11	45,8
Modul 5 (Valgfri modul)	4	16,7
Modul 6 (Afgangsprojekt)	1	4,2
N	24	
<i>Hvis nej til DEP: Er du i gang med eller har afsluttet opkvalificering svarende til 10 ECTS-points?</i>		
Ja, jeg har afsluttet opkvalificering svarende til 10 ECTS	18	30,0
Ja, jeg er i gang med opkvalificering svarende til 10 ECTS	3	5,0
Nej, jeg er ikke i gang med eller har afsluttet opkvalificering svarende til 10 ECTS	31	51,7
Ikke relevant	8	13,3
N	60	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.6 Gymnasie fagretning

	Antal	Procent
Humanistisk	99	35,3
Samfundsvidenskabelig	35	12,7
Naturvidenskabelig	77	28,3
Humanistisk/samfundsvidenskabelig	31	9,5
Humanistisk/naturvidenskabelig	22	7,8
Samfundsvidenskabelig/naturvidenskabelig	17	5,0
Andet	2	1,4
N	283	100,0

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Survey-svar, fordelt på uddannelser

Bilagstabel 2.7 Hvor ofte søger du fagdidaktisk viden? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Aldrig	1,6 %	3,4 %	0,6 %	0,0 %	1,6 %	0,0 %	0,8 %
Sjældent	6,6 %	6,9 %	10,6 %	6,1 %	7,8 %	5,8 %	9,0 %
Af og til	23,8 %	20,7 %	27,4 %	36,7 %	21,9 %	21,2 %	26,1 %
Ofte	35,2 %	44,8 %	40,8 %	24,5 %	43,8 %	44,2 %	37,4 %
Meget ofte	32,8 %	24,1 %	20,7 %	32,7 %	25,0 %	28,8 %	26,6 %
N	122	29	179	49	64	52	398

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.8 Hvor ofte søger du viden med generel betydning for læring? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Aldrig	3,3	3,4	1,1	4,3	1,5	2,0	2,3
Sjældent	17,1	20,7	21,1	12,8	12,3	11,8	17,5
Af og til	40,7	41,4	41,1	48,9	56,9	41,2	44,1
Ofte	29,3	20,7	27,8	27,7	24,6	39,2	27,6
Meget ofte	9,8	13,8	8,9	6,4	4,6	5,9	8,5
N	123	29	180	47	65	51	399

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.9 Hvor ofte søger du viden på tværgående indsatsområder (fx pædagogiske retninger, relationsdannelse, transfer etc.)? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Aldrig	9,8	6,9	12,8	14,3	13,8	7,7	11,5
Sjældent	25,4	37,9	35,8	34,7	29,2	34,6	31,3
Af og til	32,0	27,6	34,1	32,7	43,1	40,4	35,3
Ofte	21,3	17,2	11,7	14,3	10,8	13,5	14,8
Meget ofte	11,5	10,3	5,6	4,1	3,1	3,8	7,0
N	122	29	179	49	65	52	399

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.10 Oplever du, at I på skolen har en fælles strategi for tilegnelse af ny viden? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	8,3	14,3	9,7	32,7	21,9	9,8	13,2
I lav grad	22,3	17,9	22,7	26,5	26,6	31,4	23,1
I mindre grad	22,3	17,9	22,2	12,2	18,8	15,7	20,6
I nogen grad	31,4	32,1	27,3	22,4	28,1	27,5	28,2
I høj grad	14,9	10,7	11,9	2,0	3,1	13,7	10,9
I meget høj grad	0,8	7,1	0,6	2,0	0,0	2,0	1,0
Ved ikke	0,0	0,0	5,7	2,0	1,6	0,0	3,0
N	121	28	176	49	64	51	394

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.11 Har du arbejdstid til at opsøge ny viden til at udvikle din undervisning? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Ja	26,4	46,4	30,1	34,7	25,0	31,4	30,2
Nej	58,7	39,3	54,0	46,9	67,2	60,8	54,8
Ved ikke	14,9	14,3	15,9	18,4	7,8	7,8	15,0
N	121	28	176	49	64	51	394

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.12 Hvorfra henter du primært viden? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Bøger	74,4	92,9	85,1	83,7	79,7	86,3	80,4
Forskningsartikler	52,1	46,4	67,2	63,3	57,8	72,5	60,7
Rapporter	44,6	57,1	46,0	57,1	56,3	54,9	48,0
Pjecer	26,4	21,4	4,6	10,2	7,8	5,9	12,5
Powerpoint-præsentationer	33,1	46,4	17,2	30,6	25,0	15,7	25,0
Konferencer og kurser	49,6	35,7	60,3	49,0	56,3	54,9	55,9
Fyraftensmøder	15,7	14,3	5,7	2,0	9,4	7,8	9,2
Videor	45,5	39,3	28,2	49,0	37,5	29,4	38,3
Podcasts	9,1	17,9	10,3	24,5	18,8	11,8	13,3
Andet	19,8	14,3	14,4	18,4	23,4	21,6	17,3
Ikke relevant	1,7	0,0	0,6	2,0	0,0	0,0	1,0
N	121	28	174	49	64	51	392

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.13 Hvad er vigtigst for dig, når du opsøger viden? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Den skal være direkte anvendelig i den daglige undervisning i form af konkrete undervisningsaktiviteter og/eller metodiske tilgange	51,3	50,0	52,3	51,0	59,4	37,3	52,8
Den skal give inspiration til planlægning af undervisningen	68,1	82,1	71,8	77,6	73,4	80,4	71,3
Den skal indeholde konkrete praksiserfaringer, hvor der gives eksempler på, hvordan andre har gennemført undervisningen	29,4	10,7	25,9	24,5	20,3	27,5	26,4
Den skal indeholde nyeste forskningsresultater, der kan udvikle undervisning	27,7	25,0	30,5	24,5	18,8	39,2	27,2
Andet. Skriv:	4,2	0,0	3,4	4,1	4,7	2,0	3,1
Jeg opsøger ikke selv viden	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	0,3
N	119	28	174	49	64	51	390

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.14 Jeg synes, det er en udfordring at få tid til at opsøge ny viden. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	0,8	3,6	0,6	6,1	1,6	2,0	1,5
I lav grad	2,5	10,7	2,3	2,0	0,0	3,9	2,3
I mindre grad	5,0	7,1	4,0	8,2	4,8	2,0	5,2
I nogen grad	26,1	21,4	28,3	26,5	30,2	21,6	28,4
I høj grad	42,9	35,7	37,0	34,7	36,5	41,2	37,6
I meget høj grad	22,7	21,4	27,7	22,4	27,0	29,4	25,0
N	119	28	173	49	63	51	388

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.15 Jeg synes, det er en udfordring at finde relevant viden. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	3,4	7,1	7,5	14,3	7,9	9,8	7,7
I lav grad	12,6	7,1	20,8	20,4	23,8	23,5	18,8
I mindre grad	31,1	28,6	28,9	18,4	23,8	29,4	27,3
I nogen grad	36,1	35,7	35,3	32,7	28,6	31,4	34,5
I høj grad	11,8	7,1	5,2	10,2	15,9	3,9	8,5
I meget høj grad	5,0	14,3	2,3	4,1	0,0	2,0	3,1
N	119	28	173	49	63	51	388

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.16 Jeg synes, det er en udfordring at få mine kollegaer engageret i arbejdet med at inddrage ny viden. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	10,1	14,3	15,6	4,1	7,9	12,0	12,1
I lav grad	20,2	14,3	23,1	16,3	25,4	14,0	21,9
I mindre grad	22,7	21,4	27,2	24,5	31,7	32,0	26,5
I nogen grad	26,9	21,4	23,1	30,6	20,6	26,0	24,5
I høj grad	14,3	21,4	8,1	10,2	6,3	10,0	9,5
I meget høj grad	5,9	7,1	2,9	14,3	7,9	6,0	5,4
N	119	28	173	49	63	50	388

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.17 Jeg synes, det er en udfordring at gennemskue, hvordan ny viden skal omsættes til konkrete aktiviteter i undervisningen. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	7,8	10,7	9,8	8,2	15,9	3,9	10,1
I lav grad	10,3	10,7	20,7	26,5	9,5	25,5	17,9
I mindre grad	35,3	28,6	25,9	30,6	23,8	29,4	28,0
I nogen grad	30,2	28,6	33,3	20,4	31,7	35,3	30,8
I høj grad	11,2	17,9	7,5	8,2	11,1	3,9	9,1
I meget høj grad	5,2	3,6	2,9	6,1	7,9	2,0	4,1
N	116	28	174	49	63	51	386

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.18 Hvilke af nedenstående udsagn er primært med til at understøtte, at du opsøger ny viden? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Der er klare forventninger fra skoleledelsen om, at hver enkelt underviser arbejder vidensbaseret	38,7	28,6	28,3	24,5	21,9	27,5	29,8
Der er klare forventninger fra kollegaer om, at skolen arbejder vidensbaseret	12,6	17,9	17,3	8,2	18,8	15,7	14,9
Der er tid til at opsøge ny viden til praksis	29,4	25,0	30,1	32,7	28,1	27,5	28,8
Der er adgang til undervisningsmaterialer, der baserer sig på ny viden (dvs. andre har udviklet undervisningsaktiviteter på baggrund af ny viden)	37,8	46,4	43,4	32,7	29,7	39,2	38,3
Det er anerkendt at opsøge ny viden på skolen	30,3	32,1	37,0	24,5	39,1	43,1	34,4
Der er et velfungerende teamsamarbejde, der giver mulighed for løbende at kunne sparre med kollegaer om ny viden samt nye kilder til viden	36,1	32,1	35,3	24,5	37,5	31,4	34,4
Der er afsat tid og ressourcer, der muliggør løbende sparring med resourcepersoner på din skole (fx pædagogiske konsulent, studievejleder, læsevejleder mv.)	20,2	10,7	17,9	12,2	15,6	15,7	16,7
Ikke relevant	16,0	17,9	8,7	30,6	17,2	9,8	14,9
N	119	28	173	49	64	51	389

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.19 Der er klare forventninger fra skoleledelsen om, at hver enkel underviser arbejder vidensbaseret. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Helt uenig	3,5	3,6	5,3	18,4	7,8	10,2	6,5
Delvis uenig	10,4	3,6	9,4	8,2	14,1	6,1	9,7
Lidt uenig	5,2	3,6	8,8	10,2	9,4	12,2	8,1
Lidt enig	15,7	17,9	11,8	14,3	9,4	14,3	12,6
Delvis enig	20,0	17,9	25,3	14,3	23,4	28,6	22,5
Helt enig	34,8	32,1	24,1	20,4	20,3	24,5	26,2
Ved ikke	10,4	21,4	15,3	14,3	15,6	4,1	14,4
N	115	28	170	49	64	49	382

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærer på 15 ungdomsuddannelser

Bilagstabel 2.20 Der er klare forventningen fra kollegaer om, at skolen arbejder vidensbaseret. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Helt uenig	2,6	7,1	4,1	14,3	3,1	8,2	5,0
Delvis uenig	10,4	0,0	10,0	10,2	7,8	12,2	8,9
Lidt uenig	11,3	7,1	4,1	2,0	3,1	8,2	6,0
Lidt enig	20,9	32,1	18,8	16,3	15,6	20,4	18,6
Delvis enig	24,3	21,4	28,2	24,5	29,7	18,4	27,2
Helt enig	22,6	17,9	19,4	16,3	15,6	26,5	19,6
Ved ikke	7,8	14,3	15,3	16,3	25,0	6,1	14,7
N	115	28	170	49	64	49	382

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.21 Der er tid til at opsøge ny viden til praksis. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Helt uenig	23,5	7,1	24,7	32,7	20,3	28,6	23,8
Delvis uenig	27,0	21,4	25,3	16,3	25,0	26,5	24,3
Lidt uenig	13,9	14,3	17,6	14,3	14,1	16,3	14,9
Lidt enig	16,5	25,0	14,1	14,3	20,3	14,3	16,5
Delvis enig	12,2	17,9	10,6	16,3	12,5	10,2	12,3
Helt enig	2,6	3,6	4,1	4,1	1,6	4,1	3,7
Ved ikke	4,3	10,7	3,5	2,0	6,3	0,0	4,5
N	115	28	170	49	64	49	382

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.22 Der er adgang til undervisningsmaterialer, der baserer sig på ny viden (dvs. andre har udviklet undervisningsaktiviteter på baggrund af ny viden). Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Helt uenig	7,8	3,6	2,4	12,2	4,7	6,1	5,0
Delvis uenig	20,0	3,6	9,4	10,2	10,9	10,2	13,1
Lidt uenig	14,8	17,9	9,4	16,3	7,8	8,2	11,8
Lidt enig	25,2	35,7	18,8	24,5	26,6	24,5	23,0
Delvis enig	18,3	14,3	32,9	22,4	25,0	24,5	25,9
Helt enig	7,8	14,3	20,6	6,1	15,6	24,5	14,4
Ved ikke	6,1	10,7	6,5	8,2	9,4	2,0	6,8
N	115	28	170	49	64	49	382

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.23 Det er anerkendt at opsøge ny viden på skolen. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Helt uenig	2,6	3,6	3,5	14,3	1,6	6,1	4,2
Delvis uenig	3,5	0,0	1,8	4,1	9,4	4,1	3,9
Lidt uenig	8,7	3,6	4,7	10,2	7,8	6,1	6,3
Lidt enig	19,1	21,4	11,2	22,4	14,1	18,4	14,4
Delvis enig	27,8	32,1	27,6	16,3	23,4	26,5	25,9
Helt enig	30,4	32,1	44,7	18,4	29,7	38,8	36,4
Ved ikke	7,8	7,1	6,5	14,3	14,1	0,0	8,9
N	115	28	170	49	64	49	382

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.24 Der er et velfungerende teamsamarbejde, der giver mulighed for at løbende at kunne sparre med kollegaer om ny viden samt nye kilder til viden. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Helt uenig	7,0	7,1	7,6	26,5	4,7	4,1	8,9
Delvis uenig	16,5	10,7	11,2	14,3	17,2	14,3	13,1
Lidt uenig	10,4	14,3	11,8	12,2	12,5	20,4	11,8
Lidt enig	19,1	21,4	14,7	12,2	21,9	18,4	16,8
Delvis enig	25,2	28,6	31,2	26,5	17,2	30,6	27,5
Helt enig	19,1	14,3	18,2	4,1	18,8	12,2	16,8
Ved ikke	2,6	3,6	5,3	4,1	7,8	0,0	5,2
N	115	28	170	49	64	49	382

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.25 Der er afsat tid og ressourcer, der muliggør løbende sparring med ressourcepersoner på din skole (fx pædagogiske konsulenter, studievejleder, læsevejleder mv.). Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Helt uenig	27,8	21,4	28,8	44,9	26,6	26,5	30,4
Delvis uenig	22,6	17,9	23,5	16,3	26,6	34,7	22,0
Lidt uenig	16,5	21,4	13,5	12,2	15,6	10,2	14,4
Lidt enig	16,5	17,9	13,5	12,2	20,3	12,2	14,9
Delvis enig	11,3	14,3	10,0	12,2	3,1	12,2	10,2
Helt enig	2,6	3,6	4,1	0,0	0,0	2,0	2,6
Ved ikke	2,6	3,6	6,5	2,0	7,8	2,0	5,5
N	115	28	170	49	64	49	382

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.26 I hvilken grad oplever du, at din skole har en procedure for, hvordan ny viden inddrages i din praksis som lærer (fx i undervisningen)? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	17,4	10,7	18,8	46,9	26,6	22,4	22,0
I lav grad	29,6	25,0	29,4	16,3	37,5	30,6	27,7
I mindre grad	14,8	17,9	18,2	16,3	23,4	18,4	18,3
I nogen grad	26,1	25,0	21,8	12,2	3,1	20,4	19,9
I høj grad	7,0	10,7	2,4	0,0	1,6	2,0	3,7
I meget høj grad	0,9	7,1	0,6	2,0	0,0	0,0	0,8
Ved ikke	4,3	3,6	8,8	6,1	7,8	6,1	7,6
N	115	28	170	49	64	49	382

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.27 I hvilken grad oplever du, at den viden, du opsøger/modtager, er relevant for dit arbejde som underviser? Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,8
I lav grad	2,6	3,6	2,9	4,1	3,2	0,0	3,2
I mindre grad	7,9	7,1	5,9	6,1	9,5	10,2	6,6
I nogen grad	43,0	53,6	43,5	42,9	44,4	36,7	43,7
I høj grad	36,8	28,6	40,6	32,7	31,7	51,0	37,1
I meget høj grad	9,6	7,1	5,3	14,3	11,1	2,0	8,7
N	114	28	170	49	63	49	380

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.28 I hvilken grad lykkes du med at omsætte følgende typer af viden i din undervisningspraksis: viden med generel betydning for læring, fx viden om læring, klasseledelse, almen didaktik, tilrettelæggelse af undervisning. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	1,8	0,0	2,4	4,1	0,0	0,0	2,1
I lav grad	5,3	0,0	7,1	6,1	7,9	4,1	6,1
I mindre grad	15,9	10,7	12,9	12,2	23,8	16,3	15,0
I nogen grad	47,8	67,9	52,9	57,1	41,3	57,1	51,5
I høj grad	24,8	17,9	22,4	16,3	20,6	22,4	21,4
I meget høj grad	4,4	3,6	2,4	4,1	6,3	0,0	4,0
N	113	28	170	49	63	49	379

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.29 I hvilken grad lykkes du med at omsætte følgende typer af viden i din undervisningspraksis: viden om tværgående indsatsområder fx pædagogiske retninger, relationsdannelse, transfer. Procent og antal

	Erhvervsuddannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Slet ikke	2,7	0,0	8,8	10,2	11,3	8,2	7,4
I lav grad	12,4	7,1	19,4	22,4	17,7	20,4	17,2
I mindre grad	24,8	25,0	25,3	26,5	33,9	26,5	26,5
I nogen grad	44,2	53,6	38,2	32,7	30,6	32,7	38,9
I høj grad	14,2	10,7	7,1	6,1	3,2	12,2	8,2
I meget høj grad	1,8	3,6	1,2	2,0	3,2	0,0	1,9
N	113	28	170	49	62	49	378

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærer på 15 ungdomsuddannelser

Bilagstabel 2.30 Hvilke af nedenstående udsagn er primært med til at understøtte at du i dag omsætte ny faglig viden til praksis? Procent og antal

	Erhvervsud- dannelse	EUX	STX	HTX	HHX	HF	I alt
Der er klare forventninger fra skoleledelsen om, at hver enkelt medarbejder omsætter ny viden til praksis i undervisningen	40,4	25,0	17,3	16,7	23,0	12,2	24,9
Der er klare forventninger fra kollegaer om, at skolen omsætter ny viden til praksis i undervisningen	20,2	28,6	16,7	6,3	18,0	8,2	17,2
Der er tid til at omsætte ny viden til praksis (fx tid til at udvikle konkret undervisning på baggrund af ny viden)	16,7	25,0	25,0	16,7	23,0	18,4	21,0
Der er adgang til undervisningsmaterialer, der baserer sig på ny viden (dvs. andre har udviklet undervisningsaktiviteter på baggrund af ny viden)	34,2	39,3	41,7	31,3	32,8	44,9	37,1
Det er anerkendt at omsætte ny viden til praksis på skolen, fx ved at nye typer undervisning eller organisering afprøves	41,2	42,9	41,1	22,9	42,6	40,8	40,1
Der er et velfungerende teamsamarbejde, der giver mulighed for løbende at kunne sparre med kollegaer i forhold til omsætning af ny viden til praksis	36,8	39,3	38,7	29,2	39,3	32,7	36,3
Der er afsat tid og ressourcer, der muliggør løbende sparring med ressourcepersoner (fx pædagogiske konsulenter, studievejledere, læsevejleder mv.)	14,9	10,7	10,7	10,4	8,2	8,2	10,9
Ikke relevant	15,8	17,9	11,9	37,5	16,4	16,3	17,0
N	114	28	168	48	61	49	377

Anm.: Det har været muligt at vælge flere svar, hvorfor der ikke summeres til 100 %.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt lærere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.31 Hvorvidt undervisere får viden fra universiteterne eller ej – opdelt på underviserens uddannelsesbaggrund. Procent og antal

	Kort videre- gående ud- dannelse	Mellemlang vi- deregående uddannelse	Lang videregå- ende uddan- nelse	Erhvervs- uddannelse	Videregående ud- dannelse og er- hvervsuddannelse	I alt
Får viden fra uni- versiteterne	0,0	13,6	41,0	0,0	13,8	31,4
Får ikke viden fra universite- terne	100,0	86,4	59,0	100,0	86,2	68,6
N	12	59	261	18	29	379

Anm.: Spørgsmålet lød: Nedenfor ser du en detaljeret oversigt over aktører/kilder, der producerer og deler viden. Vi vil bede dig om at sætte kryds ud for de aktører, som du primært får viden fra. Her tænkes der både på viden, du aktivt søger samt viden du modtager uopfordret. I denne tabel afrapporteres kun hvorvidt, underviseren har valg svarkategorien "Universiteterne" eller ej.

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.32 Hvor ofte søger du viden med generel betydning for læring (fx viden om læring og tilrettelæggelse af undervisningen)? Opdelt på om underviseren er i gang med eller har afsluttet diplomuddannelsen i erhvervspædagogik (DEP). Procent og antal

	Ja, jeg har gennemført den	Ja, jeg er i gang med den	Nej, jeg er ikke i gang med eller har afsluttet DEP	I alt
Aldrig	0,0	4,2	4,6	3,1
Sjældent	14,6	12,5	23,1	18,5
Af og til	51,2	20,8	43,1	41,5
Ofte	24,4	45,8	21,5	26,9
Meget ofte	9,8	16,7	7,7	10,0
N	41	24	65	130

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.33 Hvor ofte søger du viden om tværgående indsatsområder (fx pædagogiske retninger, relationsdannelse, transfer etc.)? Opdelt på om underviseren er i gang med eller har afsluttet diplomuddannelsen i erhvervspædagogik (DEP). Procent og antal

	Ja, jeg har gennemført den	Ja, jeg er i gang med den	Nej, jeg er ikke i gang med eller har afsluttet DEP	I alt
Aldrig	4,9	4,2	13,8	9,2
Sjældent	24,4	12,5	35,4	27,7
Af og til	36,6	33,3	27,7	31,5
Ofte	22,0	29,2	13,8	19,2
Meget ofte	12,2	20,8	7,7	11,5
N	41	24	65	130

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

Bilagstabel 2.34 I hvor høj grad synes du, det er en udfordring at få tid til at opsøge ny viden – opdelt på spørgsmålet "Har du arbejdstid til at opsøge ny viden?". Procent og antal

	Ja		Nej		Ved ikke		I alt
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	
Slet ikke	2	1,7	2	0,9	2	3,4	1,5
I lav grad	4	3,4	2	0,9	3	5,2	2,3
I mindre grad	14	12,1	2	0,9	4	6,9	5,2
I nogen grad	59	50,9	33	15,4	18	31,0	28,4
I høj grad	29	25,0	95	44,4	22	37,9	37,6
I meget høj grad	8	6,9	80	37,4	9	15,5	25,0
I alt	116	100,0	214	100,0	58	100,0	388

Kilde: VIVE spørgeskema blandt undervisere på 15 ungdomsuddannelser.

**VIDEN TIL
VELFÆRD**

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD